

Оссолінські колекції.

CD – диск виконано в рамках угоди укладеної з квітня 2004 р. між Львівською науковою бібліотекою НАН України у Львові і Національним Закладом ім. Оссолінських у Вроцлаві.

Оссолінські колекції.

CD – диск виконано в рамках угоди укладеної з квітня 2004 р. між Львівською науковою бібліотекою НАН України у Львові і Національним Закладом ім. Оссолінських у Вроцлаві.

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów. Zespół
(fond) 103.

ARCHIWUM SAPIEHÓW Z KRASICZYNA

IX. RĘKOPISY I DRUKI.

840. Karol Żegota: „Żalnik polski”. Księga III, zawiera : „Biesiada polska”.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

ЛЬВІВСЬКА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ім. В. СТЕФАНИКА НАН УКРАЇНИ

ВІДДІЛ РУКОПИСІВ

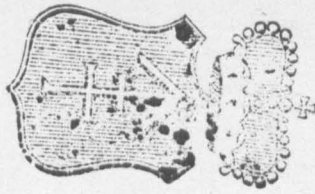
ФОНД 103 / СМ

ОПИС _____

ОД. ЗБ. 840 / к-с

S.H.

KRASICZYN

ŻALNIK POLSKI

KSIEGA III.

zawiera :

BIEŚIADA POLSKA.

Tasnie Oswieconemu Licciu

a mnie wielce miłosciwemu

Tanu

Adamowi Sapieze

jako staby dowód czci

i uwielbienia, które z całą

wiarą podnóża karpát.

głęboko czuje

Legota Korab.

Biesiada polska

Z pamiętników zmarłego

oficera wyższego, żandarmeryi

austryackiej

zebrał i ułożył

Autor

I.

Processya.

Gdzie niebieski, Tyś naszą nadzieją
Tarczą wsróć nieszczęść i gradu ucisków
Niedoli burze, wśród trwoży potysków
Statości wiary naszej niezachwieją

Wnie do Ciebie wotamy w niedoli
Zmituj się Panie! i wybaw z niewoli!

Extowicze życie pielgrzymką na ziemi
A drogi twarde któremi nas wiedziesz
Rękojmią - że lud Twój nieupośledzisz
Choć je kary nawiedzasz ciężkiemi
Dla tego Panie! wśród ciemnic niewoli
Czekamy z wiarą ulżenia w niedoli.

Życie nieczynne bez prac i cierpienia
 Jest jako rola mdła i nieużyta
 Gdzie stokiem wody pieczara wybita
 Gadziny zwabia w zdradliwe swe cienia
 Przemoc nas chciała w koleje te wdrczyć
 Ty prawd poczuć - dozwolit nam czyć.

Cnota jest zielen pełnem wonności
 Które - zgniecione tórn silniej wonieje, -
 Ty przejrzyysz polskiej niewoli dzieje
 I dalsze kary przepuścisz w litości
 Patrz! w pierś skrwawioną Polski umęczonej
 Bija wciąż noże - wrogi zastępcione.

Niechaj Cię Panie - ptacz dzieci poruszy
 Oniekarz matkę za grzeszne jej czyny
 Choć wielkie - nasze i braci przewiny
 Zaborcy obce nieciążą na duszy,
 O przepuść winnym, patrz na sprawiedliwych
 Dość krwi plynęło ze serca cnotliwych.

Gniew Twój uderzył niewinnych z winnemi
 Jesteśmy celem wrogów nieprawości

Kościoty Twoje świadkami dzikości
 Pióra wywiera wróg nad bezbronnemi,
 Modlitw nam bronią! Boże nieskończony
 Gdzież lud przytulku znajdzie uciśniony?

Z świątyni wygnani spadamy ze szczytami
 Przed jakimkolwiek świętości Twojej znakiem.
 Lub z pieśnią w ustach idziemy orszakami
 A wróg nas śięga bagnocem - strzałami!
 O Panie! spłacz narodu całego
 Niech dojdą ucha Twego ojcowskiego!

W sierocelnie gorzkiem - Tyś ucieczka nasza
 Ty nieopuszczisz Twych dzieci żebrzących
 Cjrze niebieski! nadzieje tonących!
 Włas - silnych wiarą wrogi niezasławsza
 Ty zdepciesz przemoc - cierpiących nagrodzisz
 Ty biedną Polskę z więzów wyzwobodzisz.

Idy z demonów cichych i świątyni wyparto
 Lud zmordowany pielgrzymką krzyżową
 Wierwałpią przecież, leż z Olonia gotowa
 W polu rozpoczyna bój z duszera rozarta -
 Two wola stan się! my chętnie zginiemy
 Za śmierć o życie Cjryzmy prosimy.

Amen.

Przedwzięta wiali pieśń - drwony ustaly
 Procesja wraca znowu do kościoła
 I na kolana upada lud cały
 Pana Wszechświata uchyla swe czoła
 "Zław Panie naród co wiernie Cię stawia!"
 Kładzie do choru swe głosy przyjacza,
 Kładzie na ostatek wszystkim błogostawi
 I nabożeństwo niecierpliwie zakoncza.

Kładzie już starszok a przy tem obchodzi
 Wspiera go młody właściciel tej wioski
 A po mszy razem usiedli w lip chłodzie
 Jeden drugiemu powierza swe troski
 Dłuzsze dopiero co ukończył prawo
 Chwiejny w wyborze zawodu dalszego
 Więc przy niedzieli po rade iastawa
 Szłyby do Kładza proboszcza swego;
 Podzić dawno go już oumarli
 Proboszcz mu całą rodzinę zastąpił
 Choć lada życia do schyłku mu parli
 Trudów pomocy nikomu niestrapił.

Na plebanii.

„A więc radzicie moją ojciec Kochany,
 Iść do urzędu wystąpić sióbrzem?
 Widac' że urząd za matę wam znamy,
 Gdy tak upornie raczyicie mię sióbrzem!
 Spojrzyjcie tylko - bawarzo swem urzędkiem
 Tak wszystko rzuca się na urzędnika
 Przekleństwem drzewi mu za kazdym krokiem
 Zaprawde, zgroza cztowięta przēmika!
 Prawo monarchow z narodem w niezgódzie
 Tęże swym srogom zapomnieć na ludzkie
 A psy i kijem - jako pruskiej bródzie
 Dastuzyc' pięki na śmierć ie niestrudzi.
 Lecz i w tem kłamię - bo nawet i bródzie
 Choć rzy gospodarz dla wszystkich swych strzeze
 Za słajnie pasze, zimowle i wole,
 I chęba czasem za szkole uderzy;
 A nasze ludy jakby brzoła wpuścizy,
 Stłora przy wrogiej i niedbatęj warcie
 Na pastwie dana koczowniczej słuszizy,
 Lub samej służbie dżiczatęj na zharie -

Nikt jej życia nie myśli potrzebach
 i w kaiden skacie - ugania i ciniery,
 Władciciel drżemio gdris' az' w siedmiu nielach

Wic brzydca czasem zbieżona xaryzy;

Lece zamiast ulgi do pana swojego

Cho gorsze, do lat niexnane przybywa:

Wiley, - za rykiem bydłcia liédnego

Priega, xbojockie wyprawiając xiniwa;

Harmono opiekki u wtarcioiu szych wtory,

Lub u pasterzy obrony szukają

Pastuch i wtarcia xaw archatszy biéde

W wspólniej działalności drapakka wrocz dają.

Caśsem i sami wilkiew xawotają

Do ryki ich brzydoy - to xaziace licho

Wicoh tery głupio bydłeta xięchają

Day nawet biéde niexnosxa - swa - cicho.

o Kamzo ja dxi'siaj wbrew xrawdy xocxucia

Staxyc' bez xrawni xapote narxiédkio ?

Doxyc' pogardy i xi xci' xyzucia

Wic. Panu xjixe! nic xtego niébelxié!

Polak uexciwy - xracuje dla xwaju

Z niém ciérpi - xruje - ciészy się i smuci

Niechajcie sié w służbę zaprzędają
Co postradali sumienie i' czucie! — —

Pieda mi z wami panowie sapientes!

In dubiis forli - i' niencyerzpani
eknowiac po prostu jésłoscié garientes

Et rozum --- wacat --- g'zies' - moj mości'panie!

Jest wprawdzie w mowie Twoj' dość myśli zdrowej
Lecc' jednostonne Two zapatrywanie

Czerpie sofizma z zbyt goracej głowy,

Misc' niedoizrzaté sta' rozumowanie;

Wszak ja niekaze grzeszyc' Ci' wraz z psiarnia

Jeszczé semkardziej przyklen'stu' nastugiwać

I g'zys' tak poznat' to'rowstwa maszarnia

To' umiej cynnem szacunek ryzykiwać;

Tobije cié razem słowami Twojemi

" Polaku w pracy Twojej nieustawaj

" Ciésp razem z krajem i' braćmi biednymi

" W służbę wrogowi sié nieoddawaj,

Po wcale inna rzecz służyć wrogowi

Poyć jak to'forem w kalów naszych reku

Kies'ó całe życie solatium czarłowi

Zgłuszyć sumienie w pienie'dkry od dzwienku,

A znova inna ryc' dla swej ojczyzny,
 I wszystkich sił swych stuzyc' jej wylaniem
 Stabic' dzialalnosc' rancanej braci
 Pracowac' stale nad jej smartwychustaniem,
 Gdyby urzady byly w takich rękach
 Czyliby dzisij kraj jezad w niewoli?
 Lub tyle braci ginelo w jej mękach
 A dzialki - maliki - i starce w niedoli?
 Lecz wy na urzad idc' radeu niechcecie
 A wrogi radzi z oporu waszego
 Takto szarancza w uradzajnem kocio
 Do chleba spieška sie uradzowego;
 Czyz riec' niemaja, jezeli sa głodni
 Niekasac' ? kiedy swierzbia kity w paszerece
 Polli zebraclwa dzieci niedrovn
 Nieszakac' odzier na goto swo plecy?
 Wy ich hanbicie, wy niemi gardzicie
 A oni w kraj wasz jak lezli tak leza
 Kilka ucinkow im rade powiecie
 Oni! jak gryzli tak dalej was gryza,
 W przynym mieszkaniu pligawstwo sie gniedzi
 A wracajacych postem domownikow
 Gryzie jak obcych po parku im jezidki

Dobrzeza mimo' przykles'stwa i' przyklos'.
 Takleż i' niemiec z' mostkalem' zarowno
 Na miejsce proznie jedynic' wyphaja
 Uklajac' na oku zasada swa glowna
 Polakom dumnyim z' poczatku schlebaja;
 Pzino przybywa tym upamiętlanie
 Po Polak' mairy jui' cawsze po skrozdzie
 Wtedy poczyna o sobie staranie
 Gay w' pofas stanic' o glodzic' i' chlozic';
 Darmo polemu narzekac' i' s'leczye'
 Poznamem silic' sie' na zaradzenie
 Na wszystko bezcie' wróg wrychac' i' jęczye'
 I' postroi' westchnien' tawowac' kieszzenie;
 A' gdy poczuję dostatek kryjomie':
 Poiniesie' w' góre' teb' na dot' brzymany
 Wyrzuci' nago' cie' z' Twojego' domu
 A' cerasem' do'cia' ci' swoje' tachmsany
 Polom' rozglosi' na caty' swiat' smiele
 "Ze' gęys' nieamiat' narzadzac' swem' mieniem
 On' cie' zastapit' o' tym' przybrudnym' dziele
 I' jeszcz'e' okryt' cie' swoim' odzieniem';
 A' ty' sie' nawet' niepoznales' na niem
 Choc' dobrem' swiatla' hojnie' cie' obdarzył
 I' jeszcz'e' grzeszysz' zbrodniczym' szemsaniem
 I' tako' niewinnie' swiatu's' go' ostrazyl';

Dla tego słuchaj doświadczenia racy,
 Idź siłą, ale miłej ojczyzny w urzędzie
 A kiedy umiesz tak poznawać wady,
 To je unikaj a dobrze ci będzie.

Jakże urzędnik ~~może~~ jest wstanie pogodzić
 Ojczyzny głosem swoje powołanie?
 Żelno lub drugie wypaźnie mu zwodzić
 Trudne na wszelki wypadek zaliczenie. . . .

A smiesz bajesz a powiem ci raczej
 Ze ten argument aż nadto mierny,
 Gdybyś serce swe miał inaczej,
 To bym powiedział żeś zdrajca niewierny.
 Powiem ci tedy że Polaka prawdziwy,
 Ma jedną dawkę i cel honorowy,
 A ten jest: bić się za kraj nieszczęśliwy,
 A wszystko inne - szpas komerasowy;
 Pracuj więc pilnie abyś niepróżnował
 Ulec się, byś swoim mógł kiedyś użyć,
 Dziać się, że wroga - byś dobro szanował
 I broni ciemnicy na niego mógł użyć;
 „Prawkie ciempliwi - lecz chytrzy jak węże,
 Piśmo nas uczy - bo podłości wroga
 Szlachetność ludzka nigdy niezwycięży
 Szabanom śpiętko, przyznane od Boga!”

Hećiesz jak gdyby w gorączki objawie . . . . .
 Leć oboj Woiwóch miły sąsiad z włości
 Co służysz w wojsku (połem przy urzędzie
 A dusze polską dobować w krystłości;
 Niesłuchaj jura - nieumie parlować
 Wielce przemiłym krekarstwem się brzydzisz
 Leć Boga - Polkę, nad wszystko miłować
 W tem mistrzem naszym, i w tem nas zawstydzisz. -

Witaj Woiwóchu! Kochany sąsiadzie
 Przybywasz do nas jakby zawołany,
 Patrz ja w ogromnej z tem młodzikim lićdzie
 Powiż go pobić' mojej bracie Kochany! "

" - Zestrli nas niemcy - pobili mostkała
 Grzmią zdania swoje karmatami w uszy
 Leć choć pobili do nieprzykonalni
 Ze nam tak dobrze wsroi' matki i katuszy;
 Z moich znajomych dwóch wam tu prowadzić
 Niemca z mostkałem, wiodzić spolkancgo
 Z niemcem służyszem w garnizemie w Pradze
 Mostkał mi znany z roku trzydziestego. "

Bój z wami bracia niechaj zawsze będzie
 Pogoscić mi się, radzi was witamy
 Karax moj stromny objadok przybiedzisz

Na kłóren wszystkich miłk zapraszamy."

Rossyan obrazy zobaczywszy świeże
Zwrócił się ku nim przezignat trzykrotnie
A niemiecc xanim sztyderstwo wypięły,
Język pokazał i zignat przewrotnie;
Potem się rzucił na krzesło wygodnie
Zadał przetrząski widząc wótki flasze
A moskal paćcieri skłonczywszy swobodnie
Zawoiał: "Krasit' wam białorodje wasze!
Bobu napierod, pomolit się kreba
Klaszno puzerowit' potom gospodina
Potemu prosit' ukraszali "chleba",
Aby niezrobił z sebe sutkinsyna".

Nakryto wreszcie, wniesiono barszcz szary
Każden się zignat, a potemu siada
Prócz niemca kłóren przelart okulary,
I moskalowi na udry coś gada.
Ten spojrział xbokku surowo na niemca
"Zawrej chreszczemy", odmrutkuje biedzie
Proboszcz uwazny, wstał jako rozjemca
Tyta - choć wiedział, oco xwada idzie?
Niemiec skwapliwie pochwycił języka
Zwierdzac jak nisko słowianiski lud stoi

Le d'is' g'iy uszedzie oswiata juz' wni'ka
 On j'ien ciagle Krzyziami sie zb'oi. -
 W Wiedniu Hamburgu w Kolonii - Berlinie
 Juz' bar'zo dawno otem zasemneli
 Et z cywilizacji german'ski kraj stynie
 Ima tak chotnie z Stowianem sie dzieli."

Nasz proboszcz olart ku serweta usta
 Polozyl tyzko i palcem w slot' puknat'
 Wiebaczac ze mu stynie pierzen' stusta
 Replikta twarcu niemcowi tak huknat':

"Hoho mospanie! skorka ci na ludy,
 Juz' czas zibyscie nas uzyc' przestali
 Bo na przeklate to von Drausen no'ly
 Wiebedziem fiewnie dluziej lancowali;
 Dopoki Boga Polacy sie bali
 I piero' swa znakiem Chrystusa zb'oieli
 Przy wierze w szerszciu i biedzie wytrwali
 Tak dlugo szerszni w ojczyznie swej zyli;
 Az' przyjszli wasze te reformatory,
 Cmy ab'istow' ze szroty' frackrowej,
 Zamienogt' polski kraj na wasze chory,
 Wypitdry wasze mety rozumowe; -
 Wnet sie rzucili ku niemu doktorzy
 Strwi'nu puszczajac bez konca i miary

Także toż wulgo cywilizatory
 Laja kruciznę do lekarstwa czary,
 I gdy zuchwany dom i zagłuszony,
 Szary piekielnie lekarzy szych słuchał
 To był jakoby człowiek odurzony,
 Co pikił się zarem a na zimne dmuchał;
 Dniś Bogu Dziwki już upamiętanie
 Wracą do kraju wrax z bojariną Doga
 Skonczym za grzechy wnet pokutowanie
 I znowieje nasza Polska Droga."

Woiciech przewieśił serwetę jak słucę
 Pokrojął pięczeni i nalat szklanicy,
 I szepnie niemu: "wyłart kapitulę?
 Tuż się to głowa - nie zwaszaj szlafmicy!"
 Moskwa fofujat, jadt, regnat się pilnie
 A kiedy niemiec wojrzeniem go pyta
 Carzice: "balke gaworil obylnie
 I spuczajet krak archimandryta."

200.

"Sturzdomerweller! swial ściwie się kończy
 Zawola niemiec - "wenn auch solche Thoren!
 Szereka - a ledwie jizykiem się placze
 Hopfen und Malz ist Hierlandes verloren!"
 "Verloren" - Woiciech potwierdza z uśmiechem
 "Wracaj w swe cudne a leman'skie Kraje"

15.

Skryżi ci na Drogi dajemy z suspićchem "
„I patok krysta „ Paszjanin do wajo. —

„Hala Panowie! — przy najmniej na chwile
Cz obidi skonczym „ Proboszcz proponuje
„Stapion z salata „ smiecha sie mile
Wiece pan jurysta wiechaj „ tranzieruje „

Niemiec gniew losi w ogromnej szklanicy
Czokolka podwojnie cala sprawa zapit
Jurysta z ludem ukrajaniu sie ciwicky
Czli pol rzysisty przytem go utrapit
Temczasem stuga wniesi ciemne butelki
Tymy kieliach kazdemu porano
Spojrzienia znawców najmniejsza kropelka
Licza przeszkolenie Kiery nalowano;

Proboszcz powaznie wstal, wyciagnal szypje

„Panowie! — wola! — nuz kielichy wrzecz
Panu bacz chwala! — Cjeryna niech zyje!

Wesela z szuresciem sw stuletniej młoc!

Dalej niech zyje sej dzieci Kochani

Pracia: Polacy — Litwiny — Rusiny!

Cnota i miłosc da nam zmartwychwstanie

Wiechaj wiece zyje: matki Polski syny! „

Wiwat! wozdrowie! niech zyje! skrzytki

Wniešiono razem i duszkim wypilo.

Wzajemną miłość różnemi języki
 Na imię kielicha w szerokości dobyło.
 Pięknemu razniej już kaptiona cieli
 Serdeczniej jakos', przyznaj im w rozmowie
 "Po wino serce człowieka weseli"
 Poucza dawne biblijne przysłowie.
 Nalano znane, proboszcz spodniost cerare:
 "Bracia to wino z węgierskiej krajiny,
 Tam naród męzny - Kochane małżonki!
 "Kiech żyje dzielne Panoni syny!"
 "Kiech a magyar! vivat vivat! chorem
 Serce krakiego jakoby na dloni
 "Węgierki takie" wytkrykniesz wlorem
 "Kiech wspólnie radość i szczęście im płoń!"
 Coko za cuda Bog czasem uczyni
 Daj widomu racnym a bogatym cnota
 Znajda się wrogi; - ktoś z nich gdzieś zaginie
 Wrog serce daje i sprawdziwa ochota;
 Także i nasza biedna drużyna
 Z samych przeciwnych żywiołów złożona
 Z bratana - o swych gniewach zapomina
 I jest jak z jednej matki wychowana.
 Moskale chce śpiewać, a niemiec już wtórzy
 Śmiewny że Rosyan znaleźć arzi niemożo

Ale wniesiono ciast potmi sels duzy
 I nowe zdrowie wniosł stuga Bozy;
 „Wiech żyje: Francya - Włochy - Anglii kamie
 Rossya i niemcy, co uciążliwość mają
 Wiech żyje walnych narodów zbratanie
 A złość i zawała niechaj przypalają.”

Tu słow nie staje nam do opisania
 Po krzyku wiwatów jak grzmoty po grzmocie
 Potem uściski - całusy - wzdychania
 W trach spływających i kropki słow pocie.
 Byłoby przyszło Bóg wie do czego
 Do mostka zwykłe, co lubi to krubi
 Więc chwycił za ręk Syna german'skiego
 Ten wrzajem szczerze za broda go skubie; -
 Leck proboszcz - sprawy max czasu i miary
 „Basta, wykrzyknie i przerwał im bitwę
 Dając karidemu czarnej kawy czarę;
 Do jej wypicia zamówiono modlitwę
 Wstali od stołu i ręce podają
 Wskazuje karidem za obiad jak umie
 Tada do sadu i w cieniu siadają
 Duch się orzwi - a głowa wyszumi.
 „Kia d'x woia stuga” Sacenty prospicetku
 Taj fajtki - potem powie d'x organizacje

Aby zakrwonił; - zaś Ty moj Wójciechu
 opowiedz z swego życia co juryścić."

Wójciech po exale przeciagnął prawicą
 Lica obrass wspomnienia przybrały
 Radość i smutek, wesołość z kłopotem
 Takie obłoki po twarzy prziginały;
 I rzecze: " życie me trudów i marzeń
 Określić ciężko bo czasu za mało
 Lecz nam opowiem coś z najważniejszych zdarzeń
 O których żywe wspomnienie zostało."

I

Omijam młodość i szkolne przygotowy
 I w skutki rychłe ucieczka do domu
 Potem wynikłe do wojska obłąny
 Szamarsze - marsze - i piące kryjono;
 Do "kancellaryi" przy "Wierblezysku",
 Dem káinie pisał "odkomentowali",
 Między przed sobą káitnauka z gamyrka
 Klóremu tróćch nas pod doxor oddali.
 Zawdzięczam jego ludzkému wstawieniu
 Żem został wkrótce kapralem - felisfellem
 A w lociach kilku po pilnem wćwiczeniu
 Miano mię jeszcze wyższym ućcić szeregłem;
 Byliśmy w Łótkwi a do megu Cugu
 Luxe "swojaków" rekrutów dostałem

Marząc im cześć coś ze starych szlug
Ciekłość bez granic ich sobie spełniałem;

Wtem rewolucya Listopadowa
Tremam błyskawic światła rozjaśniła
Wierkim ze serce - i dusza i głowa
Kardza ognista do boja rozstala;

Przedtem myśli, lecz i wymyslałem - -
Do raz na patrol wyszedłszy z strażnicy
Z szkodliwymi ruchow których z sobą miałem
Ni zład ni z owad dmuchnę za granicę;

" Marszruta ", stara - w drodze postąpiła
Granice manowce szczerliwie przebyłem
Wim pogoni szlaki moje wysledziła
Ja chrześc ognisty już dawno odbyłem. -

Codalej było ? .. ach! łowczyscy wieście!
Ja szczerście zboleć kochanej ożeryzmy,
Dzieliłem szczerie stawiając swe życie
O śmierć nie dbając tem mniej obliżny.

Dość wspomnieć bitwy znane i obrze świata
Dziś polska dzielwa tak z chwata, stanęła
A potem boleść - z powodzeń uwrata
Daj krwawo nasza nadzieja runęła;

Niekić się cześć z Bogiem nieoglednie
Wylwaj wnieśli aż duch się ocuci
Świat drogi szanuj chociaż nieco zwiędnie

Łapie mu z nosa niebieska powroci;
 Dzięki się wice wola Boga Wszchemocnego!
 Wrog odciał przesytek niebyło co zwlekać
 Kusiałem wrócić do Galicji'skiego
 Na Sybir - knuły - moskiewskie nieczekać. -
 Mych towarzyszy do wojny zabranych
 Panowie różni wzięli za granicę,
 Sam wice w ostatekach mnych sukien rozszarpanych,
 Stanąłem między - w Łotkwi przy strażnicy;
 Własnie robotników "assendyrowali",
 Porucznik dawny, komi'ssya kierował
 Za wzdkiem Drzazy do znanej mi sali
 Szukając kogo by mnie "zameliował",
 Wtem mój porucznik wyskoczył z zastolą
 Stanąłem - - jęknął zniszczony: "meliuję",
 "Nilex już wiem wszystko!" on gniewnie zawoła
 "Rozbierz się! doktor - niech cię zrewiduje."
 Zakrył na chwilkę czoło sporanę
 Za kca goraca otarłem w cichości
 On wreszcie odkrył swarz blada jak ściana,
 Patrzac jak doktor próbował me kości!
 Me kości mówię, - bo cięta niebyło
 Takie mnie z nieszcześciem biada wyniszczyła
 Stałem prawdziwie jak nadłupanka lita,
 Do śmierci wzrok słaby, igrając mi imila;
 Doktor obejrzał "noch langlich", powiada

„Wenn auch gerädet und halb scalpiert,
 Lieutenant Dykluj: „ Zu Bentheim - Franz Lala
 „Strafweis erschoffe - wird assen best!“

Wiosy ostrzygi - mundur mi spodali
 et ludzki kapral dat Kielich gorzaly,
 Tak automate wpechali do sali

Dzie jux rekruci przysięga skłarali. -

Dopiero zapiar Lieutenanta formatem
 Gdy krzyknął: „ Lala - chodźcie do przysięgi!
 Tutro do Wągrów! z transportu dykcyjnym
 Wtylec ani słowa - bo wostaniessz ciężki.“

Tu płodem wole, jak gdyby na nocce
 Choc' się inaczej wcale nazywałem
 Tylem u kłaksem całując mu rękę - -
 W uczni nawet zstąpiłom zemdlałem;

Widziałem jeszcze, jak ku mnie się zstania
 I dwie trzy mętki, gdy zaczął radować
 Ten wrzek i trzy te, na chwile konania
 Długo z proberną, wciąż w sercu mem chować.

Gdy nieco sknęto kraj Dola straszliwą,
 I rozpaczy w zimno popadłem zwałpienie
 Lecza ta szlachetność pod szatą religijną
 Wóciła wiarę - dala małe utnienie. -

Do rmystów w ciężkiej uróciłem chorobie
 W szpitalu w Wągrzech po swoi obcych swarzy.

Dobrze pamiętam co o mej osobie
 Mówili ludzie tajemnie od strazy;
 Tem padł ofiarą, Lajtnanta zawiści
 Dla jakiejś wrogiej tajemniczej złości
 Ze ciągle krwawa, msta nademną iści
 Z kraju wystar' mię w ciężkiej słabości; -
 Tam mierzal; - z wolna, zokrowia wrócić szę
 Do czasu pewnym, z kospusu oddziałem
 Do Koryolanu we Włoszech przybyłszy
 Mege Lajtnanta Majorem zastanem. -
 Dłując służbę w niemyj uległości
 Mych przyłożonych zyczliwości zyskaniem
 W latach kultu spośrobach przykrości
 Lajtnantem - panstwo! Lajtnantem zastanem!
 Mej major zastan jux był pólkownikiem
 Lecz zejścia ze mna, starannie unikał
 I nieraz przyjął mię surowym krytykiem
 "Kłórnym zastępy" zellsznablow, mógł strwożyć
 Lecz niem niestworzył, żołnierza polskiego
 Kłórnego dxiat huk - z gromami oswoił
 Wiąc bez uwagi na hadasy jego
 Postąpił bliżej, - on krytyki podwoił; -
 Tam szpada dobył.. i z czakiem i szarfą..
 Składając do stóp rece mu całował, -
 Leci przysnał... aniol z tolosroną arpa

Takim przypadekiem historyj go spotykał;
 Wiedząc zastanem ten sam porucznikiem
 Wypaść zapisał do niego raz z listem
 On me przysłał swoim przyjacielom

Terca rękodzi' wzajemnej ułóżował?

On rzecze wreszcie - ze zroszonym okiem
 "Dziękuję co robisz, ktoś do drzwi kołace
 Siadaj chłopcze drogi - - do dobrej ze zwrócićm,
 Wiesz babstkich twoich, też nitel nieobaczny."

Sami oczy otarł najspieszniej rękawem

Stanał poważnie "herem", wygłosił

Wskazywał majos; - widząc "starego, zastanym
 Na mnie, cieszył się - z kim go przyprosił."

"Oberst ist Oberst, was nutzt das stelziren

Und wenn er manchmal auch zu streng verfährit

Ein Lieutenant muss schau'n doch zu pariren

Ansonst er immer, sehr schlecht dabei fährit;

Sie werden Lieber, das auch nicht bereun

Mit dem Talente welches Sie haben

In drei vier Jahren gießt Haupten seyn

Wenn Sie in Gnaden des Obersten haben;

Nicht wahr Herr Oberst?"

"... Major ja wohl

Nur muß er ehlich allhier versprechen

Dass er mich fürder nicht argern soll

Und nie vom Vorfall niemandem sprechen."

"Nun Komens' Lieutenant und schlagen zu!",

Ja widucha smiejze się rękę podaćem

Dołem zapito na sprawie "zur Ruh."

Twimisiąc pełen krwi awanżowaniem.

Major sztabowym płótk duby smalone:

Takto on zenną ciężko się spracował

Kim przemięgi moje upory szalone

Im Obersta do zgody "sporsował".

Idy tak zniknięta stronienia przyrzyna

Półkiewnik zbliżył się do mnie otwarcie

Przygłuszał sercem jak ojciec do syna

Szukając cichych cnot swoich poparcie;

W miejscu do wejścia starannie stronili

Sztabowych liwno pogardy oznaka

Kas przecież często okrzykiem ucicili

"E viva padre e figlio Polacco!"

Stary niechęć udawał się gniewny,

Chociaż był całą Duszą przy narodzie;

Teżcaż skrycie przygłuszał ból rżewny,

Został - jak mówił - pasłuchem przy krócie -

Przynajmniej krzyknął ja w karbach służbowych

Starami same poświęcił bezsprawie

Wład sów spo miastach ^{niem.} garnizonowych

Imi Polaka z uznaniem dziś stawia.

Lech o brwonia nam - już na nie szpory

Wic chodźmy z króciem do Prozy Swiały

Pełem skoniemy - w sroń dogodnej spory

Teraz duch w nieb modliwa niech spłynie."

Choc' dalej słuchać radaby Pruzyna

Do przycię w szyscy z Woiciechem powstali
 I niemiec Lubrow swoich zapomnia
 Polsci za niemi - Pana Boga chwali.

Poczeko nie szpor zwyklemi psalmami
 Woiciech pobornie klękt w tawce i spiewał
 A za nim kazden powoli z pieśniami
 Swe głosy z chóru akordami zlewał;
 Piosyanin spiewał choć słowem niewiedział
 Dokłony szereg odawał u proga
 Wiec Chereb słowa modlitwy układał
 Wniebo dnosząc aż do tronu Boga.

Stenicyli nie szpor posrod spiewów utoru
 Ktem gay odchodzio - sie już zabieraja,
 "Z dymem porazów", zaplaczę im z chóru
 Tak rozszuka do tkniemi w szyscy spaja;
 Tu szwarz uexciwa, kazda tra zrosita
 Piosyanin u pierisi klękaocy sie bije
 Niemca nahludzka pochylita sila
 - Polski jak gardem po pierisi sie wije! -

Palnijcie na szwarz - tak - wszyscy zbrodniarze
 Uderzcie z skrucba w pieris swa, gotna katu
 Polki nam polskie przystepne oltarze
 I polki bozej litosci zostalo!
 Nij zabraniacie nam skargi w kosciotach
 Do nasz placz spali wam brucne sumienie
 Wzieszczycie zi tam - w naszych proskotach -

Niestoi wolne do Boga modlenie! ?
 - Meczonym nigdzie placu niewzbroniono
 Choc' skaly o mste wzbroniono sie kusić;
 Lez w którym prawie nam to dozwolono
 Prabować - palić - i więzić i dusić? ?

O wieczna wojna! nam wrogi - Celnierze
 Dłuche na Stwórcy święte przytkanie
 Bóg - Stowo z nami, - a szatan krwiożerczy
 Szepi i wiedzi was w zbrodni okhtanie; -
 Odnieni blaskiem patrzywej świetności
 Do chlebstwem zgrai nikczemnej zgtuszoni
 Pucicie sie mostem chwiynym namiśności
 Do celu zguby - na saców spełnienie!

Ny wam wolamy: Stwórcza was ukarze
 A wy si z Boga samego śmiejęcie
 Nic piekiem wyrok was Jego obdarzy
 Kiedla was niebo - jak sami wierzycie.

Chryste! Ty zlawisz Twój naród wielek wieki!
 Kam obiednice Twoje przyświecaja
 Wstana gwiazdy, i wiatry i rzeki
 Twoe święte stowa, wszechświaty przestruaja!

500.

Stonczono chorat a na zakonienie
 Dremadka " Boze cos Polsko, nocita
 Z pod chmury, błyslo stonczkne promienie
 Odpowiedi Pana Kosciot ozdociła!
 Wyszli z swiatlyni - juz wszyscy weselsi
 Bo z brza iaska swoboda wstepuje

Już ich obczyzna języka niedzieli
 Jeden drugim brata upatruje. —
 Spiewajcież bracia z tej polskiej ziemi
 Wniech w niebo wznosi się duch modlitwami
 Powoli zwalczym niem ducha ciemnicy,
 Draci kłótrzących nauczymy cnuć z nami! —

W ganku plebanii wieśniacy czekają
 Klarys proboszcza jako ojca wita
 Starszy i młodzi — idą i wracają
 Ten o coś prosi, tamten o coś pyta; —
 A Diadzi Klarysa — jak powagę możliwości
 Prawy — lekarstwa — lub dary uścisła
 Teżmi dochoćka z uczuciem wdzięczności
 Drugi rozstaje boso dziś — niedziela. —
 Ożi to wrót jest Kapłana polskiego
 Pobożny, ludzki, otwarty, gościnnie,
 Bogu miłuj, a krocha bliźniego
 Prawy syn Polski i sąsiad uczynny. —
 Idu do izby — Tacenty wniośt prawa
 Kłimca zwan spory chwazi siusła umiłow
 Oklasnąt językiem i rekami kiwa
 Jedną i drugą do razu wychylił. —
 Usiedli — gwarzą, a Diadzi odkrył wiat
 List przyniesiony z pobliskiego dworu
 Postanięc z wolna temczasem dobywał
 Casy zbir zwierygn ze swego woru

Parafatu - krzykowi, "kompletnie" ubranie,
 Potem cyranki dalej przepiorzycie,
 Wiece proboszcz pisac' siadł podziękowanie
 Sługa Dzięczyzna, xanióśt do piwnicy. -
 Wreszcie postanica dalkiem naogrodzono
 Odpowiedzi dano do domu wysłano;
 Ciadru w kuchni xlecił aby chłoptów grono
 Gościwym trunkiem takie xestowano,
 Potem się przybrał do gości powrócił
 Trziki: Pój łaskaw jak sami widzieli
 Wiecehijicich bym to specyaty wyrzucit'
 Zostanici ze mną, dopoki nie xpicie;
 Pan hrabia, sasiud nasz - wyjedzia w droge
 I pisze: " mowia ze macie lam goście
 W lecie xwierzyne, przychować niemoga
 Wiece niechaj stazy Księdzu Jegomosci. "

Zaczny Pan iście - niechwale Dłatego
 Ze mi obdarzył, bo niejestem chciwy
 Lecz to Pan - Kwoja Staropolskiego
 Surony cnoły - łaskawy, xyezliwy;
 Jutro Naryi - swięto uroczyście
 Wiece prosze wszystkich was, byście zostali
 W domku meim ciasno, lecz powietrze xyste
 Pędziem wiece razem w słodotcie mej spali;
 A na intencye xacnego hrabięgo
 Jutro wolywa; - - lecz bedac faryyalny
 Zaprosze Księdza sasiada - ruskiego
 Wiece msze odspiewa - - prawa? pomysł walny.

Coz przystajecie ? - powszechnie przystali,
 Wicięch do domu przykazał wreladki
 Żeby na niego " lud noc, nieczekali;
 - I dalej goszcza, na plebani radzi
 Tacynty objat przy kuchni staranie
 Niemiec nalewat fajeczki nakładat
 Wojciech na grona powszechnie zadanie
 Swoje przyprawki dalej opowiadał.

II

Pomna jak drisiaj - a w Alony to było
 Stalimy w sieniach domu przychoźnego
 W ludności wloskiej - mocno się burzyło
 Policya grata, u dziela swojego;
 Tak dris' napascie, za lastki i ksiarżki
 Lub spiewy, - były dla nich zatrudnienia
 Nawet kobiety za kwiatok lub wloszki
 Scigano gupio - do obrzyżzenia;
 Dabrze na rynku, szciet jakis miodzieniec
 Cklat w reka lastka ze reklamna gatka
 Lwijat nia zgrabnie, - ot... miody szaleniec,
 Nad szciet policyan - i... nplocy go hatka!
 Miodziki sie xwinat jakoby oparzony
 I wodwrót lastka, policyana mego
 Ten gatka w stronie nieszczęściem trafiony
 Martwy padł u stóp zabojcy swojego.
 Policya - krzyki - nawata kotnierva
 Miodziki ucieta, policya go łapie

Lud stanął groźnie, do szeregu zmierzia...
 Odbyła wieczerza... a ten.. dalej Drafie; -
 Lech wojska newszak już się poruszyle
 Wszystkie prziesmykli straż poramykala
 Drzwi ukazydym domu wręcz zamknięte były
 Szukol co tylko mogła, to chwytala. -
 Ktożby był dobiegł do domu naszego
 cty z walna w sieni gwałt z bram ustąpił....
 On leci... nas ujrzał... i wstrzymał się w biegu
 To strachu żeby na głos mu drzewili;
 ... Myszka co robić?... w tém słaz mu krzyknął
 „Doxero briccene - va al diavolo!“
 Ktożby jak wicher - przed oczymy myknął; -
 Za nim rozbiłki, z tego „fugacolo“,
 leca kaptami, - ja rzekła Staremu:
 „Na wszystkich prziecie czekać niebedziemy,
 „Tuz straż się zbliża ku domu naszemu,
 „Trza zrobić koniec, to sami zginiemy“.
 On sławia piękna, jasnial jeszce chwile
 Zał męzki czoło niebiańskie okraszał
 Ja wołam: „Ojcie“, on spojrział tak mile
 I jak Dławiony „Befehl“, uglaszał:
 „Läbel heraus! los - marsch auf die Hunde!
 Vorwärts, nur lüchlig Vicinhaun! Mache herein!“

Die laufen hier beinah - schon eine Stunde
Und diese draussen, die thun nur schreien!"

Ja dobył pałasz i naprził posunął
Ku bramie, - własnie x Dziesięciu wleciat
Gdy On arziwi zawart, i rygiel zasunął -
Lecz mu się przytem nicłada dostalo:

Tęciu x ostatnich za staniem gorących
Gdy ubiegł, i jego przy bramie zobaczył
Wprawnie sztylblem - swoim przekłenstw gorących
Technicem gwałtownym w bok prawy uraczył; -
Widząc że Stary niepatrzy nań wiele -
Ami zabija - porwala uchodzić,

Wraca x kilkoma co w biegu staneli
Spoczną przed nim swe żale rozwodzić:

"Czesło mi Wispera! nosono masalzone!"

Zaremmie Stary zakrzykował donosnie:

"Tu mir!!" a x cicha: "ah via briccene!"

Ci do nóg leca, zawódzacie xatósnie; ---

Wtem wojsko Dobrze aż do naszej bramy
Wala kolbami - - wioszysztra pierze bneli
Stary uprzywem krwi zbyt osłabiony
Zemilał mi w rękę, gdy arziwi wyjęsneli;
Z rany obficie krew się dobywała
Ja w żalu - nawet niepatrze na wrogi
Ze trzami wołam: "chwata ci chwata!
Zacny mój ojczu! nieczemnika drogi!"

Gawiedź po swemu - iat mój Stumaczyła
 Tomogła xanięć do rózika ranego
 Pasa lekarzy - też wkrótce przybyła
 Zopatrzenio starannie chorego;

Idy się ocucić - uklakiem w radości
 Cielujac xere, szatałem - płakałem - -
 Tomczasem weszło aż dwie "Wysokości".
 Z generałami i ze sztabem całym.

Cicho x mienacka przy starym Staneli
 Zmieszany wstaniem - bñ sili się witać

A "Wysokości", cion' mu uści sneli
 Pożna doktorow ^{chorego} ~~określenie~~ być fylać; -

"Wird gesund sein - bevor noch drei Wochen vergehn".
 "Kur Ruhe!"

Ci się więc do mnie xwrócili:

"Wir gratuliren Herr Stapiten -

"Dem General auch - doch aber jetzt stille" -

I wyszli cicho, - ja stoję xgłupiały

I myślę sobie - cōi losa za Dziwy

Ja ciekaw areszt i Kriegsgericht cały

A tu honorów deszcz łeje prawdziwy. -

Stary przymruxyjt świecki xzwione

Myślac że łeży w maligny xtwóreniu

Struczac cōś - usnać myslami strudxomy

- Xwierixyjt temu dziwnemu xdarzeniu. -

Tam ani chwili jego nie odstąpił
 A w trzy tygodnie - wielokrotnie
 Któż tyle sił już z sobą wystąpił
 I siłą w gancku mieszkania swojego.
 Tożymy cicha serdeczna rozmowa
 O kraju naszym o naszych ciępieniach
 On na mej piersi oparł swoją głowę
 I myśli wprostnych utopił marzeniach;
 O bo też lednia noc wąskiego nieba
 Piękna wspaniała jest, nad wystawienie!
 Aby zamaryje' nic więcej nie trzeba
 Tylko wyjść spojrzeć w tych gwiazdek światlenie!
 Któż z szafiru widzowi się mili
 A wierzyłki womy przemawia do niego
 Choć mierzamaryj w tak uroczej chwili
 Ten niema w pierśiach skry ducha barokiego!
 On zaprzęgnięni swojemi myślami
 Obawia tego nawet niepostrzeżli
 Tak ludzie z ulic miastowych stłumami
 Około domu naszego się zbiegli,
 Aż nas muzyka dobrana zbudziła,
 Co przyjęła uciec' mojego Starogo -
 I deputacyja o wejście prosiła,
 By dowoi złożyć szacunku swojego;
 Ony tu w kłopotcie, - co zniemi uciec' ? -
 Wtem wszedł jenerał z komendy postany,
 Z wyższym poleceniem aby się przychylił

„By Stary przyjąć chciał depultowane.”
 Truino odmówić na takieżądanie
 Stary zezwolił; - Generał po chwili
 Odszedł złożywszy swe powinszowanie
 Poczem Signorów postów przypuścili; -
 Duzo znajomych, spoczoł grona tego....
 Da widze nawet tego heretyka
 Klóren tak głupio zranit mi Starego,
 I gniew i litość - razem mi przemiła;
 Dopyta sam słowem - cpoóóó kilku z rady
 Wielkonośi, bych ongi mimo nas lecacych -
 A teraz przyzali od miasta na zwiady -
 I którzy wyraz suchych rzyceń goracych. -
 Potem przybliżył się uczytu sprawca,
 Ukłonił somimo prośbów starego
 I rzecze: „dzięki!.. Ty Danie jak zbawca
 Siebie oddałeś, dla dobra naszego.” -
 I którzy wieniec przeszliernie spleciony
 I gałczek złotych: sliutki dębiny
 A nagłowku wierszem wiostkim opatrzony:
 „Dzięki i chwata - nam Sarmacki syny!”
 Przynajmniej głośna muzyka wciąż grała
 Potemu różne kanzony spiewano
 Wice i pstra zgraja co na dole stała
 Wle nie słyszała co o nas gadano;
 Tam dostał także: medalion z pierścieniem - -
 Klóre do Dżidaj i chwilim nie rzucił...

Młodzian mi się kny, wręczył je z westchnieniem
Praszac bym Dary serca nieodrzućit;

O! jakże Drogię do dla mnie wspomnienia!
Niebios na groda za walki wśród brudów
Tajśnie w chmurnym spadole promienia
Krociecia snionego wśród ciężsien i brudów!

Ta chce za Dary swa krowie padzięka
Zbliżam się nieco do Dawcy mojego
Uwrutem Drzenie, biorac go za raka...

Przejrzatam!.. patrzac w anielska kwarę jego --
"Tyżisto Piantko!.. lecz czy to ja plece...

Nieć tedy - stary mój Włochom drżętkowat
Za to uznanie Prawości rależy,
Skóre uczeiwie jak Polak dochowat;

"Dar nadto Drogi - i niezastużony
Lecz kiedy napisz czei wszystkim Polaków
On go przyjmuje choć nie z swojej Strony
Lecz w upominku dla swoich rodaków!"

Po pożegnaniu ich wyprowadzaiętem
Lud z rykliwością przyjął mię czuakra
Potem wykrzyknął jak porwany szattem

"E viva padre, e figlio polacco!"

Ta patrze kęskno za odchodzacemi
A dusza miła sptoncła raleba

"Czy niebackni! z darami swojemi
Serce me w ramian zabraliście z sobą!"

Wkrótce polemu gazeta dostattem
I z uznanię swiatkow - co wszystko nos "oczny"!

widzieli, - ohi's zdarzenia czystem,
 Klórec' choć wreszcie wam Tulaj przytocze:
 " Że jakiś agent partyi amsterdamskiej
 Wpadł w dzień biały na placu, strażnika
 I bez powelów łask uderzył w głowę
 Że ten padł martwy u stóp rozbójnika;
 Dyle to hastem do buntu wybuchu,
 Po wnet słow stąncy wyrosli jak z ziemi
 I wojsko nasze na placu rozruchu
 Napadli kijmi w zelazo kutemi:
 Odbili' zbijcie, obrzyjma straszne - -
 Klórec' choć wkrótce sztyłem mordowat
 Dzięci' był schwytan przez Frastra m'kiego
 Polem odbity, wśród stumy się schował. -
 Lecz Major placu nie stracił odwagi,
 Okrzni uderzył w stumy rozjuszone
 I zwyciężyłszy dał polskie plagi
 Cłmo przewagi i wściękiej obrony. -

Sprawca domczasem przez ten dom przychołni
 W którym komendant pułku umieszczony,
 Wzięty, - a za nim wspólnicy tej zbrodni
 Zażeli pierzchać do drugiej stronie;
 Warta ryciela przez stumy przed domem -
 Więc rewoltanci bez przedśkoń genili
 Lecz w ten półkownik zpałaszem jak gromem
 Z swem adiutantem się na nich rzuciłi;
 Zbrodniarze mściwi - brame w lot zamknęli

JW sieniach na nich upadła z sztyglami;—

Byliby pewnie obadwa zgineli
Do już półkownik upadł pod rżaniami
Daby ajutant swojemi piersiami
Był nierastaniał sake dingo rannego
Ażi dżiad naszych nacisnął kottkami
Wierwalił brame — zbawił zemłodnego? —

Essencya kłamstwa aboli całego
Opis owacyi — był, dla półkownika,
Która nazwana krocena wszystkichiego
Zdarzeniem wzniostem co serce przymika. —
Według niej: wybór spokojnych mieszkańców (!:!)
Adresł pokorny swojej lojalności
A wyrazem hańby dla podłych powstanców
Przyniost do domu Jego Wysokości;
W stop łaskawych Cesarzewiczowi
Kajspokorniej sze zanieśli rzyzenie:
By mogli zrobić i półkownikowi
Ułokowanie i szere uczerzenie:
Zyzeniu postów zadosyc się stalo
I Włochy cete z radością palrzyły;
Taki ci — cesarstwa wierni dusze, cetera
W ręce Obersta hold czei, swej składyły;
Dzien ten w annalach kłoci sto wyryły
Wielka zatkuczon był okazałością
Kazyka grała, — a lud całkowidy
Laczyl się bratnio znasza wojstwowością.
Potemu dary, wrzozyli rannemu
Z stosowna mowa do okoliczności

W końcu dostał Prizyerao po dawnemu:
 „Niech Austrya wiecznie panuje i gości!”

Polem tyrała na morstwo bez granic
 Nien straszoność. falangi cesarstwa
 Dajki całego orjenta tu za nic
 Jesliby chciano porównywać tgarstwa.

Polem uwagi o cnoty nagrodzić
 I srogiej karze co zdrójców rządzawi...

(Słuchaj tu polski i włoński narodzić

Co wróg o cnotach i zdradach ci prawi:)

W końcu dowatek że całe zdarzenie

Do Niednia zaraz telegrafowano

A z tamtąd w odwrot knioze, wyzagrodzenie

Casze regularnym zakreślowano:

Potkowniki dostał stopień Jenerala

Major mianowan został Potkownikiem

-Ja- Krasianem, a całego ciała

Sula, pochwałę z głównym kierownikiem;

Tem kierownikiem bys sam Arcybiskupie

Lece wolę miłość co dźwieje podają.

Wprawdzie miś dźwiejaj nie wcale niewiaste

Scanali nam spokój --- w wieczerni dają!

Tyle mam dać tu na objaśnienie

Ze cały rapport ów - Pan major zrobił

My mielibyśmy jego Doniesienie

Chociaż go kłamstwem aż nadto ozdobił.

Ida do stołu a po przyrzeczeniu
 Siadają milezkiem i cieszą jedzeniem
 Krasiki z kaszą - a we wtórym daniu
 Dymy potrawa - a siwko się ściemni; -
 Poznawa jakos' inaczej im się dzie
 Nikt z nich niekrzyrzy ani nikt nie staje
 Szariden w Woiciechu wyższego coś widzi
 I bardzo małym przy nim być się zdaje;
 Tak po wiekierzy jurysta przechodzi:
 "Ary do reszty jeszcze dziś nieustyszemy?"
 Lecz Woiciech mawo: "już potnoc zachodzi
 Tuho maza światła, spać tedy spójdziemy."

W stolicie miejsca postane wabiły
 Latarnia wisie u drzwi próżnego
 A goście jakos' wzorowi dziś były
 I kariden szukat spacierza dawnego;
 Po tem na wniosek jurysty naszego
 "Salve regina" spiewano na dworze
 Rossjan nieumiał spiewu łacińskiego
 Więc dytko krzyczat: "pomińnij nam Doze!"
 We mgle po łosie hymnu morkiego chóru
 Prześliernie stworcy rozpiywał na chwale
 Tęcza błistkiego wysiarcnie do wtóru
 Włatało echa na wieseczke całą.
 Po temu weszli i cicho usnuli
 A księżyc z gwiazdek ciokawych rejami
 Przech dachu otwór ku nim się cisnuli
 I patrzya w swarzo abawione snami,

Aniż szczi w szyszkini dny se obrazował
 Twiarzy mu barwy i śia dostarekaty
 Półem je w zbiorze pamiatki swych chował
 A nocne wiabry - Alleluja graty! -

Niemcu się sniło że stat' góric' wysoko
 Takby na wieży Szerepana świętego
 Patrzył a mostkał Anie x w ścietykoscia woku
 Szustem, Woiciecha w Dyby a kulego;
 A uszyto serce cos' na kształt' kłosei
 Lecz postrzegł pierścien' Woiciecha wbylanty,
 I medal złoty, ... więc diabeł chciwości
 Szepce mu w uszy: "od pokręz se fandy!" -
 Siega więc reką, aż do Sarmacyi
 I droga własność' Woiciecha uchwycił
 A drugi niemiec x północnej gotaci
 Czapka i szpinke, x to xiejszo xmekcił;
 Mostkał postrzegłszy że niemiecy tak kradną:
 Ażi dwie' Woiciecha od głowy do piety
 A gdy niestato już smaleczka ządna
 Lekał nasz Polak jak turecki święty; -
 Odarły raski Pana Boga zebrał
 A takby usta wciąż mu zabykali
 Lecz Bóg ich rekóm mce jakoś oddebrał
 I jak pomuro rozpiywał się dalej. -
 Mostkał się ubrał w szaty Woiciechowe
 Aże przewrotnie dla swojej głupoty
 Szubnuł na nogi, a rąpan na głowę
 Szypje w pas w sadził, a ręce w "exoboty"

Tak wyglada jak czudo prawdziwe
 A niemiec w smiechu z kolega az poklat
 Dawał narwy takie obelzjwe
 Ze mostkaliście z wsciekłości az sklat.

To czyz nowe zjawisko ma zaxi:
 Czym dxiemie Wojciecha buchusty
 Gad jakis zpatan kazdego wytaxi
 Hasac brodacza naszego zaxesty;
 Ten w sprochu z bobu darza sie drogiego
 Pixa sie w woda, lecz ogien niegasnie
 Wtem glos sie rozległ pnieta panistkiego
 "Potak sumienia swego niezasnie."
 Sklat obciera: "Ku niemcom swe zaxesty"

Wyciaga rece - tu znou cud nowy
 Czien jednemu padł na pierś i rękę
 Drugiemu znou upala na głowe;
 Trzeciemu medal i pierścien skradziony
 Drugiemu czapka goreje płomiem;
 Patunku krzyzera na wszystkie strony
 A świat unika łobrow z obrzydzeniem;
 Trzjera pod nieba pomocy wywaja -
 A tu gniew Bozy piorunem w nich brzanie!
 Zewszad słowa biblijne im graja:
 "Potak sumienia waszego niezasnie!"

1000

Slepota z bii sie nienawraca
 "Wojciechu zdrajco! - Ty to ucywilis!"
 W gniewie na niego sie znou rzucaja
 Mowiac: "Swe szaty chytrze nam rozklad!"
 A Wojciech Panu ze skrucha sie skrzy

Awaria mu useta spocieczny anioła
 Ten lareca silna ziarstego obciarzy
 Pokrzyżpi sily, obetrze znoj z czoła;
 Nadarczy ryto wiersze poczatkowe
 "Bozi coś Polske" i "Salve regina",
 I pstatni pokubny w cziionki Brylantowe;
 "Strzi się Woiśchu!" mostkał tak napisana!
 Naciagnął puścił, warknuty ciężawa
 Lecz strzala z brzi kiem z lareca obija
 Cobiła leci na powrot jak zjawa
 I w pierś mostkała głęboko się wpiła;
 Trafiony pada; - tu ogień - tu gady,
 Tu strzaly rana - wico "wrzeszury pod miła";
 "Zawit" się proboszcz i - daje mu radę:
 "Lobra kradziono, spocdawac trzeba."
 Mostkała szierzo na Dobrem xal, szexery
 Lecz meka straszna wiece mu dogrywa,
 Trzucia wico z siebie, ten piaszcz Dejaniury
 Woiśch od biera - i wen' się odziewa.
 Mostkał jak odżył, a Biadż go pocięsza,
 "Przeprós Woiścha - bo miło ci skario"
 Mostkał z ochota ku niemu fospieszca
 "Cj nimec szieruw, pokobinie wracie
 Comituj družę, spaszczaj raditoha
 Didu z łoboję i konowu były -
 I ot dilerabo jewreja woroha
 Pieszta zaboru sobi rozwratily."
 I porwał diada, tak dżuga jak swiatły
 I krzyknął niemcom: "s wy sukrim Syny!"

"Jawci leśni, chroczeni psuwały,
Idzie do kisa - za wazki prowiny"

Igrotem silnie aderzy w lutowy

- Ten z szczytu wiezy - Hansen von den Linden

Floriotka leca, i spada na glowy

Et diabel chwyta, i chce ich "zminien";

Lez Woiciech nadbiegł z niebian'ską sarera

I gdy klejuchy i czapkę odebrał

Grabły i niemcy, jako xmię warera;

On tych zaręgnął, samych kijem zebrał -

Potemu pończost i na nogi stawiał, -

Et kład znow nad szęd i strony spogodził -

Grabł ze sobą i Boga wystawiał,

Ze ich ze sidet śnieżka wyswobodził; -

Potemu kaze przyślasić kazdemu

I utwari aderza, jak gdyby bierznowat

I mowit: "dobra niekradnij bliżniemu

"Bo exort cię bedzie kopytem grabował."

Et je Woiciecha niegdle w tom kole

Wiec go wotali kazi do bierznowania

Lez kład znow samych, bit dalej po exole:

"Kłonnuxie cndze to Bóg to zabrania,"

Skonszona trójka pokutnie koleje

Palaby nogi Woiciecha calować

Lez ziemia pokia porwała xtedzi,

Et Woiciech dobry znow idzie ratować;

Lez wdole kład był, i znow bit po stronkiem

Thryczac: "niechajcie do jamy bliżniego

"Bo spowpadacie tajdaki w nia sami

I tam doznacie paróra diablego."

Woiciech im zgery drabim pudaje

Niemcy z mostkami skwapliwie chwyłaja

Kład ciągle smaga i ciągle łaje

„Ni poly a czt' ich strumieniom spijwaja;
 „ Ach czy sie Pan Bóg raz już niemiłuje
 „ Ten Bieda jak diabet' nas męczy bez końca! ”
 „ „ Nie diabet - lecz cztok co Boga miłuje
 „ „ Flara zbyt mała, za chłodnie bez końca! ” ”
 „ „ Swatka walujcie! kom na śmierć się stuchnie! ”
 Zakrzyknął niemiec i oczy otworzył
 I w szysłkach spiacych w kościele obudził
 I podobnym niemiernie zakrzyknął;
 Tyłaja przyjeżdż, on miłeraćy siedział
 Miał się podać sen do wiadomości
 Nareszcie całą prawdę opowiedział
 A jam ja spisał tu dla potrzebności.

Najjechał ruski Bieda do tej biesiadz
 Wszyscy wybiegli gdy bryczka rozchyli
 Ścisną ją w kole i witają rade:
 „ „ Proszcie wczoraj tutaj nieprzybyli? ”
 „ „ Wprawdzie wieściatem — — samem odpowiada
 „ „ Śmiałem wielką, chętnie do was przybyć
 „ „ Lecz myśle, sobie to polska biesiada
 „ „ Dusni nieproszon — wiesz mógłby, uchybić. ” ”
 Tu pleban zmarszczył brwi, ręce skrzyżował
 Znow je rozwinął, klasnął i wstrząsnął głową;
 „ „ Dajcie to Asindzi, Bieda brat się wychował? ”
 „ „ Też mi taki cudy? ” zapytał surowo,
 I wziął za ręce, uściśnął z wyziębieniem
 Pokiwał głową, — coś mruczył pod nosem
 A Pusiń okiem raził się osłem

Na niemca jakos' spoznatyjt' uko sem; -
 Trzece wreszcie: "szanowni panowie!
 Zamim do swietej ofiary pojdzkiemy
 Prziesmy wam rusin - swo grzechy ofowio
 Wy polom sadzicie... a odholakujemy:
 "W Sobole u mnie byt jakis' niecnota
 Sadat o szeregach i prawach narodu
 Motat i krapat jakiby u kotowrota
 Wprowadac parcia potrzebne do wschodu;
 Strausz Hegel Loter, Szlegel u Feuerbachem
 To luminarie! co swiatem nas rzywia;
 A Hajnan, Szmerling, i Meternich u Bachem;
 Hawcy co wszytskie swiaty uszeregslwia. -
 Do szeregslwia ludow i samowistosci
 Jedynie niemcy doshomoz nam moza
 Tylko ich - rzece - do siebie zaprosicie
 Oni powioda, szeregslwosci droga; -
 Tulej u Galicyi - Polacy panami (!!!)
 A pod obachem - wiezi jizna Rusini
 Wadto Polacy chea rownosc u chlopami
 To chyba cety swiat u ludzmi zaginie;
 Polacy nosza sie coz u projektami
 Hore sa godne fotglawkow uznania
 Clapryktat: kordatcie chlopow naukami
 By dostafili wyzszezo poznanie!
 Co za warjactwo wykryslacac lud prosty!
 Cez wklzy pocznie inteligencya? -
 Dostacstwo Chama sluczone do chlopsty
 Nie daa nich przecie Plazona sciencya; -

Już dzisiaj trudno wydobyc' od ludu
 Ładu grosz głupi bo przemadro Chamy,
 Skargi wnet piszą, i' zadają trud,-
 Wszystko kształceniu, - podziękować mamy. -
 Jeszcze Polaki na niemieców wotają:
 Niemcy przeszkoda do szczęścia narodu!
 Do samorządny wprowadzać nie dają
 I kraj w' kierstwanu do bankructwa wiedzą; -
 Co czegoś naród? .. " ażeby folgował
 A niemiec? .. " aby świat cywilizował,
 A chłop znów naco? .. " ażeby pracował
 A niemiec? .. " aby ludom rozkazował? "
 Tożem słyszałem że ten sam niemiota
 Aniżem pierwszej w' karzemie z' chłopkami przebywał
 Na krótki krzyżat, że jest hotela,
 I grań polwarzy na duchownych z'lewał. -
 Wroćko w'przód - sąsiad kmieć zajął był z' żyta
 Bydełko moje i' sądał za szkoda,
 Ja niechciał nie dać kmieć zdybał i' wita
 Mówiąc: ja bydełko na korytki spojode? "
 Ja skrzyżat, bezzłam, w' tem D'kiédki nadchodzi
 I pyta przyjeznu; - - my opowiadamy,
 On sądzi z' smiechem: niechaj kłiań nadgrodzi
 Do mu bydełko w'przódny nieoddamy;
 Ja w'gniew wpadł wielki, i' najniżej w'ważniej
 Na kmiećcia, - dalej i' na Pana krzyżera,
 Smieć kilnie nawzajem, ale Pan poważnie
 Piekł mi: " dobranoc - miej kłiańnu żyte."
 Kiedy ja więcej się jeszcze rozżarzył

Władem do brzołki, by zemsta na dyć -
 W Buczku piechał - chłopa oskarżył;
 Złamał korano z'antarmom go Schwycić
 Tłycio zwrócić; - potem go wsadżono
 Aby wareszcie zdrabił pan'szeryxne:
 Nize zbat - Kopat, - plewit z swojā zōna
 I nosit karmę dla nierogacizny;
 Czi podarunek dla Vorstcherowej
 Zamieśli w robotę, przytem masła pastki
 Tłorc od naszej Pani dziedzicowej,
 Zostali - aby wykupić się zaski. -
 Chłop wyszedł z kazi i nuz si'sac skargi
 Dokonsystorza i wyższych urzędów
 Powstały nowe niemile zabargi -
 Tly kōy bytem - na uszypłko zbychwrzgdów;
 Niemiec w sta chwile dionij zaważit
 Cgien' rozdmuchał Stumionej mej złości
 Tam potakiwał bogniem mię sprowadzit
 Tłuchat totra jak kdiego mādrosći -
 "A on dala konieżył: " Trza żeby Prasi
 " Par od Polakow' się już z'łaczyl
 " Niech ono głupie braterstwo zaginie -
 " Trza by się cat krēm do niemiec wcielili;
 " Cho rząd w tej sprawie bōdxi szczerze wspięrat
 " Na tego nādgrōd cātē xdrōji splyna,
 " Bōdxi honory i spieniadze zbierat -
 " Zaczem - marzenia Polakow' zagina. " -
 Niedziw więc wcale nim dabaj nieprzybył -

Wstał mi w strajmywał, kom Dobrze to wiedział
 Lem przeciw prawu w szelkiemu uchylił
 I gębys kładz był się olem dowiedział
 Takys nakrzyżował jak ojciec prawdziwy -
 Zmusił zagózić pokrzywdzone strony
 Tak Bóg przykazał; - diabeł nakrzywy
 Ustąpić musiałby był zawstydzony;
 Przyznacie zaw sze cnotliwym być trzeba
 Lty więc unika z dobremi zbrałania
 Prosta reguta: cnotliwy do nieba
 A zty do piekła dusza się skłania.

1200.

Taki Rusini: rozumni uczciwi
 Szukają z Polakami, dobijac' się dołi
 Postraca wspólna na wjerystej mowie
 Do brudach owoc ~~do~~ zbierac' dowoli;
 Lli - jarzina Niemców lub Moskwy szukają,
 Z góry im mienia oddając gotowę
 Wrogi schlebują za dary chętniej
 Schwyci'łszy, - myśla: "co za głupie głowy!"
 Nasi bratani, i ludu storniki
 Wzieli za usłep pieniądz Judaszowy,
 Słen matki sija; - ot - - jawnegriczmi ki!
 Ała rozkar - karać, mord braci gotowe. -
 Tak więc Panowie ma spowiedzi obyta
 Per zainnych krektu, chwarcie i szarerie
 Kładz brat jak szadnia, niech serce zapyta
 Inajsurewsza pokute wymierzy. -
 Pleban go ścisła: "Panie bracie miły

Modl się i upros' niebieskiego Pana
 By w nocie wylwać - w dzień ci siły; -
 Na przyszłość - siódem unikaj szatana; -
 Ciem' kręba najprzód rozumu własnego
 I swe sumienie o zdaniu zapytać
 Nadziewan' wroga nieśluchac' podłego
 I jego nauki przekleśnych niechwytac';
 Ciepłota jest dobra gdy idzie z ręki Boga
 I kiedy z bliznich nikomu nie szkodzi
 Pała i nowota z ręki - krąży wroga
 Jedynie piękni owoce wyśledzi; -
 Obiadziłeś bracie lech Twoje wyrzucanie
 Świadomy ducha i sercu uczciwym
 Niekarzen' mierz z mas... bytby dziś wstanie
 Tak jak Ty stanac' przed' sędzią straszliwym;
 Choćmyj ho chwalić chodimy do świątyni
 Tutro z dzieckiem i kmićciem skoczymy
 A z Panów karzen' dowolnie niech idymi
 Dajmyśm' czynić nikomu nie chcemy. -
 Proszanin Gieżyj po rekach całowac'
 Proszac' by został przy nich altarysta,
 Tacyty drzwonić, a niemiec sygnować
 Wojskiec' śród do mszy, posturzyć z jurysta;
 Niebacz' pisac' jako się modlili -
 I jak po temu obiad smaczny jedli
 Tak zdrowie Polski ukochanej sili
 Takie rozmowy przy obiadku wiedli.
 Gdy ate wyszli do sadku chłodnego
 Opadli w srypsy Wojskiecha prozibanu
 By koniecyt' sławieść z pamiętnika swego -
 On tedy ciągnat' Lemu Stewani:

Pięć lat dziesiątce zdarzenia samego
 Był przy Weneckiej dyrekcji policyi
 Wacelniki sekcji u Marka świętego
 Htóra swe imię wstawił znakomicie;
 Był to cześć rządkich w tej sferze talentów
 Czyli to w śledztwach czyli w sprigowaniu
 Słowem że przyjęł był w wszystkich agentów
 W smutnym zawitym tem urzędowaniu. —

Dacie kto co zrobił lub tylko powieściat
 Naprzeciw wojska, lub naprzeciw rządu
 On jakże pręko czary zaraz się dowieściat —
 Miał lustro piękne, do ręki swą gładką. —

Cały dzień Dory uganiał się czynnici
 Po nocach — prawie w każdym był "fuguelo",
 A kluby ścigał tajemne także slynnie
 Że dostał nazwę: "Levesco diavolo". —

Przewidywcy ruchu rewolucyjnego
 Na jego głowę cenzurę nałożyli
 Teżnaki pomimo śledzenia pilnego
 Wzrost mieszkania jego niezwieńczyli;
 Starzeń go widział po biurach policyi
 Lub na ulicy gdzieś prawie co kroku
 Wajemnik tajny miał swoje porzeczę,
 Z jego karate stinienie na oku. —

Cłkami czasem szedł albo przybrany
 Lub maskowany lub w twarzą zmieniony
 Lub wśród żebraków ukryty w gaigany
 Lub wreszcie ślona straża o soczony;
 Wśródzi miał warsztat rzemiosła swajego

W śladzie więzienia pod ręką, mu były
 Przy krzyżem rajscia więc, parony jego
 Niebażny sprawcom w szyć się wpoły.
 Zarownie cały lud miasta ruszamy,
 Prosił mu zemsta i liyt go siemami
 On iadna złości i szkodzenia gnany
 Dalej szpiegować i więzić hurmami.
 Za to w krajowych i dworu urzędach
 Był za swą "wierność" wielce sławiany
 W wojskowych sztabach i w wszystkich komendach
 Jaki pełnomocnik atakowidyłowany
 Procz tego order i krzyżo nastugi
 Jego skłama pierśi szpęcały
 Szereg tytułów i honorów - długi
 Do dalszych lotrostw wciąż go podniecały
 Władze bez granic - naradza miał z góry
 Kolno mu było bez wszelkiej obawy
 Więzić, kładować, i tupać ze skóry
 A w razie skargi, nierada nawet sprawy;
 Dłżisz jemu umieścić się upodobato
 Tam wszelkie prawo i sądów działanie
 Upadło całkiem, natomiast nastato
 Jego szatan'skiej woli podobanie.
 Z sądów wojskowych i z kryminalu
 Wzrostów dawano na jego ządanie;
 Wskazy już nierozdzielnie co zmiemi się stalo
 Zarowne było już poszukiwanie. -
 Do setek kilku komendant wojskowy
 Janiac do się upodobato postępowanie
 U namiestnika raz w toku rozmowy
 Poru szył kwestyje i prosił szyć o zdanie;

Namieśnik, saem prezesa zawołał
 Jenerala (po krótkim pytaniu)
 Spytał w zarcie czyliby niezdolał
 Coś odpowiedzieć na to zapytanie? —
 Prezes pomarszczył brwi swari i exo to
 Tak gwałt się rzucił gdy jęzi go ukole
 Powiódł lekkinie oczyma w okolo
 Przechadł z cicha wycedzać powoli:
 „Ach Excellencyo! my raz próbowali
 Pojść choć cokolwiek z dyktajem tajemniczy
 A wyjaśnienie takiemś dostali
 Tak ten co zapadł z mroku do ciemnicy;
 Paresimy poszli z Panem namieśnikiem
 Chcieli miżienia stanu rewidować
 Dyrektor przyjął nas zuchwałym krytykiem
 „Niemaćie państwo nic tu rozkazować! —
 My na to byli już przygotowani
 Rozkaz dworu z kieszeni dobyli
 On mrknął: „czy taki? kompromitowanie!
 „Nisze Panem moim usturz tej chwili.“
 A trzeba wiedzieć Waszej Excellencyi
 Żesimy oładwa go polejprzywali
 Czy z ruchem niema jakich konferencyi
 Czy dwór przypadkiem nadto go niechwali; —
 On porwał rżeczy jak z duszy wybijając
 Zawył swaim sztyderczym uśmiechem —
 Takim rżetł: „proszę,“ za klucze chwytając
 Tłciał naprzód z szalonym pospiechem;
 Lecz wprzód rewolwer wżiał; — zapukał wścianę;
 Mowiąc: „przezornosc nigdy niemaszkodzi,
 Ja w duchu myślę: przez Chrystusa ranę”

Czy on się z jakim zamiarem niewodzi!
 On myśl ma, śledzi, jak szatan sprawdził,
 Stanał i rzecze: "Strach Panu zadzwonił?"
 I wlepił we mnie wzrok swój przenikliwy,
 Znowu się zadmiął i dalej pogonił. —

Przeszliśmy śpiesznie kilka korytarzy
 I przed zielarnie drzwi wreszcie przybyli
 Te jak na nieme szatana rozkazy
 Z łuskołem głuchym nam się otworzyli. —

Pieczara ciemna - wilgocią zionęła
 Tu nam brzech kajdan i jęki piąnęły
 Trwoga nam wnetrze na wstąpiła przemięta
 Wkrótce czołwki przeschłód i włośy stanęły;
 Także postąpił i myślę co czynić...

On bez pytania na to odpowiada:

"O stał się więzieniu mię prozę niewinić"
 "Kój urząd planu domów niezakłada."

I naprzód poszedł; - my - jak ciągnięni
 Takim na schody, wlewni drzwi się zawarty
 My nie spodzianym trzaskiem przerażeni
 Staćeli prawie na poly umarte;

On zgłębi woła: "ostrzegam pańowie
 Prawej się strony, trzymajcie poręczy
 Bo tam na lewej - jak i straż wam powie
 Alto na cót spawnie pewnie niezajęczy."

Lepiero w ciemni straż przed sobą widze
 Dwoch z latarkami, a w rekrach dzinyły
 Za rękami z strachem (i wyrwać się niewstydze)
 Szliśmy klucac naszą chetkę do wixyły,

Do drugim - przykrym, na dot' zaskrywanu
 Stajemy wreszcie, znova przed drzwiami
 Te on stworzył po grzechném pytaniu:
 "Tak się tam stoi z naszymi nogami?"
 A pan namiestnik: "dość dobrze", powiada
 ceteris paribus dobyłszy nasoba,
 "Cieszy mi bardzo", sam ten znów gada
 Po mamy podróż daleka przed sobą!
 Okieło, myśle - zyski mam z ciekawości
 Co moment swoga, do o życie idzie
 I takie mimo salarni ciemności
 Takich Creba gwałt się niepowstydzi.

Przy drzwiach tych warła znów stała z berdyszem
 On coś zapylat, strach głową kiwnęła
 Idziemy dalej, - jak głośniejsz już słyszemy
 A wilgoć zimna na wskroś nas przejęła;
 Przyjrzeliśmy, a końcu do bramy więzienia
 On ją otworzył, i wpradza do sali
 Pochodnie rozblił i wrniósł pod sklepienia;
 Przed nami więźnie jak w szeregu stali:
 Jedni przykuci łańcuchem do ścian,
 Drugi przykuci na stómie jęczeli,
 Jedni jak wściekli łoczą z ust swych pianę
 Znow inni martwy - wzrok w powałę wpięli;
 Słowem co rozpacz i xgroza wyłga
 To oczom naszym sam się przed stawilo
 A w sali wielkiej do kad' oko sięga
 Próxim w najmniejszym zakatku niebyto. -
 Spojrzawszy w koto nieśmiało wyrzekne:
 "W porzątku wszystko - wróćmy więc do domu."

„A on się roznosił i szedł na piętne:

„Wracać się nieśmi, z nas jeszcze nikomu;

„Takiś sal mamy w tem domu Dwanaście

„W czterech dziedzinach porządkowane

„Procz tego jeszcze je umieścić kulturanacie

„Tylem jeszcze: „dachy otwierane” —

Mnie przeważenie prawdziwie spowalę

T mówię: „gwałtu niebierziesz nam czynić?”

On na to: „czemuż, — wam się podobalo

W Kiedniu oskarżać mię ztem coś przewinić?”

Proszę więc zaprzec, — sala zamieciona

Stoma pod kładem, czysta jest i świeża

Bielizna — dozież —, dobrze wyeksponowana

Słowem — niebianiska, dla wieziennych leża.”

Patrz i prawda — wszędzie tam wroćowo

Zapytam z więźniów — jednego o strawę

On mi w odpowiedzi kiwnął tylko głową

I ręką wskazał na ubockna stawę;

Dopatrzo bliżej, — chleb był dobry całę

I czyste przyrzad potrawy na mięcie

On wtedy do nas raczywa nieubale

Tępiąc jak sztylet we mnie wzrok swój lida:

„Wysięć myśleli że ja tylko krzyżę,

„A rąk dozywam zły i złamły strony;

„I Kiednia orderów i rangi zdobyję

„A z rewolucji gotabki sięczone.”

„Ktoż gniew porzwał, że takie stworzenie

Przyrzadzą nasza myśl ztem się niebłą

Leż cięka ciępkto w swarz lekceważenie

I co krok radio swe uczwać daje;

Zwieram odwagę odbieraia moja

Prokę do niego — piąc ławie surowo:

„A gdzieś to wieżenie ci w wina swoja —

Kteli przepięci według prawa głowa,
 Siemni ich było w areszcie wojskowym
 A czterech unas w procesie wisiało
 Pan je zabrajes instancyom sądowym
 Coż z nimi dalej a Pana się stało?

„Ten honuro:” niemacie tu prawa
 Dylać się onich; nam siemno monarsze
 Ktore w mo ręce moc wyroku dawa
 I zgwi słowo me, naj prawa - starsze;
 Teinak odpowiem i na to pytanie
 Utrzycie zaraz wasze niewinnia!ka! —

Wyszedt, i krzyknat wgiab ciemnej okhiani
 Ktoś echem obci, z kazdego zakatka; —

Onj proszi na dot, — zaś Excellencya
 Prziestraszon nowoj potrzeba wedrowki:

„Co nas obchodzi — ich egzystencya
 Zanicchaj dalsze procesie przymówki!” —

Kteli jakos wstyd brat, i gdy ofrocz tego
 „On” wyszedł z nami, Dale raryglowat

I niepylajac potem o radnego
 Skrecit ku schodom i na dot wsirowat; —

Chotysmy radzi aby narad wracat
 Kteli nam wstydno — i za siemno było

Spiesznie wiec kazden porocza domacat
 I wracat Krotki sam — z kad sie swieciło;

Do dlugich krotkich i przykrych schodach
 Kozalimy spionie gazies w srodok siemicy

Do zimnym chłodzie prziczuli i dmowach
 Takas okrapna czarua tajemnic;

W dole nas plomien spowitat pochodni
 Ktore dziki oklowieki rozjaris na przedce

A obwirajac drzewi przybytku zbrodni
 Widocznie radziat jakby w losur mece.

I stanął we drzwiach i spójniósł spochożnie,
 Złoczałku jakos' nie nierozrózniętem
 Lece patrzając stajęj - widzę, ktoś wygodnie
 Pod progiem siedzi, słowocny byłtem;
 Chciał ubior czarany, włosy prawie biało
 Zpliszczem posrodku, nieco kędzierawy
 Znałem takiego!.. milerac drziałem cały
 W śmieciem byłac', choi byłtem ciekawy -
 Aż drżąc znów swoje przyjmówki zacyna:

"Tulaj się pańskięj opieki owieczki!
 Ta dobrze mają?.. niemcja w tem wina -
 Ojciec nakazał, tu selować drziateczki"

I nakaz daje najwyższy sędzięj ocy -
 - Nam wydać było? - my już ledwo żywe
 Aż on spochożni gwałt lepiej rozstroży
 I odrygluje sam piśmo straszliwe:

"Tych siem w kłomenty i czercech ze sadu
 Zabrac' - i dnie stracęć kufci nie wokręciu
 I nawet wzrom ci stera zarządę
 Wiedac' wiadomość o śmierci lub życiu"

Knie już do wzruszeń ucrucia nieśtalo
 Lece może tutaj - ten niemo siedzący
 Może... ha! serce mi złodowaciło...
 I ręką wplecy go złektka siotraco...

On się poruszył, jak ten co drżemie
 I wiot się chylac', ciężko na kształt kłoty
 Skulon czerkami - zakrościniatami
 Do schodach wstawać się płaśnał we wodę...

Dłute grab jastrim rozswiecił spochożnie
 I krzyknął: "oto są pańscy klienci!"
 Ta na dół patrzęć: o hańbo! o zbrodnio!
 Na dół woda wirami się kręci!
 A na powiorzechni jej, trapy i kłoci

W różnych kierunkach pływają szalami,
 Zgnite ludowy w całej okropności
 Za prądem ciągną, i narad wracają. —

1500

Tam widział śmierci wypadków niemało
 Wyroki różne też podsiływałem
 Ale co wtedy tam — czemu się stało
 Niewiem powiedzieć, że zgony zemdlałem;
 A pan namiestnik swem kiernym udziałem
 Oczy zamknąłszy przytomność zachował
 Szyb tak kłótki że kiedy padałem
 Z drżeniem mię wspólnie — wspierał i ratował.

Króciły myśli, ja zastaniam oczy
 By wód niepatrzeć, niestety szum fali
 A dźwięk rozmowy wymówkami łoczy
 Zmieszona dusza, do reszty mi pali;
 Zmieszona wołam: "ach przymilność Boga
 Prześlan orłowiec wyprowadź z tej jamy!"
 On nabo: "nie mam miłości dla wroga!"
 A zwaśniona w miejscu gdzie teraz gadamy;
 Umiecie siedzieć w fotelach wygodnie
 Rozkazy dawać i wyroki pisać
 Zmyślnie naturę, wydobywać zbrodni
 Za ostrzemiemi kłosek ludzka wysysać;
 Ja w dzień ni w nocy, nie mam już spokoju
 Wzrostem się w system wasz dusza ma całą
 Sumieniem konam! — w ciele niema znoju!
 Nam jeszcze za mało!
 Chodzę jakby hydry, i krwi wypatruję
 Kiekuje przetręskanie bo serce rozrzucało
 Nierę i męce — krabuje morduje
 Nam jeszcze za mało!

Nyścio myśleli nam spuścić bez kary
 Zabranych od was tak zwanych obrońców
 Spójrzycie na dot sam wasze ofiary
 Jeśli niewinne -- was! niebo niech skarże!
 Żyjac bezprawnem narody zadržacie
 Lud uciśniony, skaleję z rozpaczny
 A wy to kłębem z urzędu przychrzćcacie
 Karmicie młemi - Krwi głodnych śiępaczy!

Tam takie śiępacz! Polcy i wyrodny
 Storem ciara wduszy ludu jaki
^{Coż jam parządni tylko - mistrzów godne}
 A kierz tortur czyścić! - wam... wieczności męki!"

Przamlinał jama i stoczył jak w ścieżki
 Przez wschody w górę, niepatrząc za nami
 Cety zadyżeni za nim się wlekiły
 Sprzed matemi stanchi drzewiakami;
 On je otworzył, - wypuścił - drzewi brząsnał,
 Stomi w ciemnicy, czekając na niego,
 W kom jakiś obcy za nami głód wrrząsnał:
 "Na placu Marka jestescie świętego" -

Do piero wstąpił duch w pierśi muskane
 Takiem do domu z rezydencyi Doży,
 Przy najnziej blisko, więc czołdek Słyranc
 Cstakti sit swych do dojścia wyżoży. -
 Prewizja brwala, rachując z omidleniem
 Ca piatę wieczot do pierwszej xpoćnoocy,
 Do domu z febry - wrócićeni brze śieniem
 W ciężkiej - na łozie - upadłiem niemocy,
 Tak leżaiem coś ze trzy miesiące...
 - czas pan namiestnik chorował tak samo;
 W doiałku jeszcze Depesze marłwiace
 Nam za rewizye, ta z Wiednia przy stano; -

Dotychczas rapportu dodane

Co po tej rewizji zostało warzone:

"Dziś urząd rewizji a w Wieniu przystano
 Na jego miejsce śmieszem innego;
 Tamten wyjechał był gdzieś aż do Lwowa,
 Tu - barce - Kłaska Diabelska poczęta,
 (A nasza - niegdys polica wzorowa
 Wyrażnie śmiercią raktacją uszczelna -
 Klasy - wojskowa, a potem krajowa
 Z sekretom zdupiono, księgi ponidrekonow
 A gdy dotacyz nadeszła nowa,
 W dzień po zwiezieniu - że znowu skradziono;
 W karnem raktadzie też Soloma istna:
 Nowy Dyrektor się w swem więzieniu
 Jedno nieporząd gdy kilka zawieszna
 Po kostawita - z próżnemi murami;
 Szło się wszystko w dzień - jakoś - swiateczny,
 Gdy w asystencyi dwóch tylko od warty,
 Iszedł na rewizyę, wgląd niebezpieczny
 A drzwi wchodowe kostawit otwarto.
 Dziś w takich rzach drzwi zaw sze zamknięt
 Zaw sze za pasem rewolucyż miewat
 W ważniejszych sprawach bieżem niebyłat
 Nowicyż w wszystko to pozaniębywat;
 Partya skrajna tak jakby czekała
 Długo wgląd dolucz spuści się śliczary
 (Pewnie współnikow swoich strach męta!)
 Do w chwili zejścia upadła na ofiary;
 Straznikow obu wręcz zamordowano
 A dyrektora śmiertelnie raniono
 Półem xwiazano, klucze odebrano
 Zwiezniow amnistwo na wolność puszczone
 Długo do tego że dzień posied stłumu
 Na cudza własność otwarcie gedzone
 I pochawiona kaptynie rozumu
 Policyz bity i za nos wdrzone;

A wiecznie bujne rewolucyi pole
 Dorosło szybko jadowitym kwiecieniem
 I owoc w ciężkiej zbierany mierzole
 Zdudy pokroju kwiśniętym zamięciem;
 Polityka w szlaku fat szwyc uwiedziono -
 Aż gdy o pewnych bywaniach myślała
 Świeczności hańba - tak ją obrzucano
 Że w końcu prawie całkiem ją ustatła.

1800.

Day otem do stat minister relacye;
 I rana niewiara potem strach go ima
 Sam tedy rzejchał; - lecz ~~razem~~ na pierwszej stacyi
 Wpisał fakt gojny - własności oczyma,
 Lwóch policyantów na wyspie Murano
 Gdzie chcieli excess przeskrozić powstali
 Lubi wkrocit w morze, - a tak ratowano
 Ze w kilka godzin świat ten przegnali. -
 Zrobiono śledztwo pod oczyma jego
 Szukano pilnie wiadomości co żyje
 Potraży w wszystkie strony i w tasnych ust jego
 Sprawców się przecie żadnych niewykryto;
 Na domiar w nocj raz, w pałacu Doxy
 Gdzie pan minister w policya przybywał
 Klasse wybrano luz w przybockiej loży
 Takby się kładziej w niego naigrywał.
 Niobyto rady, po kilka po stano
 Odroczytnym piśmem do funkcyi rozproszono
 Order i tytul i piśmje dorano
 I zakreś dżiałani tak mu rozszerzono:
 Ze w Wenecyi aż do wód Tiejnu
 Od Alp do Rzymu i wgląd do Bassano
 Tatem go wola zrobiono i czynu
 Wzrost żołnarnej polzgi nadano; -
 Na morzu statki - okręta dodano
 - I gdzie chorągwie polzcy zawieszę
 Tam wyjście - majtki wraz z całą duanę

Z tajemną swoga się rozstępywały.
 Piar! (hewnie musiał kłós go Denuncyować!)
 Jeden konsyliarz z kupa strażników
 Ktari się na jego statku wśród krzyków
 W ślepej głupocie - chciał go rewidować!
 Lech łuki ogniem morderczym zionęły
 Trzech z strażą parło a Patka zraniono
 Potem się śięno zagle rozwinęły
 Z do Trzesła wszystkich adwiziono.
 Starzył szalony konsyliarz do dworu
 Lech został patkiem z urzędu zwołony
 Takie skutki miał z swego oforu
 Że wracał śiędo w Leitomyśla strony.

Takim nasz cokolwiek panie jenerale
 Słuchaj do tego swe dalsze zamiary
 Ktę już odtygli w szlachetnym zapale
 Niechcemy być nieść diabla na ofiarę.
 Jenerał chwile milozai zamysłony
 Potem zawołał .. "ach zum Teufel holen
 So jakis istny Meffisto wcielonny
 Er mag sich fürder nach Belieben hollen".

W tem pleban przerwał: "mój Panie Wojciechu
 Przestań mój Królu, już dawno sygnują
 Ty czićka galon sprowadzić do grzeczku
 Tak opowieści Twe interessują."
 Słuchacze z rądem popatrza na niego
 Lech Woiciech powstał sioznie do Kosciola
 Trzeczce: "Słuchac brza stęga Bożego
 Chwizicie Panowie, niech darmo niewola."
 Prot Prasin niedzpor odprawiać wzorowie
 W szyscy prócz niema pobornie spiewali
 Diak się dziwował gdzie lex do panowie
 Że ruszku spiewać się ponauzrali;
 O jakby grzeczności oddając grzecznością
 Gdy ranócono narodu chorąży

Spiewał z swojemi wraź z polską ludnością
 Z serca, aż nieba się rozradowały;
 Bohemu sobie je przypisywał
 I dla wiewierzania się spiesz wieczór cały
 Z jacentym w kuchni powstawał i spiewał --
 Goście kuchenne szczerze pomagali.

W pokoju znów - biesiadni Panowie
 Zagnia uwagi nad dziełem Woiciecha:
 "Partymy ten frazy" "bit' cwički w głowie"
 "A jakbym bestyę xadusił do grzecha."
 Takie xyczenia w kóło objawiają;
 Aż pleban xdania rozziarło przerywa:
 "Xrzyje przedwczesno wyroki bywają"
 "Zaczekaj konca - Xury - niecierpliwia".
 Wojciech usiada do wszystkich nagłony
 Ich się spoxibami - chętnie powoocuje
 I myśla jakas' uroka wieziony
 Zwarza wesola dalej kontynuje.

IV

"W czasie tych zdarzeń w Wenecji żyła
 Kobieta obca cudownej siłkności
 A chociaż stroje bogate nosiła
 Była przykitałem cnot i zacności;
 Ona jako anić prawdziwy spócięchy
 W wszystkich nieszczesnych ratunkiem darzyła
 Prowo w słońcach jak i w cieniach strzechy
 Szczerze uczczana - i szakana była.
 Tej pomieszkaniu wiadome nie było
 Nikomu wprawdzie - z weneckiej ludności
 Leż gdzie się tylko nieszczeskie zdarzyło
 Ona w ręk była na miejscu xatości.
 Gdy kogo chytrze spólicya schwyłata
 Szarów po więzniu niepozostawita

Ona tak długo go poszukiwała
 Byki wiadomości pewna niedobyla.
 Przytem umiała tak pobiegi siolta
 Zreknąć ominiąć swoim zachowaniem
 Ze wszystkie petyły jak nocne straszyci
 Przed jej anielstkiej reki zaregnaniem;
 Było to istne źródło pocieszenia
 Zostane z nieba cierpiącej ludzkości
 Co szuka wiecznie sprzechowku zmartwienia
 By go odródkić spomnikiem radości.
 Tak z jednej strony niebo im zostało
 W postaci pięknej; Kobiety - Anioła
 Zau z drugiej piękno poczwara wydało
 Co w ciągłej walce nastawia jej czoła.
 Ale choć diabeł z piekłami się droży
 I wiecznie szuka kogoś na pozaricie
 Pewna obrona da hostannik Bóży
 Pyle miał w samym cztowicku profarcie;
 Tak i sam wiarza Kobiety anioła
 Zawsze mocniejsza od szabańskiej była
 I wikt na walkę opisac niezdola
 Historia pomiędzy nimi się odbyła;
 On miał baguety, krajdany, więzienia
 Tysiące ludzi i krocie pieniędzy
 Posłanie piekiet przeczwiśtnienia
 Wstawienia szerszcia rozsiewania nędzy;
 A ona jedna - bez ludzi, bez domu
 Zastona cała jej, cnota bywała
 I walera jawnie albo pokryjomo
 Troku jednego mien stęhywała.
 A gdzie się tylko na placu xjawila
 Zawsze ją witał ogłos unięsienia
 Dłuzie tylko krotki albo twari xwrocila
 Składano wszędxio hojdy uwielbienia;

Niekwi ludzie albo male dziatki

Do niej sie z izami wdzieczności zwracaly

Ta prosiła ojce; - tutaj wdzięczne matki

Długi wdzieczności izani dopłacaly. -

Ona take mule wszystko przyjmowaloi

Tak pocieszala ten lud nieszczęśliwy

Dziatki piaczące tak uweselala

Ze kazden wołal: to aniol prawdziwy!

"E viva angeto! odbijaly mury

E viva! - więzieni wlozily sklepienia

E viva! - mrucał poliegan sionury

Doznawali nieraz sam wbićkie ukrzenia. -

"Ale gdzież mamy dostrakiwać Ciebie?"

Pyłali nieraz - "gdę bieda w nas bije

"Ty się ukrywasz - gdzieś może aż w niebie

A smoki się ciągle wokolo nas wiję

Ty się usuwasz, od naszej wdzieczności

Cyż ukłonić światłości stracimy prośzenia,

Także Ciż wrywać wgodzynie żalności?

Gdy nawet Twojo mernamy imienia." -

A ona prosi: "niebluźnić o niebie

Jam tylko grzeszne słomne stworzenie

Idyby - take - przeszedł... koprędziej wpo krzebie

Skowca usłyszcy uciwka jęczenia;

Do niego bracia - się udawajcie

A gdy ratunek potrzebny chwilowy

Za jego wezwaniem i' Pianka wotajcie - -

Zawsze wam pomoc przyjmiecie gotowe."

Star przybył młodzieńcu z naszej Sarmacji
 W mundurkach swoich do miasta Lagunów
 Pojść z podobną arystokracji

Wystąpił w podróż przez swych opiekunów;
 Tędy z paszportem szedł po wizowanie
 Długo nas go przyjął nadzwyczaj surowo
 Trzeci w ostatku: "wyjeżdżaj mój Panie
 Drugi raz spotkać mię, bardzo niezdrowo."

Tolaki jak zwykle, zapalonywa szluka
 Tędy a myśli: na coś Ci zostanę!
 W młodym się zawsze zachwyciła odrywa
 Niedziw - to polskiej natury jest dane. —

Niedługo potem gdzieś w jednej kawiarni
 Przebrańszy miarki za nadto w kielichu
 Myślał że Panu to wolno bezkarnie
 Na każdym miejscu zbroić jakiegoś licha;
 Dalej więc z kilkoma Weneckich młodzieńców
 Przyjeżdża i rozonuj po polsku na spiskach;
 Przeciwnie kawiarni, odradza mu krzykowi
 On z wgardą faknie: "coż może się złożyć?"

Aż dżiki jak gozby zakłóciłem wotany
 Stał przed kotem zdziwionych krzykaczy
 Strachli wstąpił, — Tolaki skłopotany
 Nadrabia mina, pyta co to znaczy?
 Aż dżiki na jego największe zdziwienie
 Przecze go polsku: "chcesz wiedzieć co znaczy
 Wszak ci na wstępie dajem ostrzeżenie
 Radziłem jechać nim znów zobaczę;
 Może skosztować chcesz otwianm'ków
 Lub zwiedzić Dozów podziemne piwnice?
 Spójrzyj za siebie wiedz jak zwolenn'ków

Wyszłyś swą ciałę do obie siostryce! —
 Nasz się obejrzij — a tutaj bagnet
 Swieca — najistotniej patroli mu w oczu,
 „Niedzielnego Włochy!” słowami poety,
 Chemikowi krzyknął, choć postrach go mroczny. —
 Alex wstyd przecie jakoś Polakowi
 W obliczu całej Włochy utracie minę
 Wierbale ledy skłoni się drżakowi
 „Kurę” wyczerpi — muskając czołogę. — 1800
 „Lawsze ci sami” drżki mrakunc pod nosem
 Chętnie coś mowić głosem kinemat diałonia
 Porównującym do kotnieryj głosem
 „Uściale!” krzyknął i kniki jak swogonia. —
 Prawiarz ochłonał i cicha mu win sruję
 Docię biesiadni jakoby porażeni
 A jakiś obcy i rada przyślepuje:
 By jak najprędzej zmienić odzienię. —
 „Signor Polacco, w swem polskim ubiorze
 Ciężkowie miasta obudzasz całego
 I tenaz pewnie agenta na dworze
 Pozostawia policya swojego;
 Przebież się panie, a potem uciekaj
 Spiesznie jak możesz, do francji — do domu —
 Także kolwiska kresła, tylko niezwlekaj
 Do drżki niegrozi daremnie m'konu? —
 Młodzieniec słucha, a potem się dmięje
 „Ach to Pan straszysz... Polaka drżkami!
 Czyżby tylko u was Policya istnieje?...
 Nas od kolebki szuwają temi psami;
 Ta unas latrze drakale i drżki
 Pórz tego wilków — psów wścibskich bczma la

Choi z Czech i z Łużyc, nie z furszecz Afryki
 Najkompletniejsza menażerya cała. —

Łoście zlekniemi na wszystko go proszą,
 „Przestań szaleniezo bo-ón-cię musi”

A nie nieporwad — Koniecznie z ład wnośca,
 Ze pewnie Dianka, w slobliu być musi;
 Pytajacemu o nią Polakowi
 Cuda bajeczne o niej powiadałac. — —

W tem się zsiętk jakis zbliża ku Domowi...

Ślimy krzykliwe, chałasza, śpiewaja
 Łoście z trawiarzi, ku drzwiom się wrócili —

„Angelo nostro!” — prospolstwo wciąż wola

„C’viva Dianca!” — Krzyżerano co chwili

Polak wybiega, i ujrzał... Anioła!

W tem z przeciwniejszą zaletni ulicy...

Diabeł jak z Tartaru łona się wyłoczy

A za nim błyszcza, palasze — rasknięce

Łgraja oprawców, łux na łud się łróczy;

Ładność jak wiatrem Łanumu odwiana

Łrowziwie bręg i pierzcha do łola

Łprzeciw zbrójnym raskstepom szatanu

Łberbronne łwego łostawia anioła!

Łoją się ostrza łordercei łeb łroni

Łux łerax łięcej ku łiej się zbliżaja,

O! łłoi łię łerax anioła łastoni?

Łay łak łaniębnie łwszycy łciękołaja!

Łkiemaz w łem łłumie łprzynajłmiej łjednego?

Łby łaniębnie łczynów Łujch łpiętkności

Łarza łię łrola łastawid łwojego

Łart łanibę łszego łiasta łniełłiękności!

W łem łala łłumu łłwierca łwe łono — —

Łjako łłziatka łd łubku łłbrzima

Wybiegł nasz rodak z swą czapką czerwoną
Tęden za wszystkich strażę przy niej strzyma.
Na widowisko taki niespodziewane

Stuny obadwa przeciwników stają
Te - rozkazami - te - wstydem wstrzymane
I wstępna bitwa, oczyma staczają.

Temczasem Dianka spostrzeższy rycerza
W naszym miłośniku a mężnym rodaku
Podaje rękę, - miłe okiem zmierrza
I z ręką wola: "oh noble folacco!"

On kilka w ludu oblicza całego
I krzyknął, ręce całując podana:
"Niech żyje anioł, ludu Weneckiego!
"Niech żyje razem z wolnością Kochanek!"

Lud chce wetować Chaniebnej ucieczki
Wółał stokrólnie: e viva e viva!

Dziś wzrok ku niemi pochylit zbójcki...

Czy w jego sercu ludzkość się odzywa?...

Czy może Ducha promienie bożego

Choć serca tego przecisnęło

Tę ciemny tajemnik... to siedlisko złego

Porznięto cudem, i coś rozpięściłchnęło?

Ach! nie - nie jeszcze...; nieściśle formanie!

Dopiero paczki do kwiatu puściły

Czy tylko mroźne wiosenne zaranie

Chętnie szczy paczków rozwiniecia sila?...

Dziś się po krótkim wahaniu przybliża

I wraca głos swój do Dianki ponury;

"Wielki grzej drogę!" zawył rykiem zwierzu

W którym rowczy obelnie pazury.

Ona swym wzrokiem wspaniałej godności

W którego dobroć niebiańska przebiega,

Odważnie spojrzij utwarz pełna podłości
 A on jej wzroku bejzownie omija;
 Tjakoby skrócił chciał przytkości chwile
 Schwycił miodziencę i na straż zawołał —
 Ten chce się dobyć spny w swojej sile — —
 Skłóci ale wymknąć dżitkowi podał? —
 Białka więc rzecze: "ach nieczym choru
 To nadaremnie moj racny miodziencze!
 Podziem Cie strużać, a Pan z niebios Dworu
 Starania nasze usilne nwiśierzy."

1900

Więc idzie Polak nasz jak w odwiecziny
 Życie polaka — to wszędzie jednakie,
 W więzieniach jego najmilsze rodzinny
 W więzieniach jego wdrowki są szlaki;
 Przytkwał więc sobie: "wivat Polska nasza!
 Niech żyje Włochy... i Wolności niech żyje!"
 Jego odwaga powtórę rozprasa
 Tej mgły dżitkości co straż twarz kryje; —
 Dżitki się obejrzał jakoby przemienny
 Jakiś nowy wyraz w oczach mu zabłyszał
 Jak zdrowia balsam w móg rozpowszechniony
 Z tego wyrazu promień mu wytrysnął;
 Tymonowi mruknął: "ach zawsze Ci sami!"
 Skłócił na przed jak grzechem goniony;
 Wziął wylecia słuch w szroma siłami
 Czy niedostyżny głos Białki pieszczony...
 Aż przed więzieniem styżać mu się zdato
 "Cet rivederci! o noble polacco!"
 Schoc' mu stanąć zotactwo niedato
 Te słowa były mu szereścica oznaka. —

Szedł w głąb piwnicy myślamy zajęty
 A dostał całkiem oddzieloną celę,
 Choć w toż wiele niebyło pieniędzy,
 Przecież się na mnie niezawodnie wiele;
 I gdy zamknęli drzwi, a światło znikło
 I kroki straży powoli ginęły
 Wtedy wisiunowi zamarzył się zwykło ---
 I jemu myśli się też na snuty; -
 Wspomniał o Polsce - domiu rodzinny,
 O te te ogrody - łąki - sady miłe
 O wieku święto minionym dziecięcym
 Day światem mijadca te drogi mu były!
 Ojciec z wyrazem szlachcica prawego
 Przyjasał kiedy w oczymach swej sprawie
 I poległ broniąc kraju Kołчанego!
 Porównując antenatów - sławie

„A jak com zrobił?” do siebie w głoś mowi
 „Aby szlachectwo pozyskać krajowe?”
 Próżnia w pamięci jak i wiozły w ostrowie!
 Choć raw sze ramie i serce gotowe!
 Szczęśliwy ojciec, świec mu Panie Boże!
 Daj się na Polskę rzył w czasie przesiłcznym
 „Ach ja rżym - kosa - zmiatat to jak z łozie
 I wrogów se pit bojem u stawieznym!
 Tak z kilka husców, tej prawdziwej wiary
 A mnie gędies z łozka sam koto dobozra,
 Alzym mógł rżbać podług mody starej
 I gon na Przing! Łozka brodonosza!
 Potem do Stanstka - potem do Poznania!
 Dalej przix Kraków i na Paś do Lwowa!
 Kłiech szabla reuszad zio Przingów wygania,
 Kłiech szere znowo polki reka rżowa

Ach Dozi wielki!.. wiaj mi dozwolac!
 Ha - cziowicki miody -- jak uprzedzi gzi nieregine
 Duch czasu dlugo niebedzie odskracac
 Wic i mie - polskie szlachectwo niemine; -
 Bylom dopiero - sam, w malej kasarni
 Tw karmelitalach -- tak co's .. x piec miesiecy; --
 No - przeciez miodosc, niecalkiem mi marne
 mineta; - hm - hm -- krieba ale wiecej!
 Gdyby choc dziate sen, mie niebyl tu w sadzie; --
 Ha!.. dziej sie wola, -- mam gienu krxix wiecej; -
 Gdyby w pu'onicach - mie tu sprowadzi,
 Abym inz siedzial choc kilka miesiecy;
 Lece tak krawczyk -- tu - w samotnej celi --
 Pielki w swietdrzemiaczy - kanzerony rozprawa,
 "No pitem dzisiaj i jutrem za wiele
 Wic moge jakis czas xyc postna strawa;
 Do tego upad na nadto nierowny --
 A x reszta Bianka upac mi karata...
 Coz to za anios!.. moj Dozi lidosny
 Tak piekna byla - gdy na Floro stala!
 Tak istna Marya - przyczysta dziewica...
 "Salve regina! ah" -- i x cicha nocit
 Skonieczyszy wotat: "o Bogarodzica!
 Patuj mie, ratuj" -- sen myslie polotocit
 "Bianko przybywaj!" ..
 Drwi z lekka od chodza
 Wierien cos widzi, -- wspot we snie wspot ujawie
 "Czy duchy Dozow, spo nocy tu chodza?"
 Lece postac slierna jakby Bianki prawie
 Ah!.. samaz Bianka?!.. tu -- zlatarka wietru...
 Tu sama postac - chociz suknie inne!
 O! ilez utwaryj tej cudnego wdzietu

Tyłto nie rysy jej więcej skicinne; -
 Włixa się z lekka, i przy nim stanęła
 Dechu dobywa z wahaniami znaku
 "Wolcie Niesmiato więzienia za ramie ujęta
 "Wolcie lewarsi - signor Polacco!"
 Frywa się więzieniu, - wszakże zdziwić się godzi
 Lecz ona ślacz na usteczka kładzie
 Pierze za rękę i spiesznie wychodzi -
 Przez schody - ganiki - dalekie prowadzi
 Aż wreszcie przed drzwi celarne przigbyła -
 Trzaskająca; - drzwi się otwierają - -
 Ona latarkę spiesznie zagasiła
 Dymów korytari ciemny przebiegają - -
 Stański przecie, - ona otworzyła
 Prowadzi w sukij, rygle zasunęła
 Wskazie ściemochek czarownicęka miła
 Trąkolara, jako Duch zniknęła! -

"Ja - moje rzeczy! ach będe przebrany!
 Coż zła przesłuchana, gozies znikła, kieszonka - 2000
 Dzikie sen aniołek? otęgeri su roztane?
 Coż dalej z moja osoba szanowna?
 Kremur przed kórtwem tem zaraz nieklaktem
 Trąbka szaty jej nieucatawat!
 Cech ona znikła!... słowa niewyjaśnion
 Obyś wróciła!!... zycielym darował!" -
 "Proszę do stolu - bo państwo czeka!" - -
 Tyłto za nim głośno po polsku przemawia
 Czy może jeszcze więzienne sny trwają?
 Takies wiedziałto - znówu się objawia?
 Lecz nie... a przecież... dziewczyna w gorsecie
 Powtarza "proszę", naprzecio niego idzie
 On za nią dary - i pod nosem ślicie:
 "Czyż będzie kiedy, koniec mojej biedzie?"

A wtem kolara na bok się odteczy
 Ca stanic nagle w niemym ośmieszeniu:
 Dzięki przed nim stoi! - roziera mu w oczę
 A Białka sparta na jego ramieniu!
 "Gwałtu walujcie! coż mi mna się dzieje!"
 Krzyknął co tylko się mu wystarczyło
 A dzięki na całej gardło się rozśmieję
 A mnóstwo innych śmiechów mu w słorzyle. -

Dzięki przyślepuje - pod ramię ujmując
 Przyjawnie wita, i na polkoj prowadzi
 "Zławcy ni dżiśkow Twoich czerkuje
 A reszta gości mych porzuciłby radzi;
 Także Two imię?" dalej go rączyła
 Nasz rodak z cicha: "Bolesław odpowie -
 "Chodzi Bolesławie patrz w wszystkie ci wita
 Miśtoj mariaco - tak w dżogi pólowie" -
 " - Sa śmie zapewne? - Spanie moj Kaskawy? - " -
 "No Dobrze dalej smij, lecz na prziod postap!
 Tu droga Białko, Twój Sarmata ziwawy -
 Naprziod rycerzu - podziiki swój miśtoj.
 Bolesław kilka catuje ja w rękę
 " "Wiespij oh fceanie" - do siebie znów mrućki
 Ta rączka cudna - i to borkie w dżiśki!
 Twarz - oczy - brwki - i wiasty le krucze!" -
 "Powstań rycerzu do dżyc ubóstwiania -
 Tam masz narodrosny, jak syn Trastili
 Niekh ci przedstawie - miśtoj do rania
 Wreszcie cierspliwosi gości się wysili" -
 Dopiero spojrzaj Bolesław do kota - - -
 Tak gdyby z oczów spadła mu zastona
 Siedra Panowie i Danie u stola
 Nawet jenerat, piosrod tego grona;
 "Hamillo przyśtap i wcz wierznia sobie"
 Hamilla z boku don się przybliżyła

Nowe zdumienie !.. " Jaka podobne obie
Hamilla... Bianca... i ktoraż to była ? "

Co raz to w nowym donat radziwieniu

Choć Hamilla za rękę ujęta

Oby cieżemu być przedstawienia -

Hamieci w przesłizanej jej twarzy szperata. -

Prziki tenaz objad rolę gospodarza

W stołu zasiadł i toczy rozmowę :

" Ołzi to ten nasz, niech ojciec uwazi

Jak niewinniałko utraciło głowę ;

Hamillo ! " - - groził i rzece po chwili :

" Ale nawiasem, panie Polestawie

Daj rękę na to hrabiance Hamilli

To nam nieumknieysz, chyba po rozprawie " -

" " Ale całe życie ! " "

" patrz ojciec kochany,

Juzi duch powraca. " Nasz pilnie uwazi

Wazie jest ten ojciec ? juzi dwakroci wzywany ...

- Jenerat ! ojciec ! ? szura gospodarza ...

W domyślach gubi się - a ten przyrywa :

" Dowiedz się wszystko - niedrocz się kryjomu,

Wadzi dobrej myśli, a Bianca cię wzywa

Bys' się uwaził taki jak w spolskim domu ; -

Niedzielnaj wiecznie.. siostruni Hamilli

Bij raz herbatę, zakas co spodałi -

Post słubowateś kiedy cię wsadziłi

Tewnie w wypadku gdyby jeś' niedali ? "

Poscio się smiga, a jenerat była

O klisxy szeregót słabu wspomnianego

Gospodarz kartkę dobywa i czyta

Prozbowi w krazni rodaka naszego ; -
" Ja był u ncha, z Bianca i Hamilla "

- Rzece - i stucham, - Hamilla niedala

Do gdy nasz wzięci się rajac postylla
 I przywał Maryi, na świekno ślabała;
 Za karę tedy musiała się mięć
 Sama z latarką, pisać aż do wzięcia.
 Półm przecz kryte strzemi biera mojego
 Wiści z obowiązkim ścisłego strzeżenia;
 Pó sam racz przyznać mej ojciec Kochany
 Można go puścić wolno w Niemciji?
 Gdy mimo przestroig jak ożarowany
 Sta oślep w zgubę apętanic leci;
 Skoro tu przybył ranax swa odziera
 Zwrócić na siebie poliegi oczu -
 Najstawi takim najbardziej niewierza
 Chodzili tedy za nim wzięci i w nocy.
 Gdy do mnie przychodzi x paszportem przestroigiem
 Widząc wolatka nieodświadczonego,
 Lece bięda butna - ranim zapobiegłem
 Nawarzyć z polska bigosu łęgiego;
 Patrol wojstrowa już prawie go miata
 A ja szukając poliegi cywilna
 W miejscu gdzie kanda, - lxi - lxi - go chwylata
 Zwalczając dalem znów rade przychylna;
 Najstko pod blahym pozorom zabranom
 Jaka na Florso gacie i Biantka była
 A lud ujrzałszy z zwykłym ja raptilem
 Widat; - Wtem nowa scena się rozayta:
 Idąc bez celu, stam ludu spotkałszy
 Chciałem wziąć kilka na wojstka zdurzenie
 A lud tak liernie patrolu ujrzałszy
 Zlekniomy pierzchał do kła szalenie

Zostala tylko Białka osuszczenia! —
 I tu z powrotem nich Polaki wystrocy,
 I staje jako zyczenia obrona
 I umiata galbrzyj mojej armii w cery; —
 Ciebraz uprawdzic do Białki pochwate,
 I przelnie umiat publicznie — sie sprawie
 Lec tu musiatem mu juz przytkrode malę
 wzadzie, — by uszyskie wybrzki naprawic;
 Nide, gorstrazka a bicia pociwina
 Za ma wykrzytknie: niechaj Polaka xyp!

Jagby niebyla warta koleglina
 Bytlym go zaraz uchwycit za szypę
 Lec tam niemozdy — halaj to uczyne:
 Jozix chlopcze mily — chciy mnie pocalowac
 Ulep tej krocha przytkrosci we minie
 Jez tu zabladzi; niebedziessz zadowac."

Janstai Beleslaw sciska gospodarza
 General ku nim balze sie przychly:
 "I mnie pocaluj — choc serce ostharza
 "Ciebie o zabot hrabianki Hamli."

Niebede teraz reszte opiszwac
 Inz po polnoy — bo szyske kar fiano
 Teraz czas zmiwa, niektra zaniedywac
 W niedziela skoncze me opowiadanie."

Wzyscy powolnie Wojciecha rozharom

Do przyeznaniu do stolu usiedli

Nieprzepuszczajac ni kasy ni zrazom

Za to najsumienniej do Prudzecku xiedli;

Poltem brat Buzni wstai i' przybe wnosil

"Panowie tracia! kadrzije lec zastawi

Nieprzepomnijcie o sinderze co prosil

et kan bog za to was foblogostawi; —

Ne cwarantok unas jest: "Preobrazenie" —

Uzlyscie tedy przybyc nieracozly

I moje serca wiadomo straphionie

Przy sposobnoscit tej niezalawili?"

"Zgoda Panowie?" gospodarz xapyta —

A wzyscy za nimi "zgoda, wykrytkneli

Nszyskiego majac na dzidzaj do syta

Wogu dzidzujac spokwini podawali.

Na ruskiej filibanii

Od rana brzonia, we wiejskiej drwonnicy
 Lud spieszny na mszę - swiatecznie ubrany
 Pijent przewraca w cerkiewnej księżnicy
 "Wseno szczone", zaczał księż w stule odziany.
 W tem najjeżdżają kilkoma bryczkami
 Goście dwie rzadkie: Panowie i Pami,
 I niemi kaciński księż z ministrantami; -

"Coż to ma znaczyć?" - pytają włościanie, -
 "Paroch rozgniewał, dzieńdzica naszego
 Et dzieńdzic zjechał i z dziećmi i z żoną,
 Za niemi mnóstwo znów państwa różnego - - -
 Pewnie go zbiegli kłana zastuxona,
 Et może biedę i na nas sprowadza,
 Bo od niedawno swab jakiś tu chował
 I gadał po wsix: "Polaki was zdraźca,
 I popi lakie; - może i niezwodźit
 Tak pojedźniemy, za kiewra w zagładę!
 Cerkiewke, xjdom znów dawa, odzierżyc.
 Kteri sam paroch zapriedał gromadę.
 Et niema Panoni ni "Księżrom", co wierżyc."

Tak podejrzliwi po cichu szeptała
 Imi - mądziej si, łagodza: "czekajmy."
 Wszakie panowie pobożni kłękają
 Widać swab kłamał, swabów niestachajmy."
 A wtem się Panstra zaczeła ofiara
 Termi się modła, a drudzy spiewają; -
 Chłopi znów szepca: "co swab łep siawstara
 "Patrzicie jak pany Bogu się kłaniają,
 Kłobaki się modli, przed Bogiem łak kłękca
 Ten niuczyni krzywi zialnych Rusinom,
 Kłupi - Kło ciem wiasnego się leka
 Lub wiare waje, cudzym wibery synom."

A po mszy świętej, ksiądz daje patene
 Świętych relikwije do ucałowania
 Las do dziekana przyszedłszy redyng
 Wiedmiato - jednak - z godnością się kłania -
 Poda krzyż pański i na głos przemawia:

" Wyrzaje winę, ma w tem Bożym domu
 Łatuje z duszy - pokuta poprawia
 Dlatego proszę: swasroczyte krusznomu? "

" " Tui zapomniane " , , dziekan odpowiada
 Treks studek podaje Bożemu
 Ksiądz rzecze dalej: " Panowie hromada
 Mnohaja lita - didycku naszymu. "

Zaspiewał cały lud powszechnym chórem
 Tracnym Chóły nieście sercem całym
 Poczem z Dobranym do siebie - Diak - włosem
 Honklurze polskim zaspiewa chóratem 2200
 Polacy kłękna i Rusini sobie

Ci tra się rozga - ci piacka sake sama -
 Tak wasi xrozono w niepamięci grobie
 Aniot ich wywiolit zmartwychwstania brama.

Idą do księdza, jak drużyna cęta
 A kona szepco mu w wielkim kłopotcie:
 " Ja az na wieczór się spożyciwala
 Tys' nie niemiwił, jam teraz jak wlotcie? "
 Trwożnio do domu idzie zprasowana
 Tam Bóg jej zstat: " istne pocieszenie,
 Słuchanie z spżarnią ze dworu od franc
 Picere i smarzy - przyprawu, pierzenie; -

I Pasze z winem w piwnicznej sypni
 A stęga myje - przyrzadka naczynie.

"Lech jeszcze przecie - gdzie ja tu nakryje
 Za ciasno w izbie, tak licznej gościnnie" -

Wtem dziesięć wstąpił przeprosza plebana
 To się rozradził w niebytności jego:

"Lech całą rzecz ta improwizowana
 Dzięje się z woli księcia łacińskiego;

Chcieliśmy dzisiaj być razem dzień cały
 A obiad w domu wybieratby nasza

Wice Kojcech z księciem zdecydowali

By zrobić wszystko to - tak... lech hałasa; -

A w sieniach jeszcze... nasz kmić oczekuje

Abyś go księżę przyjęć chiał do łaski."

Książę rozczulony kmićcia przywołuje

Skruca radby natrzeć te przykre niednaski; -

Wszyscy serdecznie się przeproszali,

A kmić wstąpił z polską na mowę się sili:

"Tote wsie nimci nam ponarabiali

Wszystko szelmstwa te powymyslili

Foby to prawda na urzędzi bytci

Leży zamknęli byli gospodarza?

Bytaby zhora pewni nastąpił

Aby niebyła ta nimci'ka mara!" -

Temczasem kłopot ostatek nakrycie

Pani księżowej szczęśliwie obrono

Dość lech doradził Kojcech wysnienicie

Aby do sady stół wyniesiono;

Nareszcie ugon, i wszyscy usiedli

Rusin z Polakiem w braterstwie prawdziwym

Pozem ochoczo s'jedli sili i jedli

Na kłose' swym wszystkim wrogom rajad liwy"

Oci sobyla biesiada panowie!
 A wszyscy przy niej, gdy spijano zdrowie
 Witali w niebo: "nam szcxi'scie zdrowia
 A wrahom naszym - wiecnie bezbozowie!"
 Polem Wojciecha - karlem Karidem przesli
 Coby do Kozeryt swojej opowiedzi
 On wiec po nieszkoi odyciu, br. lsb cieniu
 Ciagnal powiadka swa ku zakon'czeniu

V.

"Poestaw po tym zaznajomieniu
 Siad przy Kamilli w miłym xamyšteniu
 Tomrasem raczał jenerat powiadac'
 Takto naniestnik i brezes serdowy
 Szarali mu sie ze xgroza, wykibadac'
 Ze druki szatanem jest ci stop do glowy -
 Tak ich prowadzil po strasznych piwnicach
 Pokazal wieznicow okutych przy stopach;
 Polem o jeszcze straszliwszych ciemnicach
 O janiu x woda i o kosciołrapach."
 Gospodarz x Pianka serdecznie sie smiali
 L. Joci sxi kulka x Kamilla wlozylto
 (Niektozcy przeciz, dowiedzieli sie chcieli
 Takto sie wszystko - wlasnie odbyto.
 Gospodarz rzecze: "o jam sie spadziewal
 Dawno tej strogiej zawiadnej wixyly
 Wiec wszystkim na przoi spoprzyglosowywal
 Dzebral strachow xapas x namienity;
 Laraz na wskapie przyjatem niegrzecznie
 I kulka nrag nosownych zrobitem

Wadło by zrobić ten przegląd kęśpięcznie
 Za pas rewolwer' pępsuły wtorjtem;
 Potem kilka sztukien tajemniczych, -
 W bramie schołowej - waga straszliwa
 W ostatku sala panci' rozbojniczych
 Skórych dostarcza Kalabrya rzybuliwa;
 To także na nich sprawic' porawienie
 Ze jai uhotę do reszty stracili
 Lecz ja im chciałem podobne zachcenie
 Cóżac' na zawsze tej słodownej chwili
 Wiece kilka słowek kuchwałych huscitem
 Aż aiśc' zład pana' pęszera sporwata;
 Zład wice harido - co z temi zrobotem
 Skórym się kara śmierci naleziata;
 Byli to svi - przyzponnicie sobie
 Zaemi: magnaci - artyści - uczeni,
 Za spideki pęcicin' monarszej osobie
 Miel' byc' stygcz kiem' kamiebnie traci; -
 Za kilka z panci' tych cokolwiek zmatem
 Piantka jak' zwykle ratunka ziadata - -
 Tajemnie tedy do niednia pisatem:
 "Ze chociaż więziom' sym śmierc' naleziata
 Niemożna pęciciei tracic' ich publicznie
 Do ludności wydzic' ich przedsięwziata;
 Parły strajna bez ziezizda się liżnie
 I na ofinije publiczna wpiżnata;
 Lępnij wice dżatć więziom' w moje ręce
 Et ja bez krzytków bez ziadnej wyzławcy
 Bogowi śmierci piszknie ich pęsiwizce
 Pżąd ujdzie krzytkom - ja - niędbam owrzawę."
 Dwór to polwierdzit' ja zabrać ich z soba, -
 Do dwóch tygodniach - wysłatem do willi
 Potem je Charon swa władna osoba,

Przewiódł bezpiecznie aż do Marsylii.

Dobrze się miałem ze spieczoną wodną,
Taki dawniej Smetarz ślicy bywał
A mój śpiewnik rządu dogodną
Tam esekucję tajemną odbywał; —

W kilka tam nocnie mnóstwo nieszczęśliwych
Mścicieli wśród tortur niewypowiedzianych —
Kixem a przeszkocił jej legend śtrażników:
O mściu westchnień, — dachach ołowianych; —

Toleni także dobrze pamiętałem
Ze przeszes — a więźniów znał dobrze jednego
Którego głowa a włosom prawiem bratym
Była podziwem dla miasta całego;
A że mi jeden a takim włosami
Umarł niedawno a bandy Herodowego,
Przebież karaniem go po nad schodkami
Posadzić byłem do drzwi zwroconego. —

Prowadzisz spawców do mojej spieczary
Kwioram — przeszes spostrzeżę ciatego,
Dobrze go pewnie — przelart a kulary
Puszył — a stracił do dotu wodnego;
Tam lepiej całą spieczarę owinieć

I krzyknąć do nich... obadwa śobledli,
Przes a nog leci, i gdybym nieschwycił
Byliby do drzwi strzury go już xjeśli;
Na koniec obu — xnow choćnikiem moim
Na plac, swiętego Marka sprowadziłem. —

Perac xbył dumny, lioro kralow Projem
Cuwolnienie a staxby prosieciem
A pan minister... zwykile — podjezxiłowy.

Przysłał aymidysz, (po tem dyrektora;
A karbonarow, — zgniewany i mściwy
Wpuszczam do mego podziemnego dwora; —

Ten choćnik wyjsieciem w „grand canal”, prowadzi

Były wchód z bióra, policyi tajnej,
 Skroeni dyrektora kłopotem zaradzi
 Jesli ten chodnik, w rękach partji skrajnej;
 Dłujcież jeszcze Charona w ścieżki
 Skroen przesłał na moje ządanie
 Głównym strażnikiem więzienia całego
 Inni fletyli strażca miał czuwania!
 Reszta więc sobie wyklumaczyło
 Co po odjeździe moim tu się stało,
 Także szeregoty powrota już wiecie,
 Z Bozia pomocą wszystko się udato.

"Cóż to za Charon?" Bolesław zapyla
 I patrzy pięknej sąsiadce swoj w oczy;
 "Ten obryzm z skrzypca, co przyszedł i wita -
 I z muzykami na salę się tłoczy;
 Jest margnariem pierwszego rzędu
 Odwazny, - prawie do kapamiestania
 Szwagrowi w brudach pomaga urzędu
 A siostrze także: w świątelnicy powozania;
 Gdy od zatrudnien' coś czasu mu zbywa
 Karax z skrzypcami "rozmawiać" zaczyna
 Skoczno mazury - Krakowiaki grywa
 Wdycha i ssa młotą goryczną wspomina.
 W wypadkach narzecz. kwasomowstwo lubi
 Lecz tak się zwytło w wyrazach foplarce
 Że: myśł i podmiot i przedmiot gdzieś zgubi
 I prawu nigdy swej mowy nieustanowczy.

"Dłuj siostruniu" gospodarz znów rzecze
 "Że gdzieś się widzi - na Włochów się zbliści -
 I kłnie na wszystkie harmaty i miecze
 Że tylko Polakę godzion Twój piękności;
 I gdy Bolesław nadśięgnął". . . .

Kamilla
 najspieszniej z miejsca swojego powstała
 Tracząc drobna, usta mu nakryła
 To milczemni szpionona brógala.

"Cudź już niebode, - tylko dować muszę:
 Że gdyśmy z warta jego prowadzili

Charon się zbliżył i szeptał: "na duszę!"
 Wskazał na niego i mrucnął: "Hamilla!"
 Gości się śmieją - Hamilla ze łzami
 Siada i w rękach daleko głębiej tonie
 że nawet niewie co tam z jej rączkami
 Bolesław czyni - jak wiśka w swej toni.

Generał woła Charona do siebie
 A przyjeżdżam w karci drżkowi pogrozi:

"Gdy agitatorze oskarżono Ciebie
 że Charon stalkiem Kontabanda wozi!"

Charon z maxurką ma to odpowiada:

"Gdy bo tegożności znów coś wynajduje,
 O karabandzie wiech kile co chce gada
 Słemi selmami ja nieporozumię,
 Coś było cynic? ja w krajućie miaręm
 Dwóch Marsawiaków i dwóch milancyków,
 Sekretnie psiewicz do elalty ich chęćm
 A tutaj niedie cord - eme Drafickowików;
 Miaręm miorax w psod, ze opis mieli
 Tych biedacyków - dla poszukiwania,
 Coś było cynic, fuzgieszmy wroni
 I selmom kwasli zamiasta świadania."

"Lepiej się spieszaj, rob dalej niechylaj!"

A terax rebierni, koerzi xdsoby,
 Ton panicxa - polskiego pawitaj
 Co koto naszej bōxkwionej osoby. "

2400

"Zawieć mówitęm Chamenecko swoje
 że nie dla Włochów takie to słienności
 Miły panicu! Kochaj ta Dikwoję
 Inaczej... Dalibog... peknę ze rżości!"

Inarax stanął w pomocy aktora
 Prziaknął dwa razy, poprawił kōłnierza,
 Reklam otrzeprad, potem oratora +
 Mōsem - do niego, uroczyści xmierza:

"Zgustem wytkamnej eksperyencyi
 Uprawiam się rychtę x meji kondolencyi
 Biorę firmament, x mandatu mejięgo
 Wiercam fundament, do boja wstępnego."

Generał nalał mu kielich polskiny

Przecz: "zostaw Charoniu na przyśrodku,
 Abyś łobny Twój hegar zaciężył,
 Wstrząśnięt wczesnie u siebie zawiśłość".

Ci co Charona rozumieć wiesz
 Byli tawar w chustkę, - jednak on poważnie
 Przyjmując kielich - w wierze jak najszerszej -
 Słuchał odpowiedzi ta barwno wawinie -
 Potem się skłonił i rzecze odchodząc:
 "Musz iść urządzić - marza naszego
 Bo te Taliary smyckują nawodrac -
 A niepotrafia, od nocha polskiego;
 Brywają ładnie dyc to prawda cysta
 Lec radem jeste mi niesprocentować
 Takci bywają do nas organista
 Idy polecesem nam Exalamontować."

Niebiedziem dalej nam spowiadał
 Co szeregocowo tego dnia się działo
 Jedni się bawili.. Drugi.. ol. szepkali
 Wostalku grono widomy powracało;
 Także niebiedziem setkiej opisywać
 Tak Pan Bolesław serduwsko Flamilla
 Ktosiści bronia tak poczai dobywać
 Ze wreszcie warkem... szersza... się zacięgli;
 I jak potem po palacu Doży
 I wszystkich gantach i wiezieniach chodzą;
 Charon do Penly i do czarnej loży
 I po chodnikach szajennych go wodzą,
 Słuchał też nieraz, u sztucznych otworów
 Ktore się w jednym kruczanku zbiegaly
 Karzebran' więźniów i ich rozkroworów -
 Aż włosy z xgrozy - na głowie stawały;
 I poznai czynność gospodarza swego
 Lecz jeszcze lepiej - poznai, co sumienie
 Pokochał serca, rozuciem wdzieranego
 I zacił jak jakie nadsłuchiwie stworzenie.

Raz siedział w oknie ze swą Flamilla
 Mówił o Polsce, o Podolu szynym

I tęsknił tajnie za powroty chwila,
W parze - ku miłym stronem rodzinnym .. -

Sabryj na morze rozmarzonym okiem
Tale łagodne miły zapraszają,
A dźwięki gądole przedwiecznym mrokiem
W zwałymy obłacie koto bryga ślaja;
I zjednej Charon wyskoczy w paradzie
Takiś rozkazy gondolierom dawa
Tolem bieży .. w czaku przyz spadać ..
Wśród do pokoju kana Bolesława; -

Przywitał stanstwo wojskowe i sroci
By trzycie raczyli do przyjazdki wodnej,
A że dość chłodno i zimna mgła rosi
Okiech niezapomną na suknie wygodne; -
Kłodzi bezwzględnie, - jak w ślaskach ubrani
Na dot zbiegają - u gądole śladają,
I strzaly lotem jak wiatrami gnani
I lagun zakreślow na morze wpadają; ..

Subi się czołno w mgłach nocy jesiennej
Ale czy miodym? .. czy mgła ich obchodzi? ..
Ich serca pnie uciechy płomiennoj
I we mgłach - słońce wesela im wschodzi!

Alex przyjazdka trwa za nadło Dugo
Stanek za staby na morstkie bawłamy
"Holano! namro! czy ty sxy sz tam Dugo -
" " Dobrze mój Panu! " " odpowiedz przyz ściamy

Lecca znów sxytko - przedem blyskawicy
Tuz kałas miejscy się do nich przebija
Motanie komend dochodzi z strawnicy
I wiatrem gnane znown ich omija; -

Staneta barka: "ach droga Hamilla!
Choiżiny aniele - do goliardka naszego
Czy prawda luba? .. prawda - jak tam miło .."
Charon się xiawia - " .. ku D tedy, na prawo .."
"Taki wiatr silny! .. do domu Charonie! ..
"My pomoczeni! .."

" .. Takaj sa Orabinka
" .. przedko na okret, to wiatr nas dogoni
"Hajula dżystaj - bōżie dom spoczynku; "
I silna wka - Hamilla podsiwera -

Polestaw raznie na pokład wskazuje
 Zaumiony drzazga Flamille debiera
 Charon przez lukę droge im wskazuje. —

Zstępują na dół ida do kajuty
 Tam Bianka!... uśmiechem wita x Diabłkami!
 Polestaw dumiat, stanął jak przyglęty;
 "Tęci się dzieje, nowego xnow xnamy!"
 A Bianka na to: "wiedz ta niespodzianka,
 Kój maż ukarać Cię za skrytość Twoja;
 Tuż przed sypialniem mówić do mnie: "Bianko! —

Chłopice, abyt besteni za ojczyna swoja;
 Zbiori wżę drobiarzi jakie nam potrzeba,
 Kusimy wyjazd nasz nieco przyspieszyć
 Trzeba kamiechać — kubić dalej nieba,
 Zbyt na ufnoscia — niemożemy grzeszyć."

Tam dawno w podróż głowa już była —
 Tak dziś pomysły wiatr na morze nastat
 Wżę przez dzień cały uszytkom sposobita
 A zachoi stonca w kajucie mię zastat."

"A jakie sprawy — pieniadze i rzeczy?"
 "Niekoszta cię uszytkim tem moj, drogi xgotat
 Oglednej jego pozostaw opiece...
 Ale słuchajcie... jak pistenie on wola!"

W tem okred silniej, jak schmięły się ruszy
 Łoskot i ruchy wrax się podwoiły
 Szum fali uszytko w ostatku przygłuszy
 Po tem kajuty drzwi się otworzyły; —

"Witaj Flamillo, witaj chłopcze miły!
 Wzaychajac — kapię bestinotó się biczył
 Imnie raczete bratowac już siły
 Pieszom Cię w chwili sposobnej wyprzedził;
 Teraz zostaje nam Boga uprosić
 Aby do Kally do brida nam dozwołit
 Tam bedkiem dopiero wygłosit
 Do nas id sidet skatanstkich wyxwołit."

Do przytorej brzożnie silyj podrozi
 "Holla" do klarsa Sirocco przybyla
 Tledwie usza najstraszliwszej burzy

Co czarującym skrzydłem płac morza fale okryła
Dwa było statki, i parowice mały
Z których pod okiem Dżita ładowano,
Na brzegu czekał agentów wój cały
U nich z katedry czołgi poumieszczano.

* * *

" Tyś mi nazy Drogę Polestawię
Pytał o różnych wypadkach znaczenie
Dziś spo odbyłej ostatniej przeprawie
Dam Ci na wszystko moje słamażenie;
Cho papiery są Twojej Hamilli
Tu opis moich odgrywanych roli
Dyś w piece mej aż do tej chwili
Czładow Janem Twojej własnej woli." -
Polestaw na to: "mój ojciec Kochany
Czgi niechcesz dłużej mieć o nas Staranie?
Czysmy zbladzieli - czlis zagniewany?
Taki dotad było: taki niech i zostanie;
Do Wioch bez myśli, bez celu przybyłem
Na drodze rozpust i zlamkrutowania -
I nad spodzianie się tu nauczyłem
Rozon obowiązków mego powołania.
Taki zawiżerem Ci me sukcesie całej
To serca rziadkie, ma Hamille droga!
Czlis się wzięły nasze rozzerwaly?
Czic! one nigdy się zerwać nie mogą!
Ja chce pracować wytrwale i cialnie
Lech kadi mi rada, pomocen ojcowska
Zas życia opis Twój odczytam filnie
I w duszy ze czicia zachowam syrowska."
Nastąpił uściśle jak nowe przyjmiorze
Wszystko rozumia, choi razen niepyła...
Polem Polestaw papiery zabierko
"Warszowke, najprzoi z poriadku odczyła:
"Za jego ces: król: mości rozkazami
Zabki ze trzema okryty z Wenecyi

Ludowo Krysta stanu zbrodniarzami
 Flomendant flolby (ku brzegom Grecyi); -
 Na kazidm miejscu na jego ziadanie
 Ma mu byc' wszystko do woli oddane
 A gdyby zjadat i smiercia Karanie
 Ma byc' natychmiast wyczekiwowane."

Czeki notalka z pieczecia państwową
 "Najskładniej będzie wywieść w pełne morze
 Istotność w wszystkich w brzyga transportową
 Dziura w dniu koniec wszystkimu potory."

Ju! co na rozkaz szalansko szkaradny
 Bolesław podpis "marszrutę" tej szada
 W górze minister cesarstwa w szachwładny
 Flomendant flolby - dyrektor: Franz Lada!.....

" " Co co!.. obójciez się Boga!!.. o Kryste!!!
 Tyś był tem wszystkim?!" "razem wykrzykneli"
 " " Chwała Ci Panie!!.. Boże wielkisty!" "

Flurmem do niego się wszyscy ciwneli;
 Dzię miał? Wójciech z niemi trudności
 Ktem odpari zapat, w smierzyt szarym umyśle
 Flaxidemu w ucznie naimiaris radości
 Szkami rozrzuconien krenice nabitysty;
 Igdy się wzbraniał cainusów szalecznie
 Zwroca ku sobie aspektów wylanie
 Dzikina w kielichy: " Kochajmy się wiecznie
 " Niewad narodów wolnych szrabanie!"

" " A gdzież Bolesław? gdzie Bianka Hamilla?"

" " Wójciechu Progi? " " znowu wszyscy wołają,

" Ciężkowiś! proszę!.. jeszcze jeno chwila
 Tylko niech państwo mi nieprzerywają;
 Radbym najkróćiej resztkę opowiedzieć
 Byćcie w ostatku się nieponudziłi:

" Macierz jak wyżej mowilem - to wiedzieć
 Ze w szarzi na ład szdwiesmy wskoczyli
 Burza gwałtowna tak morze rozdziała
 Ze jak w gazetach szpotoma czytano

Na morzu jednym wszystkie pochłoneła - -

I Sullu - które za nami wysłano;

Wasza niecierka dość mocno się formalizowała

Bo Charon puścił resztę więźniów stannu

Skórzy się z nami promieścić nie dala

I miejscowych z nich kilku schwytało

Przylem pomimo zakazu mojego

Grasa folięgi do szwajcra wygładziła

A do zakładu wnętrza więziennego

Kilku prawdziwych szatanów wprowadziła;

A ci wchodowe drzwi rozgłębiali

Sprężyły - narzędzia wszystkie poniśrzyli

Stwierdził kompletny Chaos uczynili;

Quo'z się wcale dziwić niepotrzeba

Ze w pogoni wojsko za nami posłało

Alte inaczej zarządziły nieba

Bo wiatry pogoni w morzu pogrzebali. -

Z więźniów w Sirocco coś se sto zostało

Skórzy do Anglii z nami dojsić mieli

Przedła po świecie się porok-prószali;

Alty wkrótce podroz okrętem fundjeli

A jakonałszy sprzećiwności mnogie

Stanęli wreszcie w gościnnym Londynie; -

Polestaw stambad kruzając znow drogę

Pojechał naprzeciw ku polskiej Krainie,

W Wenecji nicznał go nikt z urzędowych

Jego wesele cicho się odbyło

I nieprzebrzeżny regut faszportowych

Nie podjęli na niego nie było;

Powrócił spiesznie polekoma po konę

Do Piątki z dziećmi i Dana Włodocha

Z niemi uprawia ojczyście zagony

I mają plony - aż bierze nieocha.

Przed szubkad - szubkad, tego Franza Lade

Lez zgnął w Cherbourg, pioszkułiwan' walek, -

Tu do nas jeszere nie do szli naprzwiady

Najlepszy schowek uciekowy rakabok.
 Mienięcym bracia me opowiadania,
 Lecz aby formać was a moja familia,
 Proszę w Niedziela do mego Larania,
 Tam jest Polak i Branka a Hamilla. —

A kiedy poszli podemu wickeriac'
 Pami Biedrowa do meza mówita:
 "Pabryczy nielepiej dobra miarka miwriac'
 Za xgoda szerescie i zabawa mita;
 Ty chciac bym xdzicimi po rusku wciuxi plokla' ..
 Za sobie a chłoptwem nasu sze dośc głowę -
 Nierobie pewnie a mych dzicci' somiokla',
 Kiech przy Rusczyżnie umia polskiej mowy. —
 Szademu miłej a "edaktowanym",
 I prawde mówiac szylko "durna głowa",
 Dawi sie jakimś Rusinem ubridanym" ..
 "Ależ bo Imosi'!" ..
 "miler! ani mi stowa!
 "Nieuprowadzicie na salon a szexyżne,
 A nadal chłopa nieczyście kwierzisciem
 Do niezbawicie głupokla' ojezyżne, —
 Cerkwi pilnujcie! .. to Biedra rajcicim". 2)

Weselit' gości argument tak zdrowy
 Biedra wreszcie slusność przyznaje szymosci
 I rzecze: "kiobnia da nie a narzej głowy
 "Lecz pięknydm dzicim niemiecckiej zachdrości; —
 Narodowosci - Polacy wolaja,
 Niemcy wtem koniec szobrotu swoich widra, —
 Nicie nas w naradzicie swoje obracaja
 A wyzyskal'szy publicznie a nas szycera;
 Tchoc' niewszyszy, mowdzic' sie daja,
 To przecież wieksza exastka szegomosci
 W szlepej głupoci' cudnym sie szprzewaja,
 Smakujac w szlebie nikeramnej podłosci;

Do rusku ucyje' si niemca niobrzeba
Do cu goj umie: "marox ti durna klopa".
Do do so by dostal wygojy i chleba
I Konsens - z Dzierac, i pana i sioipa.

Normali radzi, ci spomowii niemcy
Jaki chytnei - wiary swiszej dygnitarze
W niemgojnie knofu razem z cudziemey
Si tuca - plamiac Chrystusa otvarze.

Nawiasem spowiem jaki haribit Starosta
Wojta - ze gniny, drog nienasprawialy:
"Ja tobi nechal - ti durna tao mosta!"

"Ja ja nekitykan - koste nekiaraly" "
"Ale ja nechal!" ten krzyczy na nowo -
"Ja ja nekitykan" "

" nicht a mal ruthenisch
verstehen Die Lumpen, " i pokiwat glowy
" and polnisch schon gar nit, - weit eher bohmisch."
" jetzt soll man sie fragen, in welcher ^{sie} Sprache
" die Correspondenzen ferner haben wollen -
" polnisch? ruthenisch? - eine schwere Sache
" doch ich will fragen, wie man hat befohlen, "

Cylat wiec wozlow: " czy chcecie kolonckie? "
" Naszexo kolonckie? choroba niemiecku! " "
" Cui sepi ruski? chce psat z obowionckie? "
" " A'ka lida rozgic? - hromada ne Dziercko! " "
" dobri niemiecki? "
" " Ja naj dobry bude! "
" " nam nie do nicho! " "

" Dann mußt man halt schreiben
" nicht polnisch nicht russisch, höchstens so lude
" verlangen soll alles - beim alten verbleiben. "

Wskoi' dytobryjete i gości roz smicchu
Stłorych prócz naszych knów kilka przybyto

Niektórzy starza: "ej panie Kościuchu
 czy mi się zdaje jak z początku było."

2700

Kościuch zmuszony, swem oświadczeniem
 Carzicki: "dwa razy niemiłowia Kazania
 Ale tu wiesz jest, - jego to zardaniem
 W. całości moje rozgłosie" podania." -

A wiesz ukłania osnowę, baro szuka
 Ca dawna wszystko na wasy już mola
 I niezadnego do serc wam zapuka
 Niezamykajcieci przed wieszaczami wrota. -

Niedziś to w półna, noc biadała kwata
 Do rekach gesto kielichy krawczyły
 "Wieczne braterstwo!" drugą woda
 Na śmierć zawisła - niekiedy zapili; -
 Rano się budzą, wstodok na ścianie
 I niedziś już dawno obrany się czecha
 "Panowie! proszę do mnie na świadczenie
 Dziadek ma ziać owies, niech robot niezwleka;
 Na wieczór proszę; probostwo do mnie
 Bez stojów z pola, wprost najkrześcia Dłoga
 Czwiałekam bowiem mem fanom najskromniej
 Że do niedzieli niepuszczę nikogo."

I niesprzykryta się wcale zabawa
 Do widziń na polu przy robotach byli
 A wieczór wdworze? Pana Stanisława
 Leszli się wszyscy i kocio gawędzili;
 Wskloniec jedzono oświomy, radzi
 Że raz gdy, chmury niebo zaciemniły,
 Lada zwoził, snopy - niemił dość ocładzi
 A wszystkie pany, na pomoc przybyły,
 Dziadzie i niemiec, dalej proboszcz utuśły,
 Kościuch i muskal, i świda chudy
 Zuo sili, snopy - drwigali kapiuszy
 Cła wóz na nosze - a resztę do budy.

Pani Kiciżowa knowuje do mecia :

" Patrzaj Jegomośo co to zgoda mozie
I gdybyś był słuchał tego swaba wojeza
Byłoby zginito w polu nasze zbozie . "

Nolna noc była lecz rano pogodna
Przysta i naszych już w drodze nastala;
W zaraniu przed wsią choza fara mloda
I Bianka z Dziadłowa, już na nich czekała
Polesław przyjął, gości przedstawiono
Polem domowi Woiciecha witają;

Widać klesknili - taki go ploczono
Celowani rewstrad aż wytknąć nie dają;

" Patrzcie to moja, do Polesławowa
Bromatka chłopców a tutaj dziewiętki
Wanda, Herminia! - Woiciecha salowa "

Całują spna się do wata na raki.

Polesław rzecze: "przez tydzień ten cały
W małym do was z skóry niewystroczysz
I gdyby Panie niepowstrzymywały
Towarby prawo domowe przekroczyły. "

Woiciech im mówi sprawa znaczenie
" To zawsze jedon z nich widomu zastaje
Chyba że w jakim szerególnym zdarzeniu
Cała rodzina się w polu roz udaje. "

Polem w szry sey weszli do pokoju
Lecz rozstę musi zamilczec' poela
Ckasty opis wiedzie słuchaczy do ruzoji
Ckiloczć w swem miejscu do wielka zaleda.

VI

Za chwile rzadkie wśród ludzkiego życia
 Które tak szybko duszę zapalniają,
 Że wśród burzy i niedoli życia
 Tak zapomniany skarb przed oczyma stają. —

One w wierzeniu — one na wygnaniu
 Albo gdy serce gorzko się rozżali
 Bieda jak druziki w weselnym ubraniu
 Szczęściem przyszłości, przyszłość ustajali; —
 O! gdzie te druziki umiła wspomnienie
 Tam łzy i smutków krople wysychają
 Do znajdzieśz w progach pociechy schronienie
 Gdzie z upragnioną na Ciebie czekają. —

Takimi wspomnień cennymi skarbami
 Chwile pobytu w Zaranii nam były
 I świetni wieczerni świecami barwami
 Tuż nieraz ducha nam rozpromieniły.
 Wiersze polski i braćmi najchętniej się dzieli
 Choć w czaście z swoich rozdał klejnotów
 Może im serca niemi uweseli
 Myśli do śmielszych skieruje polotów. —

W ogrodzie gwarnie — wesole bawili
 Gdy się pojawił gość zupełnie nowy
 Przed zgromadzeniem zapięty uchyli
 Stanie po środku i trzymając pręciwoz :
 „ Ponieważ niebo dziś nam dozwoliło
 Oglądać kufce swojej radości
 Cóż precz niestety noxdze wykazywilo
 Dłotw śmiertelnych fort zapalczywości;
 Dla tego często w rozbiarach się zdarza
 Że rośnie bujno wśród podolskiej nocy „

Polestaw przywiał: "powstrzymaj zegara
 Mój sy Charon! bo staby na oczy!" —
 To Charon! ? witaj Charonie Kochany!
 Wszystkie wotali a ci im się Kłania:
 "Czy skład ja Panistwu taki Dobrem jest znany,
 Co' miło ctokeu az do rozpiakania. —
 Lwa mie faronem — dzies' jus od pot' wieka!
 Ja nie fugania, dyć jestem okrocony
 Pserwat nieboscyki jenerał ciowiekta
 Panie' powtarza dzies' na wszystkie strony; 2800
 Mój pathon Bartek, w wiecie — prosę Panow
 Ca poganiskiego starszy ci gawrona
 Duzimci otem dosi' niemców galgancow
 Cwicyt kofyalka ducat farona!"

Poszedł witać: "stowzienskie sumie",
 I między dzialwe swarliwa, xasiada
 Et Jan Polestaw na gości xadanie
 Dwie kofyalki x niemcami powiada:

"W Dzwiee sobyto kiedy ladowan
 Bartek nas przywiozil sam we wielkiej lodzi
 Na dokach x jego figury, sie smiano
 Ze Charon przyer sye ofiary przywozili;
 On miał na sobie ubior stonowemka
 Szalkow angielskich, przytem korc dazinosly
 Skoczidrzy na lad gabry przyciomka
 Pincajac wkrto spojrxenie sierdziste; —
 Spostrzegal kilka x owej armie stawnej
 Co to morduje swiat caly jerytkiem
 Dorsyc miał do nich xacie losci dawnej
 Przygada tedy x obeliznym przytkiem;
 Ca do poidaszow on do korda swego
 Tobalerow tak potkwersowal,

Że na smierć spłatał na placu jednego
 et krzyk krakelwem wiecznym marował
 Lecz po zwycięstwie miał pierwszemu ścisnąć
 Wzrost do kariego podchodzą i leżących -
 W helu na miarę - co szrami wykrywał
 Stałże uczynku wśród przekleństw gorących:
 " A toa ci było? - psiałość ty sobaca!
 " A niezwij Bartka karonem pogańskim -
 Swabie psokelby! o! jak się pszwaca!
 " Aj ja, niestety - z tym pleciem satanistkim! "
 I bytby przykrej dopłakał się chwili
 Po już konstatale się doń przesiadkali
 Cke widowie się tłumem skupili
 I z nim wśród " Chéerow " do miasta pognali; -
 Przecbrany spiesznie, miał łopit w portlenie
 Ktożym Golijatów klub bojnie go racyt
 Et Korol nożone po całym Dowerze
 Ślawiac marnego - co niem się dzmaczyt;
 Zgraja ochockych z niem aż do Londynu
 Poleja z mnóstwem Klubistów przybyli
 Trzaz było patrzeć na to fetowanie
 Dłote na jego czoło tam urządziłi;
 Do nich Londyński klub też się przyłączył
 Tę jedzoną śpiewano i grano
 Porlec i Ale strugami się saczył
 W wszystkim naszego królem obwołano;
 Tę za dwudziestu a jadt za trziesięciu
 A gdy z nim kilka na sítě iść chciało
 Zwałczył Golijatów coś czterech czy pięciu
 I tych dwóch o matę życia niestradało.
 A kiedy przyszło im do naspiwania
 Wtedy sopranem brele wywedzili
 Anglię znane swe: Pule Britannia!
 Dumnie też z plegma angielska cędzili; -
 Bartosz to stucha: " do miłon spricy!
 " Z waszym ryceniem paszja miś żyjęta! "

99

Chyć za skrzyńce, od ucha zabrzęczy
Szukanie: "jeszcze Polska nie zginęła!"

Włochy niemają, bajów pieśni rękowej
Angielskiej pieśni jakoby przymglone
Zaś polskie śpiewy, tańce, marsz wojenny,
Wzruszłto w harmonii jakos' zespolone.
Dla tego Bartosz wespół polskiego
Z tańców świąt, tryumf, ósosił niemały
Czad wszystkie śpiewy i marsz Dwernickiego
Lamorskiej syny sobie podobaly. —
Chcieli go obrat na prezesa swego
Choć Angielszczynany, nie wiele coś umiał
Chc on wolał do kraju polskiego
Z nami powrócić, którzy się wyszumiał."

Skąd ale Woiciech wydobyt takiego?

Skąd do Włoch przyszedł?" goście zapytali

"To jego sierżant z roku trzydziestego
Dobry przysparkiem w Alacji się spotkali;
Do wojny Woiciech do Poltawy był wrócił
Zaś Bartosz uszedł do Anglii z panami
Tam się do służby okrętowej wniósł
I świat do kółta objechał wodami. —
A gdy zobaczył poltkownika swego
Tęż niemały rozjęsł się z jego osoba
Ten kapitańca znał okrętowego
Wyprosił w ramian i zabrał ze sobą."

"Dost' opowiadań! gości me kochane
Tędy moja droga — Półkro i kamille
Porlepien stoi, jakos' zapomniany

A nam za pieśni, się zaleknęto;

Daybyście pieśni są, zaśpiewać nam chcieli?
Wad która Włochy tak cześć płaćkali? " "
Tanie się dingo zapraszać do niedały
Tany chor' tworząc — do wstępu spiewali:

Pieśń

1.

Ułciemy sercem do Drogiej Krainy
 Idzie nasi bracia i siostry rozstają
 I te snem wiecznym różone różniły
 Pięknej przeszłości dzieje wspominają!
 Tam wola szczerst najmieszszej Krzywiny
 Droni dźwięku kłami i głow Tych kości
 Wskrzies Twoją goryczkę przez dziełności czynny
 Wytrwałość z męstwem! to hasłem walności!

2900

2.

Gjeryzna! walności!... najświętsze imiona!
 W której serce dla was niuderzy
 Wy najszczylniejsze miłości znamiona
 I to was niekocha - ten w Boga niewierzy
 Bóg dat wam serce i dion polskie syny
 W kłami kłazo na najerdzow różności
 Wskrziesciez gjeryzne! & &

3.

Choćby gjeryzna w krwi własnej tonęła
 To przeciez naród rozpacza niegrzeszy
 Śrew dźwięku duchem i pięśnią nalemęła
 Im od kolebki aż w grób towarzyszy;
 Pięśń, krew, kłazo! - drogiej polski syny!
 Czyn niepowróca wam dawnej miłości?
 Wskrziesciez & &

Wszyscy w milczenia rozziwnieni stają
 A Charon z dźwięka ze łzami przypada
 "Niech Bóg nagrodzi wam serśliwość moja
 To mi do serca jak" Oja nas," gada,
 To to rozumiem gdy to aniołeczki
 Mają od Boga stowików głosić
 Kłami nas! Wszystko co z bruchem jak niecki
 Pisy jak w dźwięku serdusto z drucika!"
 Pominowalnie wszyscy się rozśmiejają
 A Charon ciągnie nieco rozgniewany:
 "niechajże Panu - dawa co umięją

Lżej mi chy Depłać, niżli grać w organy. "
 Lnoń smiech pow szechny, a kłóćciach przyzorny
 Aby rycerz zażycie gośćk zawała
 "Chodź spiewaj wieszczu cichy i pokorny,
 Flamilla może wstrować ci zdoła. —

Piesń wieszczka.

1. Dojrziwa xtoły kłós na polskiej roli
 Na łacie byszczę, kwiatoczków bysiace
 Pod wiosną w cieniu brzoze - łopoli
 Leka w mogile rycerze drżemiace. —
 Drżemią leż mięspia, — głos matki cjezyrny
 Płacem ich budzi z spoczynku wieczności:
 "Powstańcie duchy — z grobowej zgnilizny
 Zostpięszcie w pomoc ginącej ludzkości!"
2. O matko droga masz dzieci rzyjace
 Wśród serc zepsucia meżowie jasnieja,
 I swiętym ogniem wieszczę gorejace
 Co siędnia zycia zżimniałych ogrzeja
 W pole choć skwarne promieni dogrziwa
 Wieszczę na strazy już stoją — wołaja:
 "Oczyjcie ludy bo czas już do zniwa
 Wstańcie do pracy kłósy dojrzewaja!"
3. Kola krowia ojców i braci zgnijona
 Zbita kopytem, mieczami zorta
 Granie śiśtr, matek, naszych zroszona
 I mimo wrogów kul, granu xadżana!
 Ronce wolności zxis pola ogrzewa
 Plomy obfite raki bytko ciekaja
 Oczyjcie ludy & &
4. Z przeciwnej strony wystanie ciemności
 Dzikiet księżka z kapiami swojemi
 Lud odwraca od pracowitości
 Strojac zwiędzionych obroz ziotemi —

"To zgraja podłych sprawców fałszywa
 Piroteki piekiel." wieszczo zawołają,
 Ojczyńco &

5. Wieszczów lud słucha a zgraja się sroży
 Tęcza stróżów macierzyńskiej niwy,
 W ruchu infuzy korony i noże
 Na groda wieszczów podziemia straszliwe;
 Lecz głos z podziemia się mocniej rozlewa
 Motania silniej narodem wkrzesając.
 Ojczyńco &

6. Niezwalony piekiel - ducha niebieskiego
 Choć na ziemi szeroko fruwać
 Niezdamy wrogom plonu ojęzycznego
 Choć wieczni z paszeka, olwarta czaduje
 Dziś siła życia narody ogzewa
 A z mogił duchy rycerzów wołają:
 Ojczyńco &

A teraz serca satowa dżiecina
 Herminia spowie codzienny paćiorek
 Ułów drogie dżiecie - już stariec zaczyna
 Tęcza na nas - widze, podwieczorek.

Recitativo

W ogródku mama kwiateczki rozsiała
 Maczki i bratki - miłe niezabudki
 Płomiennic kwiatki i lilije białutkie
 Rozą ciernistą grzędę obsadziła;
 Sadząc kwiateczki szami je skrapiła
 I dżiecina przy niej stojąc, spiewała:
 "Wam bracia wierzcie poświęcam te bratki
 Maczki nam w zimnej mogile drzemającym

A niezabudki słońcem tęskniącym
 I modły z piącem zbawiciela matki:
 O daj słońcom oglądać ich ziemi
 A ległych umieść pomiędzy swistemi!

Ojczyzny miłość nieskalane serce
 To dar niebieski co w duszę nam wnika
 I wbił ci lili barwach płomiennika
 Rozściła oku polskiemu kobierce
 A róży ciernie to godzi niedoli
 Drogię ojczyzny jedzącej w niewoli."

Dzięcina matkę objata rękami
 Wśród pieszczot uszy lubemi włożyła;
 A matka w oczach modlitwą konieczyła:
 "Polsko królowo! o modl się za nami!
 Niech wróci słońce pod różinną strzechę
 Polska niech razna, rządanej powiechy!"

VII

Niaki dał jesienny kołysząc drzewami
 W okna deszcz bije rzędi sty z łoskotem
 Niebo szaleje z głosami wiatrami
 Takie wszystkim zagrazał wywołom;
 O! jakże miło - gdy niebo się chmurzy
 A miła druzyna wśród własnej zagrody
 Zasiada i gwarzyć niedbając oburze
 Czekając spokojnie powrotu pogody!
 Ckato kto w Polsce szczęścia łakł stołkiego
 Żarna wśród życia ośmiennych kolei
 Tęmi daleko od domu w lasnego
 Płazę w słońcu, ginę bez nadziei

A jak rozbiłkom - u Wikich przykładka
 Innym, - co chwila, dziec domy rozbija
 Zmiewaja wszystkie świętości zakatka
 I kły swe usciękle w pierś prawa zabija!

Ach-coż dopiero ludy bez własności!
 Co całe życie walera z nieostatkkiem; -
 Szarżen z dnia na dzień jak wfoha się gości
 Zapracowany grosz zwié tāski dalkiem!

Tak!... najaremnie - w naszej polskiej ziemi
 Szukasz takiego zakatka szerszego
 Tu piętki sypiąc wystawianii swemi
 Szerszcia ródzietka wysysa naszego. -

Nieszczesna Polsko! - czyliś Ty wyjita?

Z tāski Opatrności, co Karida Tuwa smuge
 Przygniała stopa tyranii przickłeta
 I krwia najarozdra płaćci ojców długi!

Niemozna na tej szerokiej Krainie?

Choc stopa ziemi, swa własna narzywać?

Dziśby bospieczni o każdej godzinie

Strudzoney pielgrzym - migi wshoczywać?

"Znam miejsce jedno, ja tam was zaprowadzę
 W progi pokoju błogiego mieszkania
 Schocą Szerszcia przybyłeta wam zewadze
 Przecieżni nielakam się na to karamia; -

Przez pola ryzne Kwieciiste doliny
 Drogi - Wziewkami wysawione Drogi...

Tu nas wilaja ogroiw krzewiny
 To to szersze .. Karania są progi!"

Paniałko jęszce, tak - spiacych najdziemy
 Cichutko idziny - gdzie gościenna sala
 Tam pewnie swarce znajome najdziemy
 Kiedra, juryste, niemca i mostkala, -

O - jak ochoczo będziemy bawili!

W takim to kółku serce się raduje -

Tętni, radosnej szczeni podświetlonej chwili

Zawieszona ręka wroga nieczepkuje.

Nikt nas niewita - i Kurta spać musi.

Dzennie biesiada, gdzieś w późną noc Arwata.

Choć przelotniej - ktoś w sali się krztusi.

" Pokój wam bracia!.. gdzież druzyna cała? "

W sali obficie, stoły zastawione

Srebra, jedzenia - i wina dostatkiem - -

Czy kbytek wdarł się w Łarania strony?

Tu rezydencje wkrada się zadatkami?

A próżno w sali... nie - niepróżno próżnie!

Przy stole siedzi ktoś i trawym kółkiem

Patrzy bez ruchu - myśli na innym świecie...

Czyż go niezbudzi naszym głośnym kółkiem?

" Poeto ślady! Tyż nas niepoznajesz

Czyż i Ciebie biesiada przemoczą?

Szkoda ci szkoda! - że taki się spódajesz!

Tębie powst.. bogini uwiodła?

Leż jak bez cienia wieszcz się nieporasza.

Stowa na pierśi powoli opada

Do obretwienia, powraca mu Dusza.

Cicho... Kuchajcie! do siebie coś gada,

I po nad kielich, przed sobą się dechyla

Tę ciężka wpadła do rżolego płynu,

Do przemowienia swe usta wyśiła.

" Słyszmy! choć Stowa - w westchnieniach Twe gina! "

Poeta skrzy: " Tu siedziła była

" cichych leność życia - wesela mięskranie!

" zamieszka skarażona i tutaj trafita

" " Ostatni zakrat spadł w ręce Syranii! "

"Tęci się stało,² powieść nam wyrażnij —
 My przyszli szukać tutaj ocalenia
 Pragnąc w tym życiu choć raz bez bojaźni
 Zafixieć, uciechy z kolego promienia!" —

" " Wzrosną tak mile razem tu bawili
 Śpiewali — grali, — dźwięki szeregowały
 Dusze zbudzone, spoczęły na chwile
 Wszystkie serc tożna nadzieją zagrady;
 Tak nieba błękit życie zajaśniało
 Tak gwiazd milionów wesole ścienne
 W tem nagle burza — to niebo ściemniało
 Pięćna strzała rozdarła sklepienie!

Śpiewała Dianka — Kamilla włożyła
 Polemu matki dźwięki śpiewała
 I śpiewka prosta, tak nas rozczuliła
 Tak gęzby pieśń, iatobe rozlała;
 Leż wiara — życia skra z iatule wytrysła
 I w serca wszystkich słuchaczy wionęła,
 A nad mem duchem potęga, uwiła
 I piersi nerwe światami rozdała;

Wybiegłem w ogród, padłem na kolana —
 "Dziękuję ci Panie! za chwile tą drogą,
 Chty tak szczęśliwi jak w przybytku Pana —
 Tęśny bezpieczni przed nawiscią wroga!"

A w tem słowieszko, grzmot groźbę rozszerzył
 Zbudzony patrzy, widać mi powstały!
 Dokota domu wrzask zbrojnych żołnierzy
 A wewnątrz krzyki z pięćm rozlegaly; —
 Dusze imie przechodzi, serce zwiła zgroza
 Wtem Wołecch brzy: "jaki dziś niedogwarzym
 "ty zostań tutaj, a gdy nas wywołają
 " "wrócisz do domu jesteś gospodarzem!" —
 I odbiegł spiesznie — a ja — jak przytkuły,
 Słoję i patrzy w niebiosa z goryczą:

- Panie! czyż lud Twój - ze szczęścia wyrzuty ?
 - Czy jego bole tam - w niebiosach liła ?
 Niewiem jak długo w ogrodzie tak stałem
 I byłbym całą noc przestał straszyć
 Leż biedna Bianka z stuga porośniętym
 Łzami ralami, tam mię odstrułały.

Wracam za niemi - - samych nam zabrano !
 Tak głucho naraz tak śmieszno w pokojach
 Takby nabojem ofiarę przerwano
 Kiedyż znowy czerni w świątyni podwojach; -
 Pociśxae' nieśmie, - wiże w szczyty miłozymy,
 Idziemy do Ojatek strwożonych napadem
 I objętuca w sen, koty szemy
 Dajac Chrystusa pociśche nakładem; -
 I patrzac w miłe te twarze dziecinne
 Na klorych anioł stróż gościł pokojem
 Na nuniach stółki współsenny niewinny,
 Serce - pociśchy napawalem zdrojem. -
 Patemu razca idziemy na salę - -
 Iwi wieczera zaledwo rozdana
 Potrawy, wina, na gości czekały
 Kieszki - gości, nibyło ni pana !
 A chciałem rolę Degrac' marnego
 Siadam do stołu na cicho wexwanie
 A chcąc im Duchem przewodzić mocnego
 Chwytam potrawy i niepatrzę na nie,
 Leż zamiast potraw dostałem przyjsrawy,
 Coś z octu, soli, czy mocnych korzeni -
 Stosownie - było, do mojej postawy,
 Wiekstszym nawet zmieszano być się miemi.
 Leż One - wdawny, głąb mojej zaprzęły
 Tu mnie podchodzą, Kielich nalewają

Polonu Drogie swe rączki podały

"Dobra noc bracie!" i we drzewiach zaskaja;

Ta tu na miejscu tem - noc przesiędziałem

I kielich stoi taki jak był na lany

I z więzionemi wszystko przecierpiałem

Crąje na sobie, ich wszystkich skajdany!"

"W Bogu nadzieja - poeto śpiaczkowy -

"Loch powiedz za co? naszych powięzili?"

"Tyż o to pytasz? rożatku ryzekliwy!

Takby ci kraje obce wyzywili;

Crąjii nie wstyd - być dzisiaj zamoznym

Tyż, aczkwiś aby paść w podejrzenie;

Albo - być biednym, a prawym - pokoznym,

Aby dwiędzić stanowe więzienie?

Nie tu dopiero, gdzie już przez dni kilka

Paścili x polska, Panu się modlili -

Crąjii tem niezwalisz niemieckiego wilka?

Skłonen swém węchom knew wietrzy o milę."

"Gdzieś nasze szeregose? gdzieś dom nasz o Panie!..."

Chciałem go cieszyć - usta omiemiały

Loch wroki spolyka, xbroiec na ścianie

Och to odpowiedz niebiosaa mi Pały!"

W tem drzewi otwarto, i weszła Hamilla

Wprzoi ja niernatam, loch się domyslałem; -

Zatość, wspaniała jej piękność olsniła

Crąjii skrzyły, smusok sercem catem; -

"Panio poeto... najsamprzoi prosiemy

Byś samte domy podwięzacz racyt

Tas my cieszliwie su - cekać bedziemy

Co Pan Bóg dalej nam jowere przernaczyt!" -

Tam uklakł przed tem bohu majestatem

Lubnym w kobiecej pokory świadości

"Poiż biedny wieszaku - jestem Tobie bratem

A z Wami wszy skie podziela zialosci!
 Niebo nam zdetai xbyl bolesne praby,
 Takly nam xawrze do - przyzponnosc chciato
 Ze wsem parole x rostkostaniu slaby
 Polakom xawrzeo jezere nieprzyzstato!
 Jest palec Bozly przy kazidem zdarzeniu
 Speiniajmyx chialnie te czare goryczy,
 - chlara w uciessze - statosc w umarlwiemiu! -
 Niech w przeciwnosciach, duch meztwem siez ciwiczy! -
 " Niech niedoliny usrod poicistkow ginie,
 " Ny staniny mezinie, mierzom niewxarszeni
 " Ecy pradem bystzym niedola w kraj silynie; -
 " A Pan niedole w radosc nam przemiemi."

Tedyemy tedy i poriadkiem froslym
 Wstapujem najprziod gdxie dom Stanislaw
 " Tedy grobelka i tem kadyym mostem"
 Dwor jax przed nami... widworze jakaś wrzawa
 " Pabraz!.. ta slady wilczurów niemieckich
 Pabraz!.. pijano chłopotstwo, stoi w ganku domu
 Na wschodach bliższy dwie myetki xbojceckich!
 To - Pan Vorsteher!.. cos x wozyym kwyjono
 moim, i palcem na chłopow wskazuje; - -
 Znamy swe chęci, choc' stow niestyszemy, -
 Poela ze mna x woxka xestrukuje
 Znaki krzyzia czynim - i wiehrem bierzemy,
 W mgmieniu dwie myetki wproch powalone -
 " Procz taboru x domu, - niekalac powietrza!
 " Wyjd i przyzistymy! - na wozowa strone
 " Chłopotstwo do domu - jax was kulaj niebrza! - " 3200
 Lud szepce: " coto za jedni te Pany?
 " A jacy moeni! - jak sych strwabow xmiestli

Boleż niewierzący na ciele gaigamy,
 Nas król dworu całą noc wygnieśli;
 Państwo takie dobre!.. aj fatry no na tego...
 On pistolety dobywa x za pasem
 Najt si' przyświeżony już idąc do niego
 "Chodźmy do domu, spółki stażę czasu." —

Poeta rzecze x ukryta radością
 "Ach Boga Dziśki - zó pręcie odchodzą
 Wpadliśmy x nadto wielka żywość,
 Co to za skutki się z tego wyrodzą?"

"Co? jakie skutki? — poróniej pomysłony,
 Skutek najlepszy już jest osiągniony; —
 Żle się tu dziato — zaraz usłyszymy,
 Pojdźmy do biednej Stanisława żony;
 Leż wprzód popatrzymy do onych dwóch łotrów
 Leżą jak martwi... bardzo pośliczeni...
 Przystąpić ludzie — xabierć tych kimotrów
 do oficyny — niech nieleżą w śieni." —

Dóm choć na pierwszą chwilę uwolniony,
 Redzta da Pan Bóg — spójrzmy do pokoju
 "Wniechajże będzie Chrystus pochwalony!" —

"Aż wielki wieków, witamy po kroju
 Testeście jakby o Boga zastani;
 Chciał Pan Vorstehor tutaj gospodarzyć!...
 Ty Anno do konca — to opowiadanie
 Czem nas zamierzał, w wszystkim tu obdarzyć." —

My wojta x ludźmi także przywołali:
 "Słyszcie co totry tutaj siobroili...
 "A wy xgromadą im dopomagali!
 Zważcie jak dżitro x niemiście xgrzeszyli. —
 Ckly wsrednie prawo uznawac chcemy,
 Prawu okuty niewolnik kódotuje
 Ale bezprawa nigdy nieścierpimy,
 Kłóczyćców — prawo, x pod prawa wyjmuję." —

Anna poczeka swe opowiadanie

" Wóz kraj z północy ze swu nas zbawili
 Stuki - szereg obroci - i wstawia stroja wołanie
 Potem pokroje wraz się oświecili -

Uty przerażeni wyskoczymy z łóża;
 Tam spiesznie suknie swej Pani podać
 Ledwie skonięzłam ja przyodziewać
 Gdy w jej sukience weszła zgraja cała:

- Forsther - xandar - polone inni Draby -
 I rozpozna wszystko przyszukiwać;
 Uty stoin xłkile - oni przetrzaszają

Przystem - ja ki xwykle te kółczyńska szwabę,
 I tajemnic komod i skrzyni uragają;

Arżęxy i' pościel wkioto rozrzucają,

Podpiery - księżki - listy i' bielszue,

To co jakie swiśtośd uceciwi chowają

Co niewiast краса, ozdoba męzyczyny! -

Coż robić! - wroga moc nieodeprzemy

Ciepłiwie końca napadu czekamy

Ani płacemy ani się prosimy

Przynajmniej wrogów - temu porawstydzamy; -

Przetrzista wszystko rabszów zgraja

Nie mierzalixili, a przeciż zabrali

parobków x stajni, kucharxa - lokaja,

I x xandar mami i z wejściem wystali;

Taki w domu byłko bab kilka zostało

I Pan forsther x ambadynerem swoim;

Pierwszy wyjawiać jał co go zmuszalo

Nawiedzić stania ma takim rozbojem

Zastaniał czyn swój najwyższym rozkazem

I xawiadomil o areszcie pana

- dając mej Pani xrozumieć xarakterem

To w jego ręce rzecz cała dżdana

Zarękał dalej o swej szczerliwości,
 A kiedy Pani też wstrzymać nie mogła
 On w swej zwierzęcej nadziei niekoczności
 To może - Polka prawdziwa - być polką!
 Tracząc szepnąć rozuchy kłopotem
 Wszystko ratować dla niej obcywał
 Leż jako jego miłości się słotem
 Podzielić miała!... przeciwieństwo! -
 Pani zdumiona - słowa niewyrzekła
 On dalej kłopot - ja ztem radziła:
 "Niejedna polka już tak raka spiekiła
 A potem swojej miłości straciła!" 1.)
 Pani powstaje i patrzy na niego
 A on bezwstydnie: "o odpowiedź proszę!"
 Pani krak jeszcze - odstąpi od niego:
 "Ach zaraz Panu odpowiedź ogłoszę"
 I mnie zawota: "Auno sły szyszała
 Ty mnie niezradziła, Polka's - nieodrzyna
 Tam zbyt wruszona, siła odierzała,
 Ty za mnie Panu, odpowiedź daj godna!"
 Boz słówek pociła jam się przysunęła
 A wiedząc dobrze co Pani myślała
 Pięściom go w paszere tak ślicznie uciła
 Aż mu pójść morze, przez jucha oblała!" 2.)
 On stojąc - zaczął rajuszone krzyżować
 On do sypialni - szaf!... powiekraty -
 On kładł się krak różgami nas cwiżyć
 Tuleci sprzyły - meble - aż siły ustaty;
 Potem z woznym do wsi pojechał
 W gminie głosili że robimy spiski
 Wójta z chłopami sulaj przyjeźdźli
 Objęcali im z rabunków zyski; -
 Wprzód ale przyszli do parlamentować,
 My noż z kuchni poprzyjpasabiali

Lecz jakos' Arxiwuy, wójt jst' perswadowac'
 I chłopi nasi' dxi sie' ociągali; —
 Lecz kto wie co by dalej sie' tu stalo
 Gdyby spawnie nie byli ich zbiegli
 Zwawa na larcie, dxielny skutki miato
 Chłopi odcsali, a cwa toby legli. —

— Wójt sie' przymusem z urzędu wymawiat
 Do nog' usiadał i przepraszal pania
 Prziyrietat ze bedzie w cwoi warle dostawiat
 nim Pan powroci i zaręczat na nią. —

Tam tey zostal sam jako obrona
 Pocta dalej ojechat na zwiady
 Wstapil do Arxiwa a tam biedna kona
 Laczat'a takie swoje Jeremiady:
 "Dziś sie' biedy cizikiuj narobili
 W nich kaci porwa, ze wasze wciexegi
 Oh zebyz dobrze nam skore nabili
 Czyliż polrzeba mnie takiej mitregi?" —

Jaka mozna bylo, taki ja poiedszono
 Pradko sie' racna Tejmosi uciszyla
 Przechce: "dobrze ot ze nastraszono
 "niech brocha siedzi; — jam nierax mowila; —
 On sie' wysmiewat; "ty nie nierozumiesz
 mie' niewieszca." Tokosztajze terax!
 Chocet nie Polake i choc' niewojujesz
 Siedzi w kapce szwabstkiej jak mowitam nierax;
 Alexi czas przyzidzie, ze my tych xtodzieci,
 Polkolom xambniem, poltem popedzimy,
 Janko swini stado!... — niech Pan sie' niecsmieje!
 Do my Pradinki od serca mowimy!" —

Pocta dalej ciagnie w odwidziny
 Smudno wstepywac' w opuszczone domy

Przećiw weselej, pabryj a' gajdziny,
 Cawaga wstydza go Stowianstkie zony;
 Plakaj przy Biance i Hamilli rzeźwie
 Przy Polce pragnat bohaterem zafac'
 A' przy Rusince ze szumka i spiewnie
 Szedly po rusku napastnikow chrostac'.

Wielka dni mija, - niema uwiezionych
 Nisza zwiada spilnie domy zwirowane
 Prawnicy skarza gwałtow popełnionych
 Polomach testnia, diateckie i zony -
 Przystia medzica, koscioly zamkniete,
 Niema pastery, gromadka sie riali
 "A' przećiw pojdziny" przemawia Jacenty
 Jest organista, kazdkiem choc' spiewali."
 I poszla trojka do pustej swiatyni
 Swiece zapala, worgany zagraja
 I "Boze Cjere" z ich pierści wyplynie
 Dalemu na swazi przed Stworca padaja;
 Dalej litanije - i "kto sie w opiekę
 I psalmow spiew, pod nieba bije
 "Radzi pochwalona o Trojco na wieki!"
 Na koncu hymn - na cześć Maryi
 Salve regina.

Milaj królowo, o matko litości
 Zycie stowczy, i nasza radości!
 Ciebie bógamy - bolem ucisnieni
 Njgnanc syny niewola, trapieni!
 Do Ciebie wzychamy,
 Skargi wylewamy
 O wolem bez nadzie!
 Dabry na nasze bole!
 O królowo nasza
 Pośredniczko nasza

Twoje kitościwe
Czy dobrośliwe
Zwróć ku Twem poddanym!
Zakończ nam wygnanie
Daj w kraju Kochanym
Spoczynok - miastkażcie!

A po pielgrzymce, na tej świączków ziemi
Prośbę nam upros', dla nas x wybranemi
Czaki dobyto niech winy nam zmyją
Śwodka Dżiewico! o Świeta Maryjo!

" Jan wiecznie będzie nam tarczą i zbroją
Ktoś tuż za nim - czy? .. Kiszka w osobie!

A za nim wszyscy x uwiecznionych stoją -

" Boj cieczy wiernych po Krotkiej rękobie;
Milajcie Dżieci! - a teraz radzwonicie,
Ofiare jeszcze doprawim, dość x rania
Milajcie mili! .. lecz czasu niebrwonicie
Bo kria pocieszyć miastkażców Zarania!"

Tacenty arwoni, - Książ u bramy siada

Wła go Niumem lud uradowany

A rozczulony Książ im opowiada

Za co x swoimi był gościami porwany:

" Onaszem Krotku w Decyrk doniesione

Porzeczker o niej doniosł do obwołu

W obwodzie x tego "Auflauf" uczynione

Relacje zdano do głównego grodu;

Zakomnych chciwość a skhorzów strach Drazni

Łotr w własnym cieniu dopatrzył potwory

Wiedziw że w biościach lat pełno bojarin

Wszak na xłodziej - anowia - czałka gore!

Wiczerotka nasza w bunt groźny urosta

Ckosa swista -- Boże! -- w rękawie spokoju!

Do dworu fama sługabna zamieści:

" Chmury Polaków uzbrojonych stoją!"

Kępnio wo wszyscy rądzi przesiadają,
 - Niech w górze sadza się mordem duszonym,
 I bytko oni wleją nas trzymają -
 Trzeba wice nadgród, które my piaciemy. -

Kazano tedy Peczorskiemu
 Zjechać na miejsce i w potrzeby rądzie
 Spełnić co prawo dawne stanowi;
 Ale w tem ciemnym spoczywa wyrazie
 Niemy aż nadoło. - Ktoż będzie niewinny?
 Jeśli forsztcher jak najzastępcy bywa
 Jest bez czi cztokiem, lub nadoło uczynny,
 Lub zawiść ślepa pierśi mu rozgrzewa;
 Tak i nam byto; - bo delegowany,
 Czi niepyłając nas poarsztlowat
 I polem kazden dom obziadowany
 Władat jak rabuś, trząst i hałasował,
 Wyrabiat zbytki, dzieci spowysztaszał
 Daby zniewalać chciat sobie grozibami
 Wyrabiat skrody, sżugi szoroxpraszał
 I chciat rozkwestwić, nasz lud rabunkami!

Ja Boga stawie się nas taki nawiedzić
 Do lepiej dobro polemu cenimy
 Teraz tem bardziej się z niego zawstydzic
 Do kło z nim stę jak właśnie styszymy:
 Iż oło wdworze Pana Stanisława
 Szostwo bez końca sobie szorwałat
 Bóg co w obronie uciśnionych stawa
 Władat by polski dom, wróg nam szokowałat
 Władchnat dwóch wiernych, i wład moc w ich rękach
 Ci dziełnie swoje postanie spełnili
 Za to mu kłóznym serdeczną podziękę
 Prosimy by wzdzię bezbożnych tak bili. -
 Zbawiciel nasz, - kto miłosćia, władzi
 Temu Wzrochnoemy w miłosći wybaczy

Lecz tego wgniewie bez granic osadzi
 Cho sama, wroga pod tego strachy! —
 Przeszy i swiste matki groby kala
 Karusza spokoj swcich ojców kosi
 Cho kłosem wroga — Dusza swa powala
 Wspomnac Polki! imienia swizłości!

Błędzacy m grzesznym niech Stanisławowa
 Przykładem będzie! ochwała jej chwata
 Ona śmierć ponieść już była gotowa
 A wroga hanbą należną skarała!
 Lecz o czym mówię?! odpusi grzechy Panie!
 Takym cnych Polek chciat upokorzenia
 Wszak brudem wrogów zgnilizny oblani
 To abekarcione obce pokolenia! —

Ale do rzeczy! my aresztowani
 Dość z niebytności tego skorzystali:
 Do przyez następców wyindagowani
 Gdy winę żadna nam niewykazali
 Z przyczyny niemca współwzięcia naszego
 Co łajnie zeznał jatkotny, spiewali
 Podczas odprawy coś buntowniczego
 Tydzień ostręgu aresztu, dostali. —
 Chwała bódz Panu! kwió dal nam naukę,
 Co szwab: włóckiego — lub gój na urzędzie
 Już nieporzuci diabelskiej swej sztuki
 I bez poprawy, wiecznie tobrem będzie; —
 Czemu nasz Mostkal? choi lyle ponosił
 Dego komidari najprzód indagował
 Etai groda ucił, i groził i prosił
 I głódem dręczył, z niemcem konfrontował
 Wystać trupasem obiecywał zteraju
 Przeciż powzięwy choiż bez namowy,
 Zawrze odwierat: "ja ni szło ni znanaję,
 Zaprawda nosił, z chwata swe okrowy.

Zbliżony napaść, resztkę Nojciech zrobit
 Zadka! pięćdziesiątym tym wilkom paszeczki; -
 Forszacher z wstępu przecież to wyrobił
 Że go przeniosą "nach Draussen" na lekki;
 Aby wrzyskać nań sprawiedliwości
 Czem i myśleć nawet nam niemożna,
 Czem więcej w takim kądziku prośności
 Czem bardziej broiła strajka bezbożna
 Czem więcej ludzi arze i napaśtuje
 Tem więcej zaskag u rządu nabywa; -
 Wiczbaj na order i dyktat zachuje
 Doło po swabstku: "Aifer" się nazywa!
 Gdy bracia nasi w ciemnicach pokuci
 Siostry i starce rozpaczą ośnieni
 Słowem żyć cała ojczyzna się smuci
 Ckły z tełku dytko zostali dotknięci!
 Do Pan u niezmiernej swej kaskawości
 Na kazdem miejscu i okazyj dobie
 Woła Polakom: bardziej w gotowości!
 Wyzwalajcie wolność Ojczyźnie i sobie!
 Cwoż swych wiernych mroń bieżdady Parry
 Swoim memento; - podryż zaskłpienćow
 Omija, - bo też surowiej ich starze:
 Ognię wieczyście porra od zroczpienćow!
 Kasi Ojcowie Kochanej Kochanej Pamięci
 Poga się wali wrogów dzielnie bili
 Dkistraj niektórych Juliusza płon nęci
 Fox i śmierć jego prawnie zaskłryli;
 Z temi się wiarze rozpuszta obrzydła
 Rozwiartosc niewiast, obmierita chęć wysku
 Kąd niemi pietki rozpostarte skrzydła
 Łączą ich z wrogiem u prośności mriwisko

A Polak prawy, posród burz niedoli
 Chaze całą gołność pochożenia;
 Płanici probieroxy okowy niewoli -
 Klart ducha błyszczery wśród niepowodzenia! -

Bóg co na wszystkie speżiera Wzięcia
 Klaxidemu pójing zastugi wypłaci,
 To - Dzieci daje wam zamiast karania
 Klęcz wasza wierze, ten przykład wzbogaci; -
 Z wszystkiego się wam najszczerzej wziętyem
 Wła co kto cudry rzecz ma wam przekracić
 Zwierzeniem serca mojemu ulżytem
 A teraz chodźmy - niédziękę usłowieć! "

Lud się don' cishie i w rzece coduje
 Panem się kłania i zgrozyca woła:
 "Skiedzi się Pan Bóg nad nami zmiłuje?
 Skiedzi rabusiów kraj porzyc' się zdola! "

Speszli razem do domu Bożego
 Dziecki opiarą składaję mu krysta
 A po skonczeniu z ust - serca klaxidego
 Wypływa skarga znów pędnią ognista;
 Tiedn' sa więzieniem wszyscy okusili
 Jest więc własnością, klaxidemu tem Drowista,
 Dyle wśród pracy ją szczerze nocili
 A pewnie Bożę klóści uprosza. -

VIII

Tęcza weseli, po Eródze wstępują; —
 Działki i żony, zbierają stęsknionę
 Młóścianic Kłumnie z niemi postępują
 Dziagna gwarnie aż w Łarania strony; —
 Ach szczęście łatwo dookoła podbija
 Po smutku radość podwojnie nam miła
 — Obyx to szczęście co nas tak omija
 W drodze ojczyzny, stale radości. —

Witajcie miłi, Białko i Kamillo!
 Działki Kochane i wy wierne stęgi
 Coś wam za nami nadło się stęskniło
 Wiedziemy zato gości szereg stęgi;
 I chwile na smutku wam powelujemy;
 Ach patrzcie! w sali, tak jak onej chwili:
 Troiz potraw, klone zaraz dostaniemy,
 Wszystko tak stoi jak my zostawili!

Wpuszczcież tu wiościan, nie skapcie niczego
 Wiece im zagrają w ogrodzie; — "wesole!..
 "Opisłość kraja chostrujcie polskiego
 "I stawcie murnie przeciwnikom czoło!.."

Radość wiościanow wnet się rozwinęła
 Dumki zanóca, — skrzyjpcie szeregolują
 Wiece w wszystkich równo ujęta:
 Ach oni Łania różnicy nieznają! —
 Póssyanin hulad jak nadłóżka siła
 I tylko ciągle a ciągle radował
 Ze "sukinsyna jęwoja", niebyło

Mieru tygośnia wiary, niedochowoci;
 „Ja mu rapiaeru! Jak ho podibaju „
 „Blat i powarizat, pod noscu serdecznie.

A Charon z Anna chodzi jak po raju
 Dniwa jej sprawi: chce kochać ja wiecznie!
 „Ty z Twym pięstkami, a ja z moją sabla
 Pan Wajciech s psodu, a panie' odwołem
 Stanieć stac Drabow - byłobyło Diabło
 Bym' ich nieślukeli z całym rodowodem.“ -

A piewca sakri - nieblady dxi's wcale -
 Punnieniec zjwy jasnieje na kwaryj -
 Dxiy po tancu ludzie' spoczywali,
 On priednia wiejskich Lancerników daryj: -

Spiew jesienny
 rolników polskich.

Skonczono zniwa - już rola zorana
 Plaszki umilkły, rósłentije krxiew
 Ugnij pobozny, rolniku kolana
 Zranoc' panu dxiżkerymy Spiew:

„Bogate Dary Twoe Boze Pastkawy
 Chwali Cie cały rolników rod
 Spoirixji litośnie na brudy ich krowawe
 Wybaw z ucistka Twój biedny lud.

Do pracy Woni niepozatajemy
 Chwi' nieraz Spixnić nam z uolą' pot
 Nigdy na Twoje Kary nie szemrxjemy,
 Do dasz za strate lyliaermy zwrot!

Lecz z rąk bezbożnych uwolnij nas Panie!
 Patrz jak uciskiem, zwiększają krud
 Błagamy kornie, zaprzestaj karanie
 Wybau z niewoli Twój biedny lud.

Chy chotnie pracy podwoim starania
 Stanow nas Boże swiętych Twych drog
 Cienieżców naszych zakonów panowania
 Chy zbraćmi pojedziem wyplenić głóg
 Cła starci wroga ochoczko stanieny
 Krwiaz zobrzem: jego podłości krud
 Potemu na twarz dziekczynnie spadniemy
 Jes' z niewoli zbawit Twój lud. —

Wiosna powroci skowronki przyleca
 Skonice ogrzeje wolności kwiat
 Ogrody pola się mile rozkwieca
 Hymnem rozpięwa Ci cały świat!
 A ludy Twój z bolow wyleczeni
 Żywo pochwyca znouu za pięg
 Torzacz szerszej uprosza jedieni
 By nieraciagnac u wrogów dęg! —

Za piesz' w łoscianie radości słuchali
 Do w serce prosto i rżewnie im wnika
 Za drugim razem już ja powtarzali
 Dżis' spiewac każda dziećcina ja zwykla.

Dziś jest Zaranie? czy dalej się stało?

"Dziś nicodpowiem na takie pytanie!"

Inkubacji jeśli wam się podobają
Najlepiej stworzcie u siebie Zaranie; —

Ja wtedy przyjdę, jeśli Bóg pozwoli

Z liry zapukam, i we wasze wrota

Zagram ośolskiej doli — lub ucioli —

Co czas okaze — lub niebios szerokość;

Peniem jak wbić się przy stole nasz siedzi

Taki teraz jasna mu spróbowała rada,

Taki pilnie jednaki z kolegami śledzi:

Skąd to pismo w którą stronę wypadło? —

Pótem jak moskal raz powrócił z miasta

Splakany, — z żalu — czy też po pijanemu

Że "jęwry" chroczem, zдох kłako sobaka

Się zagięlić' ni po sobacemu. —

Tem czasem śpiewam: Polska nieginie!

Doki trwa cnota i pracy żądliwość

Dyle w bratnich sercach roztępiłość

Przyta: wiara — nadzieja i miłość!

Wiara z nadzieją to drzewne ognisko

Co w miłość rączy, narodzi uroczko

Gay Pan niebieski zawoła do ziemi —

Przystanie wiara z sierpami oboczko! —

X

Czyż koniec pieśni? czy polska biesiada?
 Zamknięta w ciasnym obrebie wieścierki!
 Tęczy słom miodnicy, - gdzie panowie ruda?
 Polskie przeprosi - i xiardy szlachockie?
 Te łańce - spiewy - te srebra - puhary -
 Te staropolskie gwarliwe obiady?
 „Ach - wszystko wzięty - lub wzbroniony cary!
 Uważa że nie czas dzisiaj do biesiady!”
 Wśród zwałisk zamków, ruin polskich cieni
 Cnoty mezen'skich, czarnych krwi potoków
 Sęków rozpacz, kajdanów dźwiękiem
 Ch! nie masz miejsca do biesiadnych stoków;
 Długo czas gdy wrogi na gruzach dymiących
 Nasój szalenstwo okutym dawali
 Mroźni słoń siewocych, westchnień konających
 Wła sypie małki, z dziećmi łuciwali;
 Lecz w każdym słowie, tej szalonej zgrai
 Biesiadującej na rozkaz tyrana
 Zamiast przestrogi klóra niebo daje
 Sypieci się dawać smiech szyni szalana!
 „Niebo xadrxato gdy naroi skarany
 W czasie pokutnym leciał na bezdroże
 Lejąc krucziny do gjęzyskiej rany
 Sam na swa drogę xacił krak obrois!”
 „Ha! słowica karro! lecz niechciał zaguby;
 Cary bicz pokut, - ocknijcie się ludu
 Szybują z maki krwi, na śmiecie chluby, -
 W rekach wszechmoocy śmierci i wskrzeszeń cudy!”

Oj naród pański! Tyś miał już rności
 A cary tyś zbrodnił pojęli,
 Polskę pokutnej duch - Pana przycprosił
 Dniew pański wrogem met gorycz przycchyl;
 Cagiosem strasnym powoła do boju
 W mekach poezje krwi polskiej na dzień
 Zaświeci słońce smac krwawych i znoju
 Ale rozświeci zarazem zbawienie;

O polska dziatwo! - w dziej ubiór siokutny!
 Z raptacz a wieszczem serca Twoego trami
 Ażfa mogilna dziwizny Ci wół smutny,
 Serce miliony drża xalów psalmami!
 Trudem płynna do Wszchemocy Bronu
 Z pomordowangch pokolen' jętrami
 A Gijce świata otworzy swe tóno
 Dziel pokutnego narodu prozbami;
 Odrzymi ducha polskiego moc cala
 Co wruszy światy wolbrzymich podstawach
 Zagrymi kraj przesni'a wojenna wspaniala
 Pierunnym cchem po Bronowych nawach;
 Z krzyżem i mieczem siospiesz do biesiady!
 Włech strzaki mieczów i postrzaliów gromy
 Bedac harmonija, i czuacza Slady
 Drog i dzieł Twoich siokutnych ogromy!

Tam do biesiady zwycięstwo zadzwoni
 O której w ducha widzeniu marzyłem
 Pana badez chwata! do broni! do broni!
 Pracia ja przesni' ma - O tango niestkon' cxydem. 3680.

U podnoża Karpat
 w styczniu 862.

(: Pigułki dla chorych :)

U źródeł Dniestru.

na dniu 25° Stycznia 1863.

Ten ustep poświęcony młodzi
naszej, duchem i sercem w letargu
bedacej.

U źródeł Dniestru zimiczne lasy,
Wśród wieków kuku z falami grają
Pierem i skalom ubiegłe czasy,
Ponurym strumem opowiadają; -
Tęsknie - olbrzymie drzewo to pewnie
Dziś to góry, twarde opoki
Zemica strzęplą piaczą tak równie
Lzy woszczając na świat szorstki. -
O cieniu ludzic - ludzic nieczuli
Dziśakroć gorśi o głazów zimnych!
Czy ich te straty z cienia wyruli
Czy kraj ten wielki - niema już innych?

U źródeł Dniestru kuku zagrabę
Poula zimowicy, szadte ogary,
Szraty - obrzytki, w lasach zagrabiałę
Szrelecy - zimowista, wija jak mary;

Gajowi xno sza upałość xwierza
 Ład kręgiem rżetki ogień roznieca,
 Tam kaiden łowczy - xmszony xmierza
 I na głos braktki ogary leca.

Pozlegnie kubiie Gustta Draxyna
 Zastawia jąta i flasz xwidiste
 Draxia kielichy, leja sie wina
 Pomo wa pływic, rywo - siendxiesto;
 Tu jeden krzyczy - drugi na łowa
 Tamten przyklina - xnow' inny wola,
 Tuśaj gromadka wszetecznie spiewa
 Wre rozpiętrana radość do kolia;
 A łot nad niemi powaznie szumi!
 Skala łry, łary, w ximnej rozpaczki! -
 Czyliż' nitet x Dukoń szam niexrozumi? -
 Ł swarda ciotka nitet mierzapilare?! -

* * *

U xrodet Dniestru dxiadetk xmużony
 Ł xdarła dxiera i lira siara
 Do łowczych x cicha rżetki: "Pochwalony,
 Gawiędzi rozpustna wnet go cpaia,
 " Spiewaj i xagraj sy smieszny dxiaadu
 " Łamtki! - Łabajera! ha? lub Málzora! ".
 Półpiana gawiędzi krzyczy bez ładu
 Dział łierze łire, - łrżetki... przykiera... -
 Dxiwnemi łony, Ła lira łary,
 Ła pieru szy łdxiwiste gawiędzi łicłta
 Dział wrokiem grożnym łiesiadnych Dręcy
 Łudnia im xartew narax wyszełta;

Dziad jedzone groźniej okiem ich zmierzaj
 Wstaje i raśnie - jak sęd niebiaśca
 I mara straszny choć wliczej dżięxiy
 Dobył ponuro z swej pierśi głosa:

" Ta lira za mnie wam odpowiada, -
 Chcieliście dumek i obcych kanców,
 Dumkacz tak blisko ze xtem zasiada?
 Zaradnie od bratnich leci wybranców?"

Lira z szubienic drzew wyciosana!
 Dżięxi ciata braci były kochanych
 A kaxida strona jej wykrećana
 Z jelit widielców pomordowanych; - -
 Skaje z pasoki i krwi ich drogiej!
 Krici i szmury - - to włos z ich czoła!
 Klaxiden głos skarzy mord i spiroge
 Klaxiden o zemste do nieba woła!

Ny spiewu chcecie! ? .. głuscy frakowi!
 Szarmijcie wprochy! - Boga uprosić
 Nicch słuchy wasze chyle uzderowi
 By zrozumiały co bede głosić!

Ukłękuj Właszo! i uderi czołem!
 Krozie litośny Pan, gniew przetakmie
 Zawołaj zemna Kormie Gospołem:
 " Zmituj się zmituj! " Panie nad nami!! "
 A Krozak słuchaj pięćmi .. powieści
 Co zaku głosem z pierśi wyptywa,
 Nicch gorycz w spomuieni, męstwo wypieści
 Uspione, zgrzebi Szych serc Dobywa:

Słuchaj Ty wiaro! - Kaxexo polaxina
 Nijesles! - - bylas, - Szyrac lat cazych
 Dżasłów Jagiellów - Dżiędxiwo męłina!

W nicosć rozpartas' stworzeń rzedkniących!
 Czyż zaszek świetny tych bohaterów
 Którzy być zwany twemi przyjaciłami?
 Ty! postępaczu - stąg flibustyerów
 Wszak stąg tych wola rozwiadła wami!
 Podnies' czy zdatasz? podnies' to czcło
 Gdzie nigdyś światło Dzień jaśniało
 Przed którym wrogów zielarne kolo
 Jak przed poświęceniem gromu padało.
 Ktorem ci drżę tych Polestawów?
 Których kroki Kariden - wstrząsł siewiem Skaszery!
 Tych Starimierzów tych Władystawów
 Co słowem gnali - ich w głąbie puszczy!
 Tomny Mikolaj i Giedyminy
 Wielkie chciostawy i Jarostawy
 Hetmanów Polski i Ukrainy
 Gdzie się opierał ich oręż sławy?
 Dzwignij ten oręż promiennej chwały
 Czynsć krwi własnej rzy i proszki
 Tymie czynsć co' nieba Pały
 Et wzbadzi'sz: meze - zbawcy - gwrotki!
 Te pęta kani by w których się walasz
 Te łoni zbojców które carajesz
 Te pęta Porady, co sam wypalasz
 Tnoxi które - sam na się skujesz -
 To sa przyjezyny, xi Pan litosći
 Odwraca od was oczy i uszy!
 Hajdan Dzwiganych w obojętnosći
 Wzrechmeca swojej łascki niektruszy!

Codzien ścierać, Pana wywaciać
 A skróciwszy skargi i mołoty
 Chobnie u stop wrogów pędzić
 Prosząc by Bóg niech was będy! —

Z niebiaś niezstąpi stworca w osobie
 A te chaotyczne odmetły brudów
 Aby na — przetr was — wnieśliom grobie
 Tonizac' świętych tajemnic cudów!
 A przed serca zmyć, kartki podnieść
 A przegniom w jarzmo chętniej niewoli
 Męstwo i cnotę z nieba wynieść —
 Spróbujcie chartu potężnej woli!

Na kwateremnie nie masz ratunku:
 Tylko krew meki, tylko prac trudny,
 Do nadmiar gwałtów, — przóg — rabunku —
 Czcąc spiacie w niewoli ludu; —

For Pan wam został te srogie bicze
 Tak na Kłoba! — A Tyż narodzie:
 Czy — bol godno ścia, Skraśić' oblicze?
 Czy pomniś z kąd Lech — swój ród wywodzi?

Jak do Pana — a jak do wroga
 Odpowiedz' Polski z ust milionów
 Wygłosić godnie, i spytać Boga:
 „Czy kres się zbliżył, dla plekta kronów?”

Duch czasu kroczy, i grzmotem wola
 Poni się tworzą, drudzy radują,
 Bodo pośrednik brab Archaniola
 A jego stopy tu saxe, trafiają;
 Las lud wybrany z pogodnym ciołem
 Pod sztandar swisty chyżo się zbiera
 I idzie naprioi' rycerskim krołem
 Zwycięzca! — albo — z chwata umiera!

„Daj śmierci daj nam - daj nam o Panie!
 Daj śmierci skraśną - lecz daj zwycięstwo!
 Niższa śmierć chwały, niż to konanie
 I wlocha ciemnie gaszone męstwo!
 Daj śmierci Panie - za Polską ziemię!
 Daj nam - - za ludów Twoich zbawienie!
 Niech z mogił naszych krzyżi mąk zaświeci
 I światła głosi - wyzwolenie!
 Daj ujrzeć palme z nieb wysokości
 Wśród szeregów męczoiw i dzieł ryceństwa
 W końcu hymnu zwycięstw, tryumf ludzkości
 Niech uspi ległych w rajskiej marzenia!
 I wrogom będzie wzgrzechu dźwiękiem,
 Nas - niech harmonija swobod' przymienia
 Z naszym ostatnim boleści jękiem
 Niechaj i za wszelką na ziemi kruską;
 A orzeł - słońce - i łew ziościły,
 Leczonym sztandarem niechaj powiewa
 Rosnie pod chmurą, nuda wietrzniły,
 I światem życia galax okrywa;
 A groby nasze rżną gardłką ziemi
 Zarbują ryłem sielskiej pilności
 Gdy kłós nad kosiami spłynie naszem
 Chwała zwycięza Twoja do kości.”

Lecz do syć tego! do syć śpiewania!
 Wpródy do dzieła zgnuszonego plemię
 Po zamiast hymnu - za swe wahanja
 Przekleństwem cisnę w zmroczone ciemie!
 I strząskam najprzód: live o skale!

Iserwe strony, La krew z krwi swojej
 By sercem gięchym jaxi męszczały
 Ogromem krzywizy i hańby swojej!
 A po tem głaz, ota cypoke...
 Kiech móg i krew ma bryzga wam w oczy,
 A krute roznoszac styranie xwólki
 Pratkanem wasze samienie stocy!!...

Pristan' lirmitu na rany Pogo
 Pristan' rozdzierać dusz, wyrzintem
 Grzech miedotwstwa w niewoli wroga
 Kiewszyskim - Ducha - xdaubit w gredym 'skubym!
 Sa jedzere zacni synowie Stawy
 Jest Rus' i Polsked scoberna ryciem
 I stoni ochwera na odwet krowawy
 Kiedostra szona tyranistwa wyciem! -
 Sa jedzere szexerbee xtanow Grochowa
 I Wielkich debow - Igan' i Kawan
 I mladz' serdeczna do walki golowa
 Kiecajna blichtra bez xadstaj lauru!

Zła lina naprxiod! nasz starce drogi
 Przerazaj podtych Twoim wotaniem -
 Oty raxiem z Tobą - xadrxijcie wrogi!
 Zabucra spiekta w szym konaniem!
 Ny rozwijacie smierci proporce
 A my sztandary stow xbawiciela
 Naprxiod Polante! Rus'! Praxyborce!
 Pamie wolności droga uściela!
 Nisaj wolności! braterstwo ludów!
 Tuzi xioći niebo swobod switanie
 Tudem - i wiara wnuw borych cudów
 Tuzaxiem do chwaly Twej - wiczymy Janie!

U zrodła Pristaw w Sycerniu 863.

W obozie

O Panie! wejrzyj na polska krajinę
 wcale obszary zasiane grobami.
 Te wroczyska - i miast ruiny,
 Ta krew spływająca w wszystkie stragami;
 Turci! ku nam Gjece! łaskawe oblicze
 A Duch Twój Święty niech nam przewodniczy.

O Panie! spojrzij na Działwę tę, wierną,
 Świętym naukom Sarmackich przedziadów
 Mężłwem cudoobną akryjsem pancerna,
 A wielkimiż radziem wstręcenności gadów
 Tym godnym łaski Twój ukaz oblicze
 A Duch Twój Święty niech im przewodniczy!

Tęczy jak okoczo na cegłach wojenny
 Pięć, gonimów wot strażnych zabiegów
 Podrói groźb śmierci, rozpaczy więziemnej
 Spieszka i spieszka - w oswoich szeregów! Tym godnym d. 8

Tam w polach śniegach i lasach bezładnych
 Wśród rozp. śniegowych i mroźnych burz Gali
 Olsnieni wiara - kęsa wojen' cudnych
 Wędela oczy w polystkach swój stali; - Tej działwie Gjece - Tęce 8 8

Wzruszaj się Kusia miękczona kłumy
 Wzruci radzieralij dyszracej w ścieżki dżicia
 Też wódrom ciemnym - ustają rozumy
 Wład niepojęta gjezyxny miłoscią -
 Tej działwie - ukazi łarowe oblicze
 A działwie polskiej duch Twój przewodniczy. -

Wzruci w sturbe carów knudłani zganiania,
 Chrest i Piabunck - do rzezi zagrzeń
 Pryczkiem ucrucie ludzkosci zdiawiają,

Smierć krzyż carskiej tej szpyni ogniwą;
 Od gniazda zbrodni Ozwóć Twoe oblicze
 A nam łach światła niechaj przeciwniemy. —

Harzen krok, dziecy oznacza rież swoga
 A myśl ich każda wypadka rozboje
 Harze skwienie, na bezbronnych swoga
 A na łupieżnych ciężkie nieholkoje; Ozwóć tu Polsce! ^{Łaskaw} 8 8

Nam wolności swista narodzić zbratanie
 Myśl — dazieniem od pierwszej młodości
 A życia dola, maki ludz — wygnanie
 Na groda całą tryumfy ludzkości; Ozwóć 8

O Panie! Panie! wszak Tyś Sprawiedliwy,
 A miarka cierpien' naszym przepętsona
 Wrog z Twojej mocy szczyt obelżywy,
 Bądź nam więc w dżem, bądź wiernym obrona; Ozwóć 8.

Dobroni działwo! za wolności i prawo
 Zamiast nieśo życie tyranistowu niegodnie
 Zamiast postug odbywanych krwawo
 Niez' orzi przodków, najędziów skazi zbrodnie
 Pan ulery łaski swych przychyl' oblicze
 Duch Jego światła wiernym przeciwniemy!

O polska działwo, do bron! do bron!

Smierć lub zwycięztwo! to hasłem swostania —

Innym niech kątka przeklen'stwem xadżwoni

Próbto niech z rajców i podrych pochłania —

O Boze! wiernym Twym ukaz oblicze

A Duch Twój Swisty, niech im przeciwniemy. —

Dla Niej jeden kwiateczek.
Sonet.

O niepokój spokojuś moja!
 Że Cię niekocham niewin' miś blednie
 Pięśni i słowa ból nieukoją
 Którym me serce tak dawno wiecznie.
 Spiewałem tylko o mej miłości!
 Wszystkie me schmiecia pięśnią bywały!
 Dziś uśmiechem -- cierpię w skrytości
 Aby Cię usta nieostarzały.
 Nam pięśni serca -- to sny naderżi!
 Zwierzenia cierpien', albo narzekanie --
 Bo o radości, niewolno nam marzyć;
 Gdy skrzydła losów sny nam rozwieje
 A cierpien' komu -- niebędzie prostarzyć --
 Tyłko narzekać -- dla nas porzostanie?

Pierwszemu
Dziwu w Samborodzie

Nierozkolek, mikt niefoprawi, aleje go niezara nato
Zapłaty, ani żadnej nagrody, ani chce Dzieci
Sie narzucac wozem - lub gzielkolliet, przyto
moxi przyjac hoia plory mu skladamy
w zamiarze najczystszym bez najmniejszego
ubocznego celu.

Śniażewiczowi oddat weteran w Tadeuszu swój soj-
zoryk; - a ja Tobie najszlachetniejszy Książę i Pa-
nie mój, pigułki swe u stóp składam z prośbą, byś
raczył czasem takowe chorym zadawać kazać.

Pokornie nogi całuje

Chirurg z podsienia Parnassu

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.